



**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII  
AL REPUBLICII MOLDOVA  
UNIVERSITATEA DE STAT „B.P. HASDEU” DIN  
CAHUL  
FACULTATEA DE DREPT ȘI ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ  
CATEDRA DE DREPT**

## **CRIMINALISTICA**

### **Caiet de seminar**

**Ciclul I - studii superioare de licență specialitatea Drept  
Denumirea programului: 0421.1 DREPT  
(studii cu frecvență la zi și frecvență redusă)**

**Cahul, 2023**

ISBN 978-9975-88-110-4.  
343.9(07)  
R 96

**Aprobat spre publicare:**

La ședința Catedrei de drept, Proces-verbal nr. 01 din 24.08.2023.

La ședința Consiliului Facultății de Drept și Administrație publică, Proces-verbal nr. 1 din 28.08.2023.

La Comisia Metodico-Științifică a Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Proces-verbal nr. 08 din 28.08.2023.

**Recenziți:**

Cușnir Valeriu, dr., hab., profesor universitar. Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, director de proiect.

Golubenco Gheorghe, dr., profesor universitar, Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Stoian Maria-Georgeta, dr., profesor asociat, Facultatea de Drept, Universitatea „Titu Maiorescu” din București. Expert autorizat. Secretar general al Asociației Criminaliștilor din România.

**DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN  
REPUBLICA MOLDOVA**

**Rusu, Vitalie.**

Criminalistica : Caiet de seminar : Ciclul 1 – studii superioare de licență specialitatea Drept / Rusu Vitalie, Jitariuc Vitalie ; Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Universitatea de Stat "B. P. Hasdeu" din Cahul, Facultatea de Drept și Administrație Publică, Catedra de Drept. – Cahul : [S. n.], 2023 (Centrografic). – 177 p.

Aut. indicați pe verso f. de tit. – Referințe bibliogr.: p. 170-176. – 100 ex.

ISBN 978-9975-88-110-4.  
343.9(07)  
R 96

**Autori:**  
©RUSU Vitalie  
©JITARIUC Vitalie

## CUPRINS

|  |           |
|--|-----------|
| <b>PRELIMINARIU.....</b>   | <b>5</b>  |
| <b>1. Noțiuni generale privind criminalistica.....</b>                         | <b>7</b>  |
| <i>Scurt istoric</i>   |           |
| <i>Obiectul criminalisticii</i>  |           |
| <i>Structura cursului de criminalistică</i>                                    |           |
| <i>Metodele de cercetare criminalistică</i>                                    |           |
| <i>Legătura criminalisticii cu alte științe</i>                                |           |
| <b>2. Identificarea și diagnostica criminalistică.....</b>                     | <b>16</b> |
| <i>Noțiunea de identificare și identitate</i>                                  |           |
| <i>Felurile identificării</i>  |           |
| <i>Procesul identificării criminalistice</i>                                   |           |
| <i>Diagnostica criminalistică</i>  |           |
| <b>3. Fotografia și video-înregistrarea judiciară.....</b>                     | <b>25</b> |
| <i>Scurt istoric</i>   |           |
| <i>Noțiunea și importanța fotografiei și a video înregistrării judiciare</i>   |           |
| <i>Probleme de tehnică fotografică</i>   |           |
| <i>Fotografia judiciară operativă</i>  |           |
| <i>Fotografia de examinare</i>   |           |
| <i>Video – înregistrarea judiciară a acțiunilor de urmărire penală</i>         |           |
| <b>4. Noțiunea și clasificarea urmelor.....</b>                                | <b>34</b> |
| <i>Noțiunea și clasificarea urmelor</i>  |           |
| <i>Clasificarea urmelor la locul faptei</i>                                    |           |
| <i>Urmele de reproducere</i>   |           |
| <i>Urmele formate din obiecte sau felurite substanțe</i>                       |           |
| <i>Urmele de incendii sau de explozii</i>                                      |           |
| <b>5. Balistica judiciară.....</b>   | <b>49</b> |
| <i>Noțiuni generale despre armele de foc</i>                                   |           |
| <i>Munițiile armelor de foc</i>  |           |
| <i>Urmele armei imprimare pe muniție</i>                                       |           |
| <i>Urmele împușcăturii</i>   |           |
| <i>Cercetarea locului faptei în cazul infracțiunilor comise cu arme de foc</i> |           |
| <i>Expertiza balistico-judiciară</i>   |           |

|   |            |
|---|------------|
| <b>6. Cercetarea criminalistică a actelor scrise.....</b>                               | <b>62</b>  |
| <i>Noțiuni generale</i>   |            |
| <i>Ridicarea și conservarea actelor scrise</i>  |            |
| <i>Stabilirea materialului suport al actelor și a substanței cu care au fost scrise</i> |            |
| <i>Stabilirea vechimii actelor</i>  |            |
| <i>Stabilirea falsului în acte</i>  |            |
| <i>Cercetarea textelor dactilografiate</i>  |            |
| <i>Identificarea persoanei după scrisul de mână</i>                                     |            |
| <b>7. Înregistrarea penală.....</b>   | <b>75</b>  |
| <i>Importanța și felurile înregistrării penale</i>                                      |            |
| <i>Înregistrarea alfabetică</i>   |            |
| <i>Înregistrarea animalelor și a obiectelor pierdute sau furate</i>                     |            |
| <i>Înregistrarea după procedeele aplicate de infractori</i>                             |            |
| <i>Înregistrarea dactiloscopică</i>   |            |
| <b>8. Identificarea persoanelor după metoda portretului vorbit.....</b>                 | <b>84</b>  |
| <i>Noțiuni generale</i>   |            |
| <i>Categoriile identificării persoanelor după metoda portretului vorbit</i>             |            |
| <i>Procedura de identificare a persoanelor după metoda portretului vorbit</i>           |            |
| <b>9. Planificarea urmăririi penale.....</b>  | <b>93</b>  |
| <i>Noțiuni generale și principiile planificării urmăririi penale</i>                    |            |
| <i>Elaborarea și verificarea versiunilor</i>  |            |
| <i>Planul activității de urmărire penale</i>  |            |
| <b>10. Tactica cercetării la fața locului și a ascultării persoanelor.....</b>          | <b>102</b> |
| <i>Noțiunea și importanța cercetării la fața locului</i>                                |            |
| <i>Pregătirea și efectuarea cercetării la fața locului</i>                              |            |
| <i>Interpretarea urmelor de la locul faptei</i>   |            |
| <i>Fixarea cercetării la fața locului</i>   |            |
| <i>Noțiuni generale privind ascultarea persoanelor</i>                                  |            |
| <i>Ascultarea martorului și a părții vătămate</i>                                       |            |
| <i>Ascultarea bănuțului și învinuțului</i>  |            |
| <i>Mijloacele de fixare a declarațiilor</i>   |            |
| <b>11. Tactica reconstituirii, percheziției și a ridicării de acte sau obiecte.....</b> | <b>118</b> |
| <i>Noțiuni generale privind reconstituirea</i>  |            |
| <i>Pregătirea și desfășurarea reconstituirii</i>  |            |

|   |            |
|---|------------|
| <i>Fixarea rezultatelor reconstituirii</i>  |            |
| <i>Noțiuni generale privind percheziția și ridicarea de acte sau obiecte</i>                      |            |
| <i>Categoriile percheziției</i>   |            |
| <i>Fixarea rezultatelor percheziției și a ridicării de acte sau obiecte</i>                       |            |
| <b>12. Tactica prezentării pentru recunoaștere.....</b>   | <b>128</b> |
| <i>Noțiuni generale</i>   |            |
| <i>Prezentarea persoanelor pentru recunoaștere</i>  |            |
| <i>Prezentarea cadavrului pentru recunoaștere</i>   |            |
| <i>Prezentarea obiectelor și animalelor pentru recunoaștere</i>                                   |            |
| <b>13. Expertiza judiciară și constatarea medico-legală și tehnico-științifică.....</b>           | <b>139</b> |
| <i>Noțiuni generale</i>   |            |
| <i>Pregătirea și dispunerea expertizei sau a constatării tehnico-științifice și medico-legale</i> |            |
| <i>Concluziile expertului și aprecierea lor</i>   |            |
| <i>Deosebiri și asemănările între constatări și expertize judiciare</i>                           |            |
| <b>14. Metodica cercetării faptelor cauzatoare de moarte.....</b>                                 | <b>150</b> |
| <i>Noțiuni generale</i>   |            |
| <i>Specificul cercetării la fața locului</i>  |            |
| <i>Expertizele și constatările tehnico-științifice sau medico-legale</i>                          |            |
| <i>Alte activități desfășurate de organele judiciare în procesul cercetării</i>                   |            |
| <i>Particularitățile cercetării în cazurile de omor cu dezmembrarea cadavrelor</i>                |            |
| <b>15. Metodica cercetării infracțiunilor contra patrimoniului.....</b>                           | <b>157</b> |
| <i>Noțiuni generale</i>   |            |
| <i>Cercetarea furtului</i>  |            |
| <i>Cercetarea jafului și a tâlhăriei</i>  |            |
| <i>Cercetarea infracțiunii de șantaj</i>  |            |
| <i>Cercetarea escrocheriei</i>  |            |
| <i>Cercetarea infracțiunii de delapidare</i>  |            |
| <b>BIBLIOGRAFIE.....</b>  | <b>170</b> |

## PRELIMINARII

Criminalistica deține un loc deosebit în lupta cu infracționalitatea. Studiarea ei are ca scop dezvoltarea unui sistem de cunoștințe și abilități privind aplicarea metodelor și mijloacelor criminalistice în cadrul activității profesionale. Cunoașterea și folosirea abilă a posibilităților și oportunităților științei criminalistice reprezintă o condiție indispensabilă a pregătirii angajaților din cadrul organelor de drept.

Realizările criminalisticii în domeniul elaborării mijloacelor tehnice speciale de strângere a probelor și a metodicii de cercetare a anumitor categorii de infracțiuni se materializează în activitatea de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești cu ajutorul tacticii criminalistice. În același timp, evoluția și perfecționarea mijloacelor tehnice de descoperire și prevenire a infracțiunilor consolidează tactica criminalistică, determină apariția și dezvoltarea unor procedee tehnice noi.

Mijloacele și procedeele tehnico-tactice comune pentru investigarea mai multor categorii de infracțiuni sunt concretizate în raport cu particularitățile cercetării anumitor fapte infracționale prin prisma unor metodologii specifice. În procesul efectuării diferitor acțiuni de urmărire penală, tactica criminalistică elaborează cele mai eficiente procedee și recomandări, necesare pentru cercetarea faptelor infracționale.

Specificul criminalisticii constă, în mare parte, în caracterul ei aplicativ, vizând obținerea de către studenții facultăților de drept a unor abilități stabile privind aplicarea celor mai performante mijloace și metode tehnico-criminalistice de colectare și cercetare a probelor, a realizărilor tacticii criminalistice și a metodicilor particulare de cercetare a anumitor categorii de infracțiuni. Tot ea vizează și dezvoltarea gândirii investigative și a capacității de a aplica cunoștințele obținute în cadrul diferitor situații tipice.

Acest Caiet de seminar este constituit din 15 compartimente, incluzând noțiuni generale referitoare la știința criminalisticii, elemente de tehnică criminalistică, sarcini, axate pe tactica efectuării anumitor acțiuni de urmărire penală și pe metodologia investigării anumitor categorii de infracțiuni (cercetarea la fața locului, ascultarea persoanelor, reconstituirea, percheziția, ridicarea de acte sau obiecte, prezentarea spre recunoaștere, metodică cercetării faptelor cauzatoare de moarte, metodică cercetării infracțiunilor contra patrimoniului).

Aceste teme au fost selectate în temeiul tradițiilor și practicii studierii criminalisticii în cadrul instituțiilor de învățământ cu profil juridic. Componenta practică din cadrul Caietului de seminar este determinată de necesitatea lărgirii continue a spectrului de subiecte și întrebări studiate în strictă conformitate cu cerințele actuale privind pregătirea specialiștilor pentru organele de drept.

Testele-grilă și spețele urmăresc nu doar scopul dezvoltării la studenți a aptitudinilor de analiză a materialelor cauzelor penale și a materializării în practică a procedurilor tactice de efectuare a acțiunilor de urmărire penală. Un obiectiv primordial al Caietului de seminar îl reprezintă fixarea și extinderea cunoștințelor teoretice, obținute de către studenți în cadrul orelor de curs și de laborator la Criminalistică, precum și în procesul de realizare a lucrului individual.

Pentru asimilarea compartimentelor privind tactica și metodică cercetării anumitor categorii de infracțiuni, în conținutul Caietului de seminar se regăsesc sarcini axate pe rezolvarea spețelor, ele presupunând aprecierea și critica acțiunilor procesuale, efectuate de către ofițerii de urmărire penale. Verificând corectitudinea acțiunilor ofițerilor de urmărire penală și calitatea actelor procesuale întocmite, identificând erorile și abaterile admise, studenții obțin abilități necesare pentru îndeplinirea corespunzătoare a cerințelor procedurale.

Toate cele specificate justifică necesitatea consolidării cunoștințelor teoretice în cadrul orelor practice și în procesul lucrului individual al studenților de la facultățile de drept. Caietul de seminar vine să ajute studenții în pregătirea lor către ulterioara activitate în domeniul criminalisticii.

Studenții instituțiilor de învățământ cu profil juridic urmează să asimileze corespunzător, în cadrul orelor practice la criminalistică, recomandările acestui domeniu de cunoaștere și să le aplice la un nivel înalt de profesionalism. Or, acest Caiet de seminar este anume destinat organizării și promovării orelor practice la criminalistică, incluzând, în special, un număr impunător de spețe și teste-grilă.

Soluționarea spețelor și a testelor-grilă, expuse în conținutul Caietului de seminar v-a ajuta studenții facultăților de drept să-și consolideze cunoștințele obținute în domeniul criminalisticii, contribuind, concomitent, la consolidarea și fortificarea abilităților necesare pentru activitatea în cadrul organelor de drept.

Caietul de seminar cuprinde și o listă extinsă de surse bibliografice care poate fi aplicată pentru studierea aprofundată a criminalisticii, pentru elaborarea tezelor de an, de licență, precum și în vederea realizării altor tipuri de cercetări științifico-practice.

## 1. NOȚIUNI GENERALE PRIVIND CRIMINALISTICA

*1.1 Scurt istoric; 1.2. Obiectul criminalistici; 1.3. Structura cursului de criminalistică; 1.4. Metodele de cercetare criminalistică; 1.5. Legătura criminalistici cu alte științe.*

### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să formuleze definiția criminalistici;
2. să evidențieze trăsăturile specifice științei criminalistici;
3. să poată elucida conținutul criminalistici;
4. să relateze despre știința criminalistici;
5. să stabilească corelația criminalistici cu alte ramuri de drept;
6. să definească metodele criminalistici;
7. să estimeze punctele de reper care au marcat evoluția istorică a criminalistici;
8. să relateze despre sarcinile și obiectivele criminalistici;
9. să cunoască esența și sistemul criminalistici.

### ➤ **SARCINI:**

1. Cine a contribuit la implementarea tehnicii de recunoaștere a făptuitorilor după semnalmente?
2. Cine este considerat fondatorul științei criminalistice?
3. Cine a inventat Antropometria?
4. Când a fost creat primul Birou Criminalistic în Republica Moldova?
5. Cum a definit Hans Gross Criminalistica?
6. Formulați definiția criminalistici ca știință?
7. Specificați obiectul criminalistici?
8. Identificați sarcinile generale, speciale și cele concrete ale criminalistici.
9. Ce reprezintă sistemul criminalistici?
10. Enumerați principiile criminalistici.
11. Care sunt funcțiile de bază ale criminalistici?
12. Stabiliți izvoarele criminalistici.
13. Definiți noțiunea de metodă criminalistică.
14. Enumerați grupele de metode care se utilizează în activitatea criminalistică?
15. La care grup de metode se atribuie metoda măsurării?
16. Care sunt metodele speciale criminalistice?



17. Care sunt metodele de cunoaștere folosite în cercetările criminalistice?
18. Distingeți legătura criminalisticii cu alte științe?
19. Demonstrați legătura criminalisticii cu activitatea specială de investigații?

➤ **TEST - GRILĂ :**

**1. În ce perioadă istorică se încadrează apariția științei criminalisticii ca sistem de cunoaștere?**

- a) secolul al XVII-lea;
- b) sfârșitul secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XIX-lea;
- c) sfârșitul secolului al XIX-lea;
- d) începutul secolului al XX-lea;
- e) mijlocul secolului al XX-lea.

**2. Teoria generală a științei criminalistice este:**

- a) de categorie filosofică;
- b) o teorie criminalistică privată;
- c) de categorie criminalistică;
- d) o interpretare științifică a subiectului criminalisticii.

**3. Ce înțelegem prin „teoria generală a științei criminalistice”?**

- a) un sistem de teorii criminalistice private care reflectă întregul obiect de activitate al științei criminalistice;
- b) o secțiune a unui curs de criminalistică care conține un sistem de teorie generală;
- c) o secțiune a cursului de criminalistică ce conține sistemul de teorii criminalistice generale;
- d) metodologia criminalistică;
- e) teoria care este comună întregii științe și ramurilor acesteia;
- f) dispoziții comune întregii științe și ramurilor ei.

**4. Structura teoriei generale a criminalisticii include:**

- a) introducerea în știința criminalisticii;
- b) teorii proprii criminalisticii;
- c) tactica criminalistică;
- d) metodologia criminalistică.

**5. Teoriile proprii științei criminalistice includ:**

- a) știința privind modalitățile de comitere a infracțiunilor;

- b) știința privind caracteristicile criminalistice ale infracțiunilor;
- c) teoria identificării și diagnosticării criminalistice;
- d) știința despre planificarea urmăririi penale;
- e) știința despre elaborarea versiunilor criminalistice și de urmărire penală;
- f) toate răspunsurile sunt corecte.

**6. Din ce ramură a științei criminalistice face parte gabitoscopia criminalistică:**

- a) introducere în știința criminalisticii și fundamentele sale teoretice;
- b) tehnica criminalistică;
- c) tactica criminalistică;
- d) tehnica de investigare criminalistică;
- e) strategia criminalistică.

**7. Funcțiile teoriei generale a criminalisticii includ:**

- a) funcția metodologică;
- b) funcția empirică;
- c) funcția explicativă;
- d) funcția predictivă;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**8. După natura sa, știința criminalisticii este:**

- a) tehnică;
- b) juridică;
- c) de interogatoriu;
- d) tehnică și juridică (de natură dublă).

**9. Care este meritul lui A. Bertillon în domeniul criminalisticii?**

- a) a fost primul care a oferit o definiție științifică a subiectului științei criminalistice;
- b) a fost primul care a sistematizat cunoștințele criminalistice;
- c) a dezvoltat o metodă științifică de identificare a infractorilor, numită antropometrie, numită și identificare antropometrică;
- d) a fost cel care a propus și a implementat metoda amprentelor digitale de înregistrare a criminalilor;
- e) a creat teoria identificării criminalistice.

**10. În care stat, la sfârșitul secolului al XIX-lea, a fost prima care a introdusă și aplicată metoda antropometrică de înregistrare a infractorilor?**

- a) România;

- b) Anglia;
- c) Germania;
- d) India;
- e) Franța.

**11. Subiectul criminalisticii reprezintă:**

- a) regularități ale mecanismului infracțiunii, apariția informațiilor despre infracțiune și participanții la aceasta, colectarea, investigarea și utilizarea probelor, precum și metodele și mijloacele speciale de investigare criminalistică și de prevenire a infracțiunilor bazate pe cunoașterea acestor regularități;
- b) un sistem de tehnici și metode de descoperire și investigare a infracțiunilor;
- c) un concept științific care cuprinde: introducerea în criminalistică, tehnici criminalistice, tactici criminalistice și metodologie criminalistică;
- d) regularități de prevenire a criminalității.

**12. Sistemul științei criminalisticii este constituit următoarele elemente:**

- a) metodologia criminalistică, tactica criminalistică, expertiza criminalistică și tehnica criminalistică;
- b) tehnica criminalistică, organizarea cercetării infracțiunilor și fundamentele metodologice ale criminalisticii;
- c) teoria generală a criminalisticii (fundamentele metodologice), tehnica criminalistică, tactica criminalistică, metodologia criminalistică;
- d) organizarea investigației criminalistice, fundamente metodologice, tehnici criminalistice, versiuni criminalistice, tactici criminalistice, metodologie criminalistică.

**13. Sistemul metodelor criminalistice include:**

- a) metoda dialectică universală de cunoaștere;
- b) metodele științifice generale;
- c) metode speciale;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**14. Metodele speciale ale științei criminalistice includ:**

- a) observația, comparația, experimentul;
- b) măsurare, comparație, descriere;
- c) comparație, descriere, modelare, observare;
- d) metode de identificare criminalistică, dactiloscopia, odorologia, planificarea investigațiilor.

**15. Sarcinile speciale ale științei criminalistice sunt:**

- a) cunoașterea legității realității care constituie obiectul științei criminalistice;
- b) elaborarea de noi metode, tehnici și mijloace tehnice și criminalistice noi și îmbunătățirea celor existente de colectare și examinare a probelor;
- c) optimizarea bazelor organizatorice, tactice și metodologice ale cercetării preliminare a infracțiunilor și a principiilor organizatorice și metodologice ale criminalistice;
- d) dezvoltarea și îmbunătățirea metodelor și mijloacelor criminalistice de prevenire a infracțiunilor;
- e) studierea experienței străine în dezvoltarea și aplicarea instrumentelor și metodelor criminalistice și identificarea modalităților de implementare a acestora în practica națională de combatere a criminalității;
- f) toate răspunsurile sunt corecte.

**16. Cine a folosit pentru prima dată termenul „criminalistică” referindu-se la știința detectării infracțiunilor:**

- a) A. Bertillon;
- b) H. Gross;
- c) E. F. Burinsky;
- d) W. Herschel;
- e) G. Foulds.

**17. Identificați prima lucrare importantă în domeniul criminalistice:**

- a) „Forensic Document Examination”;
- b) „Fundamentele tehnicilor criminalistice. Tehnici științifice și tehnice de investigare a criminalității”;
- c) „Manualul judecătorilor de instrucție în sistemul criminalistice”;
- d) „Essays on Investigation”;
- e) „Dactiloscopia ca metodă de înregistrare”.

**18. Care dintre domeniile specificate nu reprezintă o ramură a științei criminalistice:**

- a) odorologia;
- b) înregistrarea criminalistică;
- c) gabitoscopia;
- d) examinarea criminalistică a documentelor;
- e) investigarea urmelor de arme sustrase.

**19. Care este metoda principală de stabilire a urmelor infracțiunilor?**

- a) realizarea de mulaje;
- b) fotografierea;
- c) descrierea în procesul verbal;
- d) efectuarea de schițe;
- e) copierea urmelor de pe diferite materiale.

**20. Metoda de cercetare în cadrul căreia o nouă afirmație este dedusă în mod logic din general spre concluzii personale (particulare) este:**

- a) analogia;
- b) sinteza;
- c) deducția;
- d) inducție.

**21. Numiți instrumentele tehnico-criminalistice care sunt utilizate în vederea depistării urmelor la locul faptei:**

- a) microscopul comparativ;
- b) obiectiv cu unghi larg;
- c) peliculă pentru amprente;
- d) vaporizator de iod.
- e) pastă de silicon.

**22. Regulile generale ale tehnicii criminalistice includ:**

- a) recomandări pentru lucrul cu urmele de mâini;
- b) asistența tehnico-criminalistică pentru identificarea și investigarea infracțiunilor;
- c) organizarea înregistrărilor criminalistice;
- d) metoda de descriere a persoane după aspectul său fizic (exterior);
- e) dezvoltarea tehnicilor balisticii criminalistice.

**23. Nu ține de domeniul tacticii criminalistice:**

- a) tactica de urmărire penală;
- b) luarea deciziilor tactice;
- c) tactica acțiunilor speciale de investigații;
- d) tactica percheziției.

**24. Combinația de urmărire penală efectuată cu scopul de a rezolva o problemă de investigare specifică se numește:**

- a) combinație tactică;
- b) procedeu tactic;
- c) decizie tactică;

- d) recomandare tactică.

**25. Măsurile speciale de investigație și acțiunile de urmărire penală, efectuate pentru a soluționa o problemă specifică a investigației se numesc:**

- a) decizie tactică
- b) soluție tactică;
- c) combinație tactică;
- d) combinație operativ-tactică;
- e) procedeu tactic.

**26. Cerințele înaintate pentru aplicarea procedeelor tactice sunt:**

- a) legitimitate, validitate științifică, eficacitate, accesibilitate;
- b) validitate, simplitate, claritate;
- c) validitate științifică, inteligibilitate, economie;
- d) legitimitate, claritate, justificare.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
2. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistica. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
3. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
4. Gheorghiuță M. Tezele generale ale tacticii criminalistice. Material științifico-didactic. Ed. ARC. Chișinău, 2004.
5. Golubenco Gh. Criminalistică. Obiect, sistem, istorie. Studiu monografic. Chișinău, 2008.
6. Mircea I. Criminalistica. Ed. A II-a. Ed. Fundației „Chemarea”. Iași, 2004.
7. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017.
8. Ruiu M. Criminalistica. Ed. Universul Juridic. București, 2013.
9. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. Universul Juridic, București, 2010.
10. Stancu Em., Manea T. Tactică criminalistică (I). Curs universitar. Ed. Universul juridic. București, 2017.
11. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. Под редакцией Р. С. Белкина. М., 2001.

12. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. 4-е издание. НОРМА ИНФРА-М. М., 2016.

13. Криминалистика. Учебник. / Ответственный редактор Н. П. Яблоков. 3-е издание переработанное и дополненное. Изд. ЮРИСТЪ. М., 2005.

14. Криминалистика. Учебник. Под редакцией Е. П. Ищенко. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2011.

➤ **NOTE:**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---





## 2. IDENTIFICAREA ȘI DIAGNOSTICA CRIMINALISTICĂ

2.1. *Noțiunea de identificare și identitate*; 2.2. *Felurile identificării*; 2.3. *Procesul identificării criminalistice*; 2.4. *Diagnostică criminalistică*.

### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să formuleze noțiunea de identificare;
2. să identifice noțiunea de diagnostică;
3. să formuleze noțiunea de identitate;
4. să efectueze delimitarea între identificare și identitate;
5. să cunoască categoriile identificării criminalistice;
6. să explice conținutul identificării criminalistice;
7. să relateze despre principalele momente ale procesului identificării criminalistice;
8. să determine specificul diferitelor categorii de identificare criminalistică;
9. să determine locul și rolul identificării criminalistice în procesul de cercetare și descoperire a infracțiunilor;
10. să cunoască formele identificării criminalistice;
11. să propună soluții de eficientizare a identificării criminalistice.

### ➤ **SARCINI:**

1. Formulați noțiunea de identificare criminalistică și argumentați specificul ei.
2. Care este scopul final al identificării în criminalistică?
3. Enumerați premisele identificării criminalistice.
4. Care sunt principiile identificării criminalistice?
5. Cum sunt clasificate obiectele identificării criminalistice?
6. Descrieți metodologia identificării criminalistice.
7. Care sunt genurile identificării criminalistice?
8. Definiți noțiunea de semn identificator.
9. Expuneți specificul caracteristicilor identificatoare ale obiectelor?
10. Care sunt etapele procesului de identificare criminalistică?
11. Metodologia identificării presupune două etape obligatorii, care sunt ele?
12. Determinați importanța apartenenței de grup în procesul identificării criminalistice.
13. Câte modalități cunoaște examinarea comparativă?

14. Definiți noțiunea de diagnosticare criminalistică.
15. Clasificați sarcinile diagnosticării criminalistice.
16. Care sunt indicii diagnosticării criminalistice?
17. Care sunt categoriile diagnosticării criminalistice?
18. Numiți obiectivele diagnosticării stării obiectelor materiale?

➤ **TEST - GRILĂ :**

**1. Identificarea criminalistică este:**

- a) o teoria criminalistică privată;
- b) un proces de cercetare;
- c) un scop al cercetării;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**2. Scopul identificării criminalistice ține de:**

- a) stabilirea identității unui anumit obiect;
- b) diferențierea obiectelor;
- c) clasificarea obiectelor;
- d) stabilirea naturii unui obiect.

**3. Obiectele de identificare sunt:**

- a) identificabile;
- b) stabilite;
- c) de identificare;
- d) de stabilire;
- e) de diagnosticare.

**4. După natura obiectelor de identificare, identificarea se distinge:**

- a) prin reflexii fixate pe material sau pe urme;
- b) prin semne de origine comună;
- c) prin imaginea mentală;
- d) conform descrierii semnelor;
- e) toate răspunsurile sunt corecte;

**5. Obiectele identificabile sunt:**

- a) urme de mâini, picioare, spargere, vehicule;
- b) urme de împușcătură pe un obstacol, urme de explozie;
- c) persoana, încălțăminte, instrument de spargere, pistol;
- d) urme pe gloanțe, cartușe, urme de miros.

**6. Scopul final al diagnosticii criminalistice este:**

- a) stabilirea identității unui obiect anumit;
- b) stabilirea proprietăților și stărilor obiectelor;
- c) stabilirea întregului în baza părților componente;
- d) stabilirea apartenenței la grup.

**7. Caracteristicile de identificare ale subiectului trebuie să îndeplinească următoarele condiții:**

- a) materialitate, exprimitate, stabilitate relativă;
- b) originalitate, reproductibilitate, materialitate;
- c) exprimitate, reproductibilitate, concretență;
- d) stabilitate relativă, exprimitate, concretență.

**8. Semnele identificabile pot fi clasificate:**

- a) generale și particulare;
- b) exterioare și interioare;
- c) calitative (atributive) și cantitative;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**9. Scopurile cercetărilor de diagnosticare sunt:**

- a) determinarea proprietăților și stărilor obiectelor;
- b) stabilirea unei relații de cauzalitate între fapte;
- c) cercetarea împejurărilor acțiunii;
- d) toate răspunsurile sunt corecte;

**10. La tipurile de identificare criminalistică sunt catalogate:**

- a) afișarea fixată material de semne;
- b) criteriul originii comune;
- c) imaginea mintală;
- d) descrierea semnelor;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**11. Ce se înțelege în teoria de identificare criminalistică prin imuabilitatea relativă a obiectelor materiale:**

- a) imuabilitatea întregului complex de caracteristici (semne) și proprietăți inerente unui obiect material în perioada de identificare;
- b) imuabilitatea în timp a complexului acelor trasături și proprietăți ale obiectului, a căror totalitate este suficientă pentru individualizarea lui;
- c) imuabilitatea proprietăților obiectului în timpul studiului de identificare criminalistică;

- d) incapacitatea de a modifica proprietățile unui obiect material fără o influență externă asupra acestuia;
- e) imuabilitatea în timp a formei spațiale a unui obiect material.

**12. Este posibilă o soluție pozitivă la problema identității dacă se constată diferențe semnificative în caracteristicile individuale de identificare, identice în obiectele comparate?**

- a) da, dacă celelalte semne ale obiectelor comparate sunt exact aceleași;
- b) da, dacă diferențele se referă la semnele incluse în complexul proprietăților sale care individualizează acest obiect;
- c) da, dacă aceste diferențe ale caracteristicilor de identificare cu același nume ale obiectelor comparate - cele cautate și verificate - au apărut în perioada de identificare sub influența unor factori interni sau externi;
- d) dacă există diferențe semnificative între caracteristicile de identificare identice comparate, indiferent de numărul acestora, răspunsul la întrebarea despre identitatea obiectelor comparate poate fi doar negativ.

**13. Este posibil să se stabilească identitatea mai multor urme găsite în locuri diferite prin efectuarea unei cercetări de identificare criminalistică?**

- a) este posibil, dacă urmele identificate sunt lăsate de același obiect;
- b) este posibil, dacă în urmele comparate a fost redată totalitatea caracteristicilor ale unui obiect identificat;
- c) este posibil, dacă urmele prezentau semne exterioare a obiectelor care au lăsat astfel de urme;
- d) identificarea urmelor între ele este imposibilă.

**14. Ce prevedere fundamentală a teoriei identificării criminalistice a fost neglijată de către ofițerul de urmărire penală, el refuzând dispunerea unei expertize traseologice, pe motivul lipsei defectului de anvelopă la controlul roților autovehicolului reținut, care a părăsit locul accidentului rutier, judecând după restul urmelor?**

- a) toate obiectele de identificare criminalistică se împart în identificabile și identificatoare;
- b) toate obiectele identificate se împart în căutate și verificate;
- c) toate obiectele de identificare criminalistica se împart în schimbatoare și relativ schimbatoare;
- d) fiecare semn comparat ar trebui cercetat în dinamică, în dezvoltare;
- e) identificarea criminalistică se bazează pe aplicarea metodelor de analiză și sinteză;

f) toate obiectele identificate se împart în obiect „principal”, „indentificat” și „nemijlocit”.

**15. Identitatea căror obiecte trebuie stabilită, dacă într-un studiu de identificare a scrisului de mână, un document executat de o persoană necunoscută (obiectul dorit) cu imitarea scrisului de mână al unei persoane analfabete este comparat cu mostre ale scrisului de mână al unei persoane (obiectul verificat) suspectat de falsificarea documentului aflat la cercetare?**

- a) identitatea documentului cercetat și mostre ale scrisului de mână a persoanei verificate;
- b) identitatea persoanei necunoscute (dorite) și persoanei analfabete;
- c) identitatea persoanei necunoscute (dorite) și obiectul verificat;
- d) identitatea persoanei analfabete și persoana bănuită de falsificare (verificare);
- e) identitatea obiectului identificat și identificator;
- f) identitatea instrumentelor de scriere folosite pentru textele comparate.

**16. Proprietățile căror obiecte din cercetarea de identificare sunt afișate pe mostrele experimentale?**

- a) obiecte identificabile căutate;
- b) obiecte identificabile verificate;
- c) obiecte identificabile;
- d) mostrele experimentale sunt un purtător de informații doar despre propriile proprietăți.

**17. Referitor la care obiecte ale identificării criminalistice este important să se țină cont de gradul de variabilitate a acestora atunci când se rezolvă problema identității individuale?**

- a) numai la obiectele identificate;
- b) numai la obiectele identificabile;
- c) atât la obiectele identificabile, astfel și la obiectele identificate;
- d) obiecte, numite în teoria de identificare criminalistică „schimbătoare”;
- e) întrucât orice obiect material este individual și identic doar cu el însuși, gradul de variabilitate al obiectelor materiale nu joacă un rol semnificativ în rezolvarea problemei identificării lor individuale în criminalistică.

**18. Ce subînțelege teoria de identificare criminalistică prin „perioada de identificare”?**

- a) timpul necesar pentru efectuarea unui studiu de identificare;

- b) timpul care a trecut de la momentul apariției urmelor infracțiunii până la momentul efectuării cercetării de identificare pe aceste urme;
- c) perioada de timp în care obiectul identificabil păstrează neschimbarea relativă, ce permite să fie identificat;
- d) perioada de timp de la momentul săvârșirii infracțiunii până la momentul descoperirii obiectului identificabil în curs de verificare.

**19. Ce tip (varietate) de identificare criminalistică este catalogată identificarea unei persoane după scrisul de mână?**

- a) identificarea prin afișarea materială a semnelor exterioare ale unei persoane;
- b) identificarea prin afișarea materială a semnelor interioare ale unei persoane;
- c) identificarea prin afișarea ideală a aptitudinilor unei persoane;
- d) identificarea unei persoane prin afișarea materială a proprietăților sale funcționale și dinamice.

**20. Care din obiectele enumerate în cercetarea de identificare figurează ca obiecte ce reflectă proprietățile „de căutat”?**

- a) toate obiectele identificabile;
- b) urmele, descoperite la locul săvârșirii infracțiunii;
- c) mostrele generale folosite pentru un studiu rezumativ;
- d) probe comparative experimentale.

**21. Sub ce formă procedurală are dreptul ofițerul de urmărire penală să efectueze identificarea probelor materiale?**

- a) în forma cercetării preliminare a probelor materiale;
- b) în formă de expertiză;
- c) sub formă de prezentare pentru identificare;
- d) într-o formă procedurală ofițerul de urmărire penală nu are dreptul să efectueze identificarea, deoarece acesta este un domeniu ce ține de cunoștințe speciale.

**22. Care dintre următoarele probe comparative în criminalistică de identificare se numesc „libere” ?**

- a) probe care nu se referă la faptele infracțiunii;
- b) probe primite cu acordul persoanei de la care sunt luate;
- c) mostrele care au apărut înainte de începerea procesului penal;
- d) mostrele obținute în rezultatul activității speciale de investigații;
- e) documentele scrise de mână realizate cu liberă mișcare fără încercări de a denatura în mod deliberat scrisul de mână;

- f) mostre de materiale, produse, articole, aflate în liberă circulație.

**23. Care dintre semnele enumerate pot fi numite în mod legitim „identificare” în sensul conceptului teoriei indentificării criminalistice?**

- a) toate trăsăturile generale și particulare inerente obiectului identificat;
- b) texte, semnele obiectelor identificabile de grup și individualizabile;
- c) toate semnele enumerate mai sus;
- d) oricare dintre semnele mai sus, combinația lor, cu condiția că acestea să fie afișate în mediul material în timpul interacțiunii unui obiect identificabil cu acesta.

**24. La ce tip de identificare se atribuie stabilirea apartenenței gloanțelor trase și a cartușelor găsite la locul faptei, inclusiv la cartușele fabricate la aceeași întreprindere?**

- a) identificarea întreprinderii producătoare de arme de foc;
- b) stabilirea sursei comune de proveniență a muniției utilizate de infractor;
- c) identificarea întregului (cartuș) în părți (cartușe trase cu gloanțe);
- d) stabilirea apartenenței de grup a armei folosite de infractor.

**25. Care dintre caracteristicile de indentificare enumerate sunt valoroase pentru identificarea obiectelor materiale prin afișarea lor?**

- a) cele mai valoroase sunt trăsăturile care trebuie să fie inerente acestui obiect identificat;
- b) cea mai mare valoare, sunt semnele care trebuie să fie inerente grupului de obiecte, care include obiectul identificat;
- c) cea mai mare valoare reprezintă semnele percepute vizual de subiectul indentificării criminalistice;
- d) cea mai mare valoare reprezintă caracteristicile aleatorii dobândite de un obiect identificabil în cursul funcționării sau al vieții sale;
- e) cele mai valoroase, sunt caracteristicile de indentificare care fac parte din complexul de proprietăți care individualizează acest obiect.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Aionițoaie C., Bercheșan V., Butoi T. ș.a. Tactica criminalistică. Serviciul Editorial și Cinematografic. București, 1989.

2. Aionîtoaie C., Pletea C., Suciu C. ș.a. Tratat de tactică criminalistică. Ed. Carpați. București, 1992.
3. Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. Ed. Little Star. București, 2004.
4. Catuna N. V. Criminalistica. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
5. Coman L., Constantinescu M. Tratat practic de criminalistică. Vol. I. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1996.
6. Gheorghîță M. Tezele generale ale tacticii criminalistice. Material științifico-didactic. Ed. ARC. Chișinău, 2004.
7. Gheorghîță M. Tratat de metodică criminalistică. CEP USM. Chișinău, 2015.
8. Gheorghîță M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
9. Mircea I. Criminalistica. Ed. ALL BECK. București, 2001.
10. Mircea I. Criminalistica. Ed. A II-a. Ed. Fundației „Chemarea”. Iași, 2004.
11. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017
12. Криминалистика. Учебник. Руководитель авторского коллектива и ответственный редактор Н. П. Яблоков. Изд. БЕК. М., 1997.
13. Криминалистика. Под редакцией В. А. Образцова. Изд. ЮРИСТЪ. М., 1997.
14. Криминалистика. Учебник. Под редакцией Е. П. Ищенко. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2011.

➤ **NOTE:**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---





### 3. FOTOGRAFIA ȘI VIDEO – ÎNREGISTRAREA JUDICIARĂ

*3.1. Scurt istoric; 3.2. Noțiunea și importanța fotografiei și a video – înregistrării judiciare; 3.3. Probleme de tehnică fotografică; 3.4. Fotografia judiciară operativă; 3.5. Fotografia de examinare; 3.6. Video-înregistrarea judiciară a acțiunilor de urmărire penală.*

#### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să cunoască noțiunea și importanța fotografiei judiciare;
2. să evidențieze problemele actuale ale tehnicii fotografice;
3. să cunoască procesul fixării materialelor fotosensibile;
4. să cunoască particularitățile realizării fotografiei judiciare în procesul efectuării actelor de urmărire penală;
5. să cunoască importanța și particularitățile realizării fotografiei judiciare de examinare;
6. să înainteze propuneri de revizuire și perfecționare a instituției fotografiei judiciare;
7. să cunoască procesul efectuării video-înregistrării judiciare și a documentării rezultatelor ei.

#### ➤ **SARCINI:**

1. Cine și când a inventat obiectivul fotografic?
2. Cine și când a realizat primele imagini durabile?
3. Cine a inventat fotograma?
4. Definiți noțiunea, rolul și avantajele fotografiei judiciare.
5. Care sunt obiectele fotografiei criminalistice?
6. Precizați care sunt mijloacele fotografice.
7. Ce prezintă metoda fotografică criminalistică?
8. Definiți procedeul fotografic criminalistic.
9. Definiți noțiunea fotografiei judiciare operative.
10. Cine pot fi subiecții fotografiei operative?
11. Cine pot fi subiecții fotografiei de examinare?
12. Definiți noțiunea fotografiei judiciare operative.
13. Identificați aspecte generale tehnice și domeniile de utilizare a fotografiei de examinare în radiații ultraviolete?
14. Care sunt aspecte generale tehnice și domeniile de utilizare a fotografiei de examinare în radiații infraroșii?

15. Descrieți procedeele fotografierii cadavrelor, a persoanelor în viață și a urmelor materiale.

16. Care sunt metodele fotografiei de examinare aplicate în cadrul expertizei de laborator?

17. Descrieți modalitățile de fotografiere a locului faptei.

18. Expuneți procedura video-înregistrării a scenei crimei și a metodelor care sunt folosite.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

În timpul cercetării la locul faptei, a fost necesară fotografierea unei urme de încălțăminte care se afla în apă, însă ofițerul criminalist nu dispunea de unelte de măsurare precum riglă sau ruletă. Întârzierea realizării fotografiilor ar putea duce la deteriorarea sau distrugerea urmei, motiv pentru care este important să se găsească o soluție rapidă și eficientă pentru a efectua fotografia cu măsurătorile necesare.

*Ce obiecte și în ce mod le vom folosi la executarea fotografiei la scară largă?*

**Speța nr. 2**

Pe ușa unui dulap întunecat și lucios au fost descoperite urme de deget, amprenta dată a fost identificată în urma aplicării pulberii de oxid de zinc, iar ulterior a fost realizată fotografia la locul faptei.

*Specificați cum fotografiați amprenta mâinii pentru a obține o imagine clară a acesteia?*

**Speța nr. 3**

În cadrul audierii într-o cauză penală privind infracțiunea de tâlhărie, victima a întâmpinat dificultăți în a descrie detaliat trăsăturile și hainele infractorului. Cu toate acestea, și-a putut aminti anumite detalii ale înfățișării acestuia, precum cicatricele de pe corp, fața infractorului din profilul stâng, tatuajele de pe diferite părți ale corpului și culoarea ochilor. X a fost reținut sub bănuiala de comitere a infracțiunii. În timpul examinării, ofițerul de urmărire penală a decis să înregistreze video această acțiune procesuală.

*Ce reguli trebuie respectate la înregistrarea audio-video? Ce semne și elemente ale aspectului exterior ar trebui incluse în înregistrarea audio-video?*

**Speța nr. 4**

În timpul percheziției, de la cet. X a fost confiscată o foaie albă de hârtie pe care au fost descoperite urme de presiune cu text greu de citit. Ofițerul criminalist a luat hotărârea să fixeze prin fotografiere la locul faptei această foaie de hârtie.

*Ce metode trebuie aplicate pentru a fixa această foaie hârtie?*

**Speța nr. 5**

În timpul cercetării locului faptei într-un caz de omor, ofițerul de urmărire penală a descoperit la o distanță de 1,7 m de cadavru o cutie de cartușe și un pistol, dar nu a putut fotografia aceste obiecte, deoarece camera mică pentru fotografiere nu a permis ofițerului de urmărire penală să se deplaseze la distanța necesară pentru efectuarea fotografiei judiciare.

*Ce metodă de fotografiere o să fie utilizată? Descrieți regulile de folosire?*

**Speța nr. 6**

Examinând hainele cadavrului, în jurul găurii glonțului, ofițerul de urmărire penală a observat urme de praf de pușcă nears și pete maro care păreau a fi urme de sânge. Ulterior, el a decis să fotografieze aceste urme.

*Numiți tehnicile și metodele de fotografiere a acestor urme. Ce mijloace tehnice auxiliare pot fi folosite la fotografierea unor asemenea urme?*

**Speța nr. 7**

La momentul fotografierii locului faptei prin utilizarea metodei panoramei circulare, ofițerul criminalist a fluturat din mâini. În planșa fotografică pe care a prezentat-o ofițerului de urmărire penală, imaginile individuale ale panoramei locului faptei nu erau clare, vederea de ansamblu a panoramei era ruptă, fotografiile nu se corelau între ele.

*Care este motivul acestor erori? Care sunt regulile de realizare a unei panorame de 360°? Ce instrumente tehnice trebuie utilizate? Care sunt regulile care urmează a fi respectate în proiectarea tehnică a panoramei?*

**Speța nr. 8**

În timpul examinării locului incendierii unui imobil, au fost depistate în zăpadă mai multe urme de pantofi, sub forma unei poteci care ducea de la magazie la casă și înapoi. O mare parte din urmele de pași erau indistincte, iar modelul era ilizibil. La una dintre urme, modelul de călcare era în totalitate identic.

*Care urme trebuie fixate prin fotografiere? Ce tehnici și metode ar trebui utilizate la fixarea urmelor prin fotografiere?*

**Speța nr. 9**

În cadrul cercetării la locul faptei, ofițerul de urmărire penală, examinând locul infracțiunii de furt, a constatat că pătrunderea a avut loc printr-o fereastră deschisă. În timp ce examina fereastra, ofițerul de urmărire penală a observat urme de microfibre. Înainte de a preleva probele, ofițerul de urmărire penală a decis să le fotografieze.

*Care sunt tehnicile și metodele de fotografiere a unor astfel de obiecte?*

**Speța nr. 10**

În timpul examinării locului faptei în cazul infracțiunii de furt din domiciliu, pe drumul care duce spre domiciliu au fost depistate urme de autovehicul pe o distanță de aproximativ 7 metri.

*Ce tehnici și metode a fotografiei criminalistice ar trebui să fie folosite atunci când se fotografiază urmele lăsate de autovehicul?*

➤ **TEST – GRILĂ :**

**1. Fotografia judiciară este:**

- a) o ramură a tehnicii criminalistice;
- b) un set de mijloace fotografice;
- c) un set de tehnici și metode fotografice;
- d) un set de recomandări privind utilizarea mijloacelor fotografice;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**2. Fotografia judiciară este utilizată în desfășurarea:**

- a) ședințelor operative ale organului de urmărire penală;
- b) acțiunilor de urmărire penală;
- c) audierilor în instanța de judecată.

**3. Fotografia liniară se referă la:**

- a) fotografia panoramică;
- b) fotografia de măsurare;
- c) fotografia de reproducere.

**4. Fotografia de semnalmente se efectuează:**

- a) pentru a surprinde obiecte de dimensiuni nesemnificative;
- b) pentru a obține o imagine tridimensională;
- c) captarea persoanelor vii și a cadavrelor.

**5. Fotografia în raze ultraviolete se efectuează pentru:**

- a) citirea textelor gravate;
- b) examinarea armelor și a munițiilor;
- c) citirea notelor completate sau barate.

**6. Înainte de a efectua înregistrarea video judiciară, este necesar să se întocmească:**

- a) un raport adresat șefului organului de urmărire penală;
- b) un proces-verbal al acțiunii de urmărire penală;
- c) un plan-scenariu.

**7. Care dintre următoarele metode nu reprezintă o metodă de capturare?**

- a) fotografia panoramică;
- b) fotografia de semnamente;
- c) fotografia de contrast;
- d) fotografia de măsurare.

**8. Care dintre următoarele metode de fotografie judiciară este utilizată pentru a capta imagini în mărime naturală ale unor obiecte plate?**

- a) fotografia stereo;
- b) fotografie de reproducere;
- c) fotografia de identificare;
- d) fotografia metrică.

**9. Fotografia judiciară de măsurare reprezintă:**

- a) metoda fotografiei de captare;
- b) o tehnică fotografică de explorare;
- c) fotografia de măsurare nu este o metodă fotografică judiciară;
- d) nu există fotografie de măsurare în arsenalul criminalistic, se folosește doar fotografia la scară.

**10. Ce tip de fotografie este folosit pentru a fotografia locul faptei și împrejurările sale?**

- a) fotografia de orientare;
- b) fotografia panoramică;
- c) fotografia de nod;
- d) fotografia de detaliu.

**11. Ce tip de fotografie se folosește pentru a fixa cadavrul la locul faptei?**

- a) fotografia de orientare;
- b) fotografia schiță;
- c) fotografia de nod;
- d) fotografia de detaliu;
- e) fotografia de măsurare.

**12. Care este scopul fotografiei de orientare la locul faptei?**

- a) determinarea locației zonei sau a încăperii în care se cercetează locul faptei;
- b) a permite ca din imaginea fotografică să se poată determina unde au fost depistate cele mai importante urme și obiecte în timpul examinării locului faptei;
- c) determina traseul autorului infracțiunii către locul faptei sau direcția în care autorul infracțiunii s-a deplasat de la locul faptei;
- d) orientarea ofițerului de urmărire penală la locul crimei, în procesul cercetării la fața locului.

**13. Cum se numește documentul prin care specialistul-criminalist consemnează rezultatele fotografierii efectuate în timpul unei acțiuni de urmărire penală?**

- a) raportul specialistului;
- b) anexă la raportul specialistului;
- c) raport al fotografiei realizate în timpul acțiunii de urmărire penală;
- d) tabel fotografic;
- e) anexă la concluziile specialistului.

**14. Care tip de fotografiere are menirea să clarifice poziția scenei infracțiunii și împrejurimile sale?**

- a) fotografia de ansamblu;
- b) fotografia de orientare;
- c) fotografia de detaliu;
- d) fotografia de nod.

**15. Care este ordinea fotografiilor incluse în tabelul fotografic după cercetarea locului faptei?**

- a) fotografii de orientare, fixare, detaliu, vedere de ansamblu;
- b) fotografii de orientare, schițe, de detaliu;
- c) fotografii de orientare, schițe, de ansamblu, de detaliu;
- d) fotografii de detaliu, de nod, de ansamblu, de orientare.

**16. Identificați metoda de fotografiere care este utilizată în condițiile de imposibilitate de a surprinde subiectul de interes în întregime, chiar și cu un obiectiv cu unghi larg:**

- a) macrofotografie;
- b) fotografia panoramică;
- c) fotografia stereoscopică;
- d) fotografia de orientare.

**17. Care dintre metodele de fotografiere se aplică la fotografierea amprentelor digitale descoperite la fața locului?**

- a) fotografia metrică;
- b) fotografia stereoscopică;
- c) fotografia la scară;
- d) fotografia panoramică;
- e) microfotografia.

**18. Care dintre metodele de fotografiere trebuie să fie utilizate în cazul când subiectul supus fotografierii nu încapă într-un singur cadru?**

- a) fotografia stereoscopică;
- b) fotografia panoramică;
- c) fotografia la scară;
- d) fotografia metrică.

**19. Din ce unghi, conform regulilor de fotografiere a fotografiiei semnalmentelor, trebuie efectuate fotografiile de identificare?**

- a) din față și din profilul drept;
- b) din față și în profil stâng;
- c) din profil frontal, drept și stâng;
- d) din față, semiprofil drept și stâng.

**20. Care este valoarea probatorie a fotografiilor realizate în timpul unei acțiuni de urmărire penală, dar care, însă, nu au fost indicate în procesul-verbal al acțiunii date?**

- a) indiferent dacă sunt sau nu indicate în procesul-verbal al acțiunii, au valoare probantă;
- b) nu au valoare probatorie, dacă fotografiile nu sunt semnate de părțile participante la acțiune;
- c) au valoare probatorie dacă probele fotografice sunt semnate de către un specialist;
- d) au valoare probatorie dacă fotografiile sunt semnate de către persoana care le-a efectuat;



- e) nu au valoare probatorie.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Bercheșan V. Cercetarea penală. Criminalistica – Teorie și practică (îndrumar complet de cercetare penală). Ed. Icar, București, 2001.
2. Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. Ed. Little Star. București, 2004.
3. Catuna N. V. Criminalistica. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
4. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
5. Ciopraga A. Criminalistica – Tratat de tactică. Ed. Gama. Iași, 1996.
6. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistica. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
7. Stancu Em. Criminalistica. Vol. I. Ed. a II-a. Ed. Actami, București, 1999.
8. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. a III-a revăzută și adăugită. Ed. Universul Juridic. București, 2005.
9. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.
10. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. 11. Учебник для вузов. Под редакцией Р. С. Белкина. М., 2001.
12. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. 13. Учебник для вузов. 4-е издание. НОРМА ИНФРА-М. М., 2016.
14. Баев О. А. Тактика следственных действий. Учебное пособие. Издательство Воронежского Университета, 1992.

➤ **NOTE:**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---



#### 4. NOȚIUNEA ȘI CLASIFICAREA URMELOR

*4.1. Noțiunea și clasificarea urmelor; 4.2. Clasificarea urmelor la locul faptei; 4.3. Urmele de reproducere; 4.4. Urmele formate din obiecte sau felurite substanțe; 4.5. Urmele de incendii sau de explozii.*

##### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să cunoască noțiunea de „urmă în criminalistică”;
2. să poată efectua clasificarea urmelor în criminalistică;
3. să cunoască criteriile de clasificare a urmelor în criminalistică;
4. să cunoască clasificarea urmelor de reproducere în criminalistică;
5. să identifice urmele formate din obiecte sau diferite substanțe;
6. să descrie particularitățile depistării microurmelor la locul faptei;
7. să cunoască specificul urmelor create în urma incendiilor sau a exploziilor;
8. să perceapă importanța urmelor în procesul de cercetare și descoperire a infracțiunilor;
9. să cunoască particularitățile depistării și ridicării urmelor în procesul de cercetare și descoperire a infracțiunilor.

##### ➤ **SARCINI:**

1. Definiți noțiunea de „traseologie judiciară”.
2. Expuneți sistemul traseologiei judiciare.
3. Efectuați clasificarea urmelor în criminalistică.
4. Descrieți relația dintre principalele elemente de formare a urmei la fața locului.
5. Catalogați regulile necesare de a fi respectate pentru descoperirea, fixarea și ridicarea urmelor.
6. Care sunt proprietățile, clasificarea și detaliile caracteristice desenului papilar?
7. Descrieți procedura de depistare a urmelor de mâini la fața locului.
8. Expuneți procedura de ridicare și interpretare a urmelor digitale.
9. Care sunt modalitățile de prelevare a urmelor latente de mâini (fizice, chimice, optice moderne)?
10. Descrieți procedura fixării și ridicării urmelor de încălțăminte.
11. Enumerați elementele creării urmelor de picioare.
12. Expuneți procedura de cercetare și interpretare a urmelor de dinți.

13. Efectuați clasificarea urmelor mijloacelor de transport.
14. Formulați noțiunea de „urme biologice” și enumerați principalele categorii ale acestora.
15. Care este esența „substanțologiei criminalistice”?
16. Identificați sarcinile soluționate în cadrul videofonoscopiei criminalistice?
17. Caracterizați specificul urmelor de spargere.
18. Descrieți procedura de fixare a urmelor la fața locului.
19. Efectuați clasificarea urmelor de incendiu.
20. Expuneți procedura de depistare a urmelor exploziei produse și a urmelor autorului acesteia.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**



*Ce tipuri de desene papilare sunt prezentate?*

**Speța nr. 2**

În timpul examinării locului faptei într-un caz de furt, ofițerul de urmărire penală a observat cu ajutorul luminii naturale prezența unor amprente de mâini pe suprafața orizontală a mesei lustruite. Conform informațiilor relatate de victimă, sumele bănești au fost sustrase din sertarul mesei.

*Care sunt metodele de depistare și fixare a urmelor de mâini? Ce mijloace științifice și tehnice trebuie aplicate în acest caz?*

**Speța nr. 3**



*Numiți tipurile de urme de picioare și încălțăminte și mecanismul formării acestora?*

**Speța nr. 4**

În regiunea pieții din fața stației fluviale din orașul X., soții Y., au fost jefuiți, iar infractorul a fugit de la locul faptei, lasând urme clare pe solul nisipos. Ulterior, în cadrul urmăririi, a fost reținut cet. Z., el fiind identificat de către victime ca persoana care le-a atacat.

*Cum ar trebui protejată amprenta pantofului în timpul examinării locului faptei, pentru a nu fi distrusă în procesul colectării? Ce obiecte trebuie prezentate expertului pentru examinarea amprentei pantofului?*

**Speța nr. 5**

În timpul răpirii mijlocului de transport, infractorul a pierdut controlul volanului și s-a izbit de un obstacol. La sosirea reprezentanților organelor de drept la locul faptei, a fost găsită o urmă clară a unui deget pe suprafața parbrizului din partea șoferului. Urmă vizată a fost formată prin contactul mâinii cu suprafața rece a parbrizului. Pentru a evita distrugerea urmei, este necesar să se ia măsuri speciale, cum ar fi fotografierea și amprentarea acesteia.

*Care sunt tehnicile și metodele care vă permit să fixați o urmă similară și să o ridicați pentru cercetări comparative ulterioare? Numiți tehnicile și metodele care trebuie respectate în timpul ridicării urmei de pe parbriz în vederea păstrerii ei.*

**Speța nr. 6**

În cadrul examinării unui cadavru cu semne de moarte violentă la locul faptei, lângă acesta a fost depistată o urmă de încălțăminte bine conservată.

Pentru a nu distruge urma data, s-a evitat contactul direct cu ea, iar înainte de a finaliza cercetarea locului faptei s-a observat că urma era plină cu apă din zăpada topită.

*Care sunt tehnicile și metodele de ridicare a urmei vizate?*

### **Speța nr. 7**

După examinarea locului faptei, a fost ridicată o cantitate semnificativă de veselă din sticlă cu urme de buze, formate atât din produse cosmetice, cât și din reziduuri alimentare grase. Semnele de buze au fost descrise în detaliu pentru a fi studiate ulterior, inclusiv dimensiunea lor, forma, poziția relativă a buzelor superioare și inferioare, forma și dimensiunea dungilor dintre ele, severitatea conturilor, dimensiunea și poziția relativă a buzelor, brazdele, ridurile, pliurile și prezența cicatricilor.

*Care sunt semnele generale și particulare ale urmelor care vor sta la baza ulterioarei identificări?*

### **Speța nr. 8**

La examinarea locului faptei, ofițerul criminalist a descoperit o amprentă de deget, în care era vizibilă mai mult de o deltă.

*La ce tip de modele papilare poate fi catalogată această urmă?*

### **Speța nr. 9**

În timpul cercetării locului faptei, a fost depistată o cărare de pași care se întindea aproximativ pe distanța de 15 metri. După ce au examinat cu atenție urmele de pași, ofițerul de urmărire penală și ofițerul criminalist au ajuns la concluzia că persoana care a lăsat urmele date este de sex masculin, se mișca în direcția X., cu vârsta aproximativă 45 ani, avea asupra sa anumite obiecte grele și că e posibil să sufere de o boală musculo-scheletică.

*Precizați semnele care au permis ofițerului de urmărire penală și ofițerului criminalist să facă asemenea aprecieri.*

### **Speța nr. 10**

În timpul examinării locului crimei, au fost găsite amprente digitale pe suprafața de lemn a mânerului toporului, care a fost identificat ca armă folosită la comiterea crimei. Urmele dactiloscopice au fost formate de o substanță grasă, dar nu au fost potrivite și suficiente pentru identificare. Ofițerul de urmărire penală a cerut expertului implicat în examinare să releve aceste urme de mână pentru a le supune examinării compoziției de aminoacizi a grăsimii.

*Este posibil să se efectueze astfel de teste și ce informații se pot obține în urma lor? Sunt necesare de a fi respectate anumite reguli speciale pentru ambalarea și transportarea acestora?*

➤ **TEST-GRILĂ :**

- 1. În sensul îngust al cuvântului, la categoria de urme se atribuie:**
  - a) urmele-obiecte;
  - b) urmele-reflecții;
  - c) urmele-substanțe.
  
- 2. În funcție de mecanismul de formare a acestora, urmele se împart în:**
  - a) dinamice și de relief;
  - b) stratificate și dinamice;
  - c) statice și dinamice.
  
- 3. Prezența a două delte într-o amprentă digitală indică faptul că acest model de amprentă digitală este:**
  - a) în arc;
  - b) în laț;
  - c) în cerc.
  
- 4. Detaliile individuale ale liniilor papilare sunt:**
  - a) vârful desenului;
  - b) centrul desenului;
  - c) o linie papilară scurtă.
  
- 5. Reactivi chimici utilizați pentru a detecta amprente de mână pe hârtie sunt:**
  - a) soluția de ningidrină;
  - b) sulfatul de sodiu;
  - c) soluția de amoniac.
  
- 6. Caracteristicile specifice reflectate în urma lăsată de pantof includ:**
  - a) lungimea urmei;
  - b) modelul tălpii pantofului;
  - c) semnele de uzură ale tălpii pantofului.
  
- 7. Informațiile care trebuie consemnate în procesul-verbal de cercetare a locului faptei în cazul pătrunderii prin efracție cuprind:**
  - a) care obiect anume a lăsat o urma (șurubelniță, daltă, ciocan);
  - b) forma, conturul, relieful urmei și dimensiunile acesteia;
  - c) metoda de spargere.

**8. Detaliile cu privire la urmele care ar trebui să fie reflectate în procesul-verbal de cercetare a locului faptei sunt:**

- a) cine a descoperit urmele;
- b) cine anume a lăsat urmele și în ce mod;
- c) modalitatea în care au fost prelevate urmele.

**9. Studiarea urmelor materiei presupune stabilirea:**

- a) naturii;
- b) compoziției;
- c) structurii;
- d) mecanismul de formare.

**10. Prezența unei singure delte în amprență, indică faptul că modelul în cauză este:**

- a) în formă de arc;
- b) în formă de laț;
- c) în formă de cerc;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**11. Persoana poate fi identificată prin:**

- a) amprentele mâinilor;
- b) urmele de buze;
- c) urmele de sânge;
- d) urmele de dinți;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**12. Transpunerea materialului unui obiect pe suprafața obiectului primitor de urme se numește:**

- a) stratificare;
- b) destratificare;
- c) separare.

**13. În dependență de caracterul interacțiunii mecanice a obiectelor creatoare de urme, deosebim următoarele categorii de urme:**

- a) statice;
- b) locale;
- c) dinamice;
- d) periferice.



**14. Reconstituieți succesiunea etapelor în lucru cu urmele:**

1. \_\_\_\_\_; 2. \_\_\_\_\_; 3. \_\_\_\_\_;  
4. \_\_\_\_\_; 5. \_\_\_\_\_.

- a) depistarea;
- b) conservarea;
- c) relevarea;
- d) examinarea;
- e) fixarea.

**15. Mulajele de urme se efectuează în etapa de:**

- a) examinare;
- b) relevare;
- c) fixare.

**16. În rezultatul mecanismului formării de urme, traseologia judiciară ne vorbește despre:**

- a) urmele-substanță;
- b) urmele reflecții (imagine);
- c) urmele-obiecte;
- d) este posibilă formarea tuturor categoriilor de urme indicate supra.

**17. Compartimentul criminalistici, preocupat de identificarea persoanelor în baza urmelor de buze se numește:**

- a) edzhoscopie;
- b) dermatoglofie;
- c) telioscopie;
- d) helioscopie.

**18. Proprietățile desenelor papilare sunt:**

- a) variația;
- b) individualitatea;
- c) variabilitatea;
- d) invariabilitatea relativă;
- e) capacitatea de recuperare.

**19. Ramura științei criminalistice care studiază proprietățile și caracteristicile desenelor papilare se numește:**

- a) traseologie;
- b) dactiloscopie;
- c) antropologie;
- d) papilarologie;

- e) dermatoglică.

**20. Liniile albe din relieful pielii palmei sunt:**

- a) liniile papilare;  
b) liniile flexoare;  
c) șanțurile-adâncime între liniile papilare;  
d) ridurile și pliurile.

**21. Identificați cel mai rar întâlnit tip de desen papilar:**

- a) în cerc;  
b) în laț;  
c) în arc.

**22. În calitate de substanțe a urmelor de suprafață pot fi:**

- a) transpirația;  
b) grăsimea;  
c) sânge;  
d) murdărie;  
e) a, b, c, d;  
f) a, și b.

**23. Relevarea urmelor de suprafață se poate face cu ajutorul:**

- a) peliculei pentru amprente;  
b) peliculei adezive pe bază de cauciuc lipicios;  
c) bandei adezive;  
d) fotografierii;  
e) toate cele specificate supra sunt utilizate pentru relevare.

24. Instrumentarul utilizat pentru a depista urmele, prin prăfuirea lor cu pulberi feromagnetici se numește:

- a) tub de iod;  
b) perie de colană;  
c) perie magnetică;  
d) dactosol.

**25. Metoda de cercetare a cărei esență constă în studierea neregularităților (proeminențelor, depresiunilor, îndoiturilor, curbilor etc.) marginilor liniilor papilare se numește:**

- a) helioscopia;  
b) egescopia;  
c) porosopia;

d) palmoscopia.

**26. Urmele unice de picior sunt fotografiate în conformitate cu regulile:**

- a) măsurării;
- b) fotografieri la scară;
- c) macrofotografiei;
- d) stereofotografia.

**27. Urmele formate din mai multe urme de pantof sau de picior desculț dispuse consecutiv sunt:**

- a) cărare de pași;
- b) linie de urme de picior;
- c) un traseu de urme de picior;
- d) linie de mers.

**28. Distanța dintre elementele similare (ca de exemplu, tocul de la pantofi) a urmelor de la piciorul drept și cel stâng formează:**

- a) distanța pasului;
- b) lățimea pasului;
- c) înălțimea pasului.

**29. Unghiul de inversare a piciorului este mai mare:**

- a) la bărbați;
- b) la femei.

**30. Dacă urma este inundată cu apă, apoi se aplică următoarea metodă în vederea ridicării ei:**

- a) metode de umplere;
- b) metoda „în vrac”;
- c) metoda mixtă.

**31. Lungimea și unghiul piciorului care șchiopătează este ... decât a celui sănătos.**

- a) mai mare;
- b) mai mică.

**32. Este adevărat că urmele de sânge, atunci când sunt expuse la razele ultraviolete, se luminează cu o culoare albastru deschisă?**

- a) da;
- b) nu.

**33. Este adevărat că toate obiectele transmise pentru expertiză criminalistică trebuie să fie uscate?**

- a) da;
- b) nu.

**34. Evidențiați forma pe care o au petele de sânge:**

- a) triunghiulară;
- b) ovală;
- c) în formă de pară;
- d) în formă de migdală.

**35. Este adevărat că urmele de sânge nu pot fi expuse mult timp la razele ultraviolete?**

- a) da;
- b) nu.

**36. Petele de salivă pe corpurile delictive au culoare albă sau sunt de culoare.....**

- a) gălbuie;
- b) surie;
- c) albăstrie.

**37. Este adevărat că urmele de salivă și de transpirație nu sunt luminescente?**

- a) da;
- b) nu.

**38. La efectuarea expertizei firelor de păr se determină:**

- a) asemănarea lor;
- b) identitatea acestora;
- c) diferența lor.

**39. Precizați proprietățile mirosului din punctul de vedere al semnificației criminalistice:**

- a) variația;
- b) individualitatea;
- c) variabilitatea relativă;
- d) imuabilitatea relativă.

**40. Urmele de miros pot fi:**

- a) vizibile;

- b) invizibile;
- c) locale;
- d) de suprafață.

**41. Este adevărat că urmele de miros sunt persistente și practic nu dispar niciodată?**

- a) da;
- b) nu.

**42. Specificați durata minimă de timp necesară pentru pentru obținerea mostrelor comparative ale urmelor de miros de pe corpul persoanei:**

- a) 10 min;
- b) 20 min;
- c) 30 min;
- d) 40 min.

**43. Este adevărat că părul și urmele de sânge uscat rețin mirosul uman timp de mai mulți de ani?**

- a) da;
- b) nu.

**44. Metoda relevării urmelor odorologice se bazează pe utilizarea:**

- a) unui aparat special (cromatograful de gaze);
- b) unei persoane special instruită (expert);
- c) unui animal special antrenat (câine).

**45. Este corectă afirmația că înainte de a releva urma de miros de pe un obiect uscat purtător de miros, acesta este inițial ușor umezit cu apă?**

- a) da;
- b) nu.

**46. Care din următoarele urme conțin cele mai cuprinzătoare informații despre persoană:**

- a) urmele homeoscopice;
- b) urmele mecagonomice;
- c) urmele mecanoscopice.

**47. Care anume expertiză urmează a fi dispusă pentru a identifica persoana ce a lăsat urme de sânge în care a fost imprimat un desen papilar?**

- a) criminalistică;
- b) dactiloscopică;

- c) complexă (criminalistică și dactiloscopică);
- d) criminalistică-biologică.

**48. Ce tip de expertiză trebuie dispusă pentru a identifica automobilul după urmele lăsate pe carosabil depistate la locul faptei într-un caz de accident rutier cu părăsirea locului faptei?**

- a) traseologică;
- b) autotehnică;
- c) în domeniul transportului rutier;
- d) complexă.

**49. Sistemul de cercetare criminalistică a materialelor, substanțelor și obiectelor include:**

- a) examinarea materialelor fibroase și a articolelor din acestea;
- b) examinarea materialelor și a acoperirilor cu vopsele și lacuri;
- c) examinarea produselor petroliere și a combustibililor și lubrifianților;
- d) examinarea obiectelor fabricate din metale și aliaje;
- e) testarea stupefiantelor, a substanțelor psihotrope și a precursorilor acestora, a substanțelor otrăvitoare și a produselor medicamentoase;
- f) sticlărie, ceramică și materiale de construcție silicate;
- g) examinarea lichidelor care conțin alcool;
- h) toate răspunsurile sunt corecte.

**50. Micro-obiectele sunt:**

- a) formațiuni materiale de mici dimensiuni, legate cu faptul infracțiunii;
- b) obiecte care, datorită dimensiunilor lor, sunt greu sau imposibil de detectat cu ochiul liber;
- c) obiecte a căror investigare necesită aplicarea unor metode microanalitice speciale;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**51. La examinarea micro-obiectelor, se utilizează:**

- a) microscopul;
- b) aparatul cu raze X;
- c) telescopul.

**52. Utilizarea luminescenței se referă la tehnica de examinare:**

- a) cu laser;
- b) microscopică;

- c) vizuală.

**53. Pentru a releva urmele de miros, se utilizează:**

- a) cârpe din bumbac noi sau curate;  
b) folie de aluminiu neutilizată;  
c) pulverizator cu apă, pensete, mănuși de cauciuc;  
d) toate răspunsurile sunt corecte.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. Ed. Little Star. București, 2004.
2. Catuna N. V. Criminalistica. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
3. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
4. Ciopraga A. Criminalistica – Tratat de tactică. Ed. Gama. Iași, 1996.
5. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistica. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
6. Gheorghiuță M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
7. Mircea I. Criminalistica. Ed. ALL BECK. București, 2001.
8. Mircea I. Criminalistica. Ed. A II-a. Ed. Fundației „Chemarea”. Iași, 2004.
9. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017
10. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. a III-a revăzută și adăugită. Ed. Universul Juridic. București, 2005.
11. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.
12. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. 4-е издание. НОРМА ИНФРА-М. М., 2016.
13. Баев О. А. Тактика следственных действий. Учебное пособие. Издательство Воронежского Университета, 1992.
14. Ищенко Е. П. Криминалистика. Краткий курс. М., 2003.

➤ **NOTE:**

---

---

---







## 5. BALISTICA JUDICIARĂ

*5.1. Noțiuni generale despre armele de foc; 5.2. Munițiile armelor de foc; 5.3. Urmele armei imprimată pe muniție; 5.4. Urmele împușcăturii; 5.5. Cercetarea locului faptei în cazul infracțiunilor comise cu arme de foc; 5.6. Expertiza balistico-judiciară.*

### ➤ OBIECTIVE:

1. să cunoască noțiunea de „Balistică judiciară”;
2. să identifice trăsăturile esențiale ale armelor de foc;
3. să expună cerințele esențiale înaintate față de armele de foc;
4. să cunoască criteriile de clasificare ale armelor de foc și ale munițiilor;
5. să poată evidenția urmele împușcăturii;
6. să cunoască particularitățile dispunerii și efectuării expertizei balistico-judiciare;
7. să cunoască particularitățile cercetării la fața locului în cazul comiterii infracțiunilor cu aplicarea armelor de foc;
8. să cunoască circumstanțele care urmează a fi stabilite în cazul aplicării armelor de foc;
9. să descrie procesul de ridicare și fixare a armelor de foc, folosite în procesul săvârșirii infracțiunilor;
10. să evidențieze urmele armelor de foc imprimată pe muniții.

### ➤ SARCINI:

1. Definiți noțiunea de „Balistică judiciară”.
2. Identificați componentele balisticii judiciare.
3. Argumentați importanța cercetării criminalistice a armelor.
4. Definiți noțiunea de „armă de foc”.
5. Definiți noțiunea de „armă albă”.
6. Ce se înțelege prin expresia „material explozibil”?
7. Care sunt elemente de construcție ale armelor de foc?
8. Efectuați clasificarea armelor de foc.
9. Descrieți urmele formate prin folosirea armelor de foc.
10. Identificați urmele aparținând factorilor secundari ai tragerii cu arma de foc.
11. Expuneți indicii în baza cărora poate fi determinată distanța de la care a fost efectuată împușcătura.

12. Descrieți procesul de descoperire și ridicare a armelor de foc de la fața locului.

13. Expuneți procesul de identificare a armelor de foc după urmele formate pe tub și pe glonț.

14. Descrieți etapele cercetării locului faptei în cazul infracțiunilor comise cu arme de foc.

15. Enumerați probleme ce pot fi clarificate la fața locului după urmele de explozie?

16. Descrieți specificul examinării criminalistice a urmelor de tragere cu armele de foc.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

În jurul orelor 23:00, în încăperea de serviciu a unui depozit, a fost depistat cadavrul paznicului X., cu multiple răni cauzate prin împușcătură, precum și patru cartușe în diferite locuri ale încăperii.

*Ce informații preliminare pot fi obținute prin cercetarea locului faptei și cercetarea prealabilă a acestor obiecte? Numiți expertiza criminalistică care urmează fi dispusă în această situație. Formulați întrebările adresate expertului spre soluționare.*

**Speța nr. 2**



*Descrieți trăsăturile și efectuați clasificarea acestei arme.*

**Speța nr. 3**

Asupra antreprenorului X. a fost executată tentativa de asasinat în biroul său. Glonțul a trecut prin geamul dublu al unei ferestre din plastic și a rămas blocat într-un scaun de piele.

*Ținând cont de aceste date, cum poate fi stabilit locul de unde s-a tras focul? Formulați întrebări expertului și indicați ce obiecte din scena infracțiunii ar trebui prezentate acestuia pentru examinare.*

#### Speța nr. 4

În timpul unei bătăi în apartamentul său, X., a primit numeroase răni prin împungere. Y., care a fost reținut la fața locului, nu a putut explica cu ce cuțit i-a provocat răni lui X. Ofițerul de urmărire penală a decis să ridice toate cuțitele din casă.

**Ce tip de expertiză criminalistică ar trebui să dispună ofițerul de urmărire penală? Ce întrebări urmează a fi adresate expertului pentru soluționare în acest caz? Ce obiecte trebuie puse la dispoziția expertului?**

#### Speța nr. 5



*Descrieți trăsăturile și efectuați clasificarea acestei arme.*

#### Speța nr. 6

În urma cercetării locului faptei pe faptul omorului cetățeanului X., în blocul unde acesta locuia, pe scara dintre etajele doi și trei au fost depistate două cutii de cartușe de calibru 9 mm. La cercetarea zonei adiacente intrării în bloc, în tufișul de lângă bloc a fost găsit un pistol cu amortizor.

*Precizați metodele de ridicare a obiectelor specificate. Dispuneți expertiza criminalistică în vederea examinării lor și formulați întrebările adresate expertului spre soluționare.*

#### Speța nr. 7

În timpul clarificării circumstanțelor într-un caz de leziuni corporale, soldate cu moartea prin împușcare, la fața locului, X. a explicat ofițerului de urmărire penală că a introdus cartușul în camera cartușului armei și doar a vrut să își sperie prietenul Y. Acesta sa speriat și la împins pe X., iar ultimul a scăpat arma din mână. În timpul când a căzut arma, patul armei sa lovit de podea și arma sa descărcat spontan, glonte fiind proiectat în capul lui Y. care a decedat pe loc.

*Ce întrebări pot fi adresate expertului în cazul dispunerii expertizei balistice judiciare în acest caz?*

**Speța nr. 8**

Pe acoperișul unei clădiri cu cinci etaje, în timpul lucrărilor de construcție, a fost găsit un obuz de artilerie, la care era conectat un fir metalic.

*Cum trebuie să fie fixat și ridicat obiectul dat de la fața locului în această situație? Care este algoritmul specialistului pentru depistarea, fixarea și confiscarea unor astfel de obiecte?*

**Speța nr. 9**

La locul faptei a fost depistată o armă de asalt model „Kalașnikov”, precum și numeroase cartușe și gloanțe. În timpul examinării armei, ofițerul de urmărire penală a pus siguranța și a scos încărcătorul, lăsând un cartuș în cameră. Cartușele ridicate au fost ambalate într-o pungă de plastic, iar gloanțele ridicate în pungi diferite.

*Evaluati corectitudinea acțiunilor ofițerului de urmărire penală în timpul examinării armelor de foc și a muniției. Enunțați regulile criminalistice pentru depistarea și examinarea armelor de foc și a muniției. Cum ar trebui să fie ambalate aceste obiecte?*

**Speța nr. 10**

În cadrul cercetării la locul faptei, ofițerul de urmărire penală examinând hainele victimei a concluzionat că împușcătura a fost efectuată de la distanță mică.

*Precizați semnele pe baza cărora ofițerul de urmărire penală a ajuns la această concluzie.*

➤ **TEST-GRILĂ :**

**1. Sistemul de studiu al balisticii judiciare include:**

- a) balistica criminalistică - studiul armelor de foc, al cartușelor și al urmelor de utilizare a acestora;
- b) examinarea criminalistică a armelor cu gaz, a munițiilor și a urmelor de utilizare a acestora;
- c) investigarea criminalistică a armelor albe;
- d) investigarea criminalistică a armelor cu propulsie;
- e) investigarea criminalistică a explozibililor, a dispozitivelor explozive și a urmelor de utilizare a acestora;
- f) toate răspunsurile sunt corecte.

**2. Armele se clasifică, în funcție de destinația lor, în:**

- a) civile;
- b) arme fabricate industrial;
- c) arme fabricate artizanal;

- d) arme de construcție militară.

**3. Armele de luptă sunt de următoarele tipuri:**

- a) arme cu țeavă lisă;  
b) arme cu țeavă ghintuită;  
c) arme cu țeavă lisă și ghintuită.

**4. Când se trage într-o barieră metalică, marginile plăgii de ieșire:**

- a) se întorc spre gaura de intrare;  
b) se întorc spre orificiul de ieșire;  
c) nu sunt răsucite.

**5. Împușcătura de la distanță mica indică prezența:**

- a) unei răni la ieșire;  
b) deteriorarea mecanică a obstacolului;  
c) urmelor de praf ars.

**6. Ștanțmarka reprezintă:**

- a) deteriorările cauzate de;  
b) urmele de influență termică a pulberii arse;  
c) amprenta țevii armei în cazul contactului strâns cu suprafața obiectului deteriorat.

**7. Urmele percutorului rămân în timpul:**

- a) reîncărcării;  
b) tragerii;  
c) extragerii tubului cartușului tras.

**8. Armă formată din două elemente solide conectate printr-un element flexibil se numește:**

- a) ghioagă;  
b) castet;  
c) buzdugan;  
d) nunchaku.

**9. Obiectul cercetării exploziilor sunt:**

- a) munițiile;  
b) dispozitivele explozive;  
c) substanțele explozive;  
d) articole de echipament industrial și special care conțin explozibili;

- e) părți, fragmente și urme de muniție, dispozitive explozive și substanțe explozive;
- f) obiecte și substanțe care au fost supuse unei explozii;
- g) toate răspunsurile sunt corecte.

**10. Sarcinile balisticii judiciare sunt:**

- a) elaborarea de recomandări privind utilizarea armelor de foc portabile;
- b) dezvoltarea de metode, mijloace, tehnici de colectare și examinare a urmelor de împușcături, a armelor de foc și a muniției;
- c) dezvoltarea de mijloace de protecție individuală împotriva armelor de foc;
- d) stabilirea stării fizice a persoanei care folosește armele de foc;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**11. Urme secundare ale împușcături includ:**

- a) găuri de trecere;
- b) centura de frecare;
- c) urme de ricoșeu;
- d) arsura (pârjolirea) obstacolului;
- e) fisuri în jurul răniei prin împușcare.

**12. După formă, deosebim următoarele varietăți ale tuburilor de cartușe:**

- a) cilindrice, conice, geometrice;
- b) cilindrice, conice;
- c) tubulare, conice;
- d) cilindrice, conice, cu formă neregulată;

**13. Factorul distructiv al exploziei nu include:**

- a) unda de șoc;
- b) elementele învelișului dispozitivului exploziv;
- c) capsă detonatorului exploziv;
- d) efectele termice ale gazelor;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**14. Care dintre următoarele nu sunt urme ale exploziilor:**

- a) fragmente ale învelișului dispozitivului exploziv;
- b) rămășițe de explozibil;
- c) conul focal;
- d) părți ale dispozitivului exploziv;

- e) daunele provocate de unda de explozie.

**15. În funcție de principiul de funcționare, armele albe sunt împărțite în următoarele tipuri:**

- a) cu lamă, de aruncare, combinate;
- b) cu lama, fără lamă, combinate;
- c) de lovire-zdrobire, de piercing-tăiere și de piercing-spintecare;
- d) de luptă, sportive, de vânătoare;
- e) de fabricare industrială și artizanală.

**16. Este corectă afirmația că calibrul de 16 mm al unei arme de vânătoare este de 16 mm?**

- a) da;
- b) nu.

**17. Urmele principalele ale împușcăturii includ:**

- a) pete de ulei tehnic;
- b) vătămări (deteriorări) penetrante;
- c) centura de frecare;
- d) vătămări (deteriorări) de suprafață;
- e) deteriorarea marginilor rupturii.

**18. În momentul tragerii din armă se formează urme:**

- a) ale reflectorului;
- b) ale percutorului;
- c) ale cârligului ejector.

**19. Putem numi armă ca fiind una de calibru mic în cazul în care calibrul ei este mai mic de:**

- a) 4 mm;
- b) 5,45 mm;
- c) 6,5 mm;
- d) 7,62 mm.

**20. Urmele care rezultă din impactul direct asupra țintei se numesc:**

- a) de bază;
- b) primare;
- c) suplimentare;
- d) secundare.



**21. Centura (inelul de frecare) se formează:**

- a) când arma este lipită de țintă;
- b) când se trage de la distanță mică;
- c) când se trage de la distanță mare;
- d) indiferent de distanța de tragere.

**22. În timpul introducerii cartușului în camera de detonare, pe partea interioară a jantei sau în canelura inelară se formează urme lăsate de:**

- a) percutor;
- b) cârligul extractor;
- c) reflector.

**23. Pe capsula cartușului rămân urme formate de:**

- a) percutor;
- b) cârligul extractor;
- c) reflector.

**24. După construcția sa, armele albe de lovire-zdrobire pot fi:**

- a) cu lamă;
- b) fără lamă;
- c) combinate.

**25. Care dintre următoarele caracteristici constructiv-calitative nu sunt necesare pentru ca obiectul cercetat să fie considerat armă de foc?**

- a) capacitatea de a transmite energie cinetică proiectilului prin descompunerea chimică a unei substanțe explozive;
- b) destinat special pentru a provoca răni care pun în pericol viața oamenilor;
- c) dispozitiv de siguranță pentru a preveni tragerea neintenționată;
- d) construcție adaptată pentru proiectilul care urmează să fie aruncat (acțiune de aruncare);
- e) capacitatea de a trage mai mult de un foc.

**26. Ce presupune cifra în milimetri, care determină calibrul armelor de foc ghintuite?**

- a) diametrul țevii armei;
- b) diametrul gurii țevii;
- c) diametrul camerei de detonare;
- d) distanța dintre ghinturile țevii.

**27. Identificați tehnica criminalistică, folosită pentru a depista urmele de tragere din armă de foc, care nu se disting vizual, cauzate de o împușcătură trasă de la distanță mică?**

- a) iluminator cu raze ultraviolete;
- b) lupă cu iluminare;
- c) dispozitiv de suprapunere optică;
- d) convertor optic electronic optic.

**28. În ce scop se utilizează metoda de „observare, vizualizare” în balistica judiciară?**

- a) pentru a determina locul din care s-a tras;
- b) pentru a determina locația tubului de cartuș împușcat, aruncat ca urmare a extracției în timpul reîncărcării unei arme automate;
- c) pentru a determina direcțiile de căutare a gloanțelor trase prin străpungerea țintei;
- d) pentru a determina amplasarea, poziționarea reciprocă a urmelor de tragere din armă la locul faptei.

**29. Care metodă este aplicată în cadrul expertizei balistice pentru examinarea și compararea în profunzime a urmelor de pe un glonț?**

- a) examinarea cu ajutorul unui microscop de comparație;
- b) scanarea fotografică a glonțului;
- c) fotografia metrică;
- d) metoda profilografică;
- e) fotografia de măsurare.

**30. Ce tip de urme sunt urmele de ricoșeu?**

- a) urme de bază;
- b) urme suplimentare;
- c) urme primare;
- d) urme secundare.

**31. Ce presupune conceptul de „surpătură cu alice”?**

- a) distanța de acțiune a unei alice trasă dintr-o armă de vânătoare;
- b) compoziția calitativă și cantitativă a materialului din care este confecționată alicea;
- c) suprafața țintei lovite de împușcătură;
- d) cantitatea de alice folosită în muniția artizanală;
- e) numărul de alice din greutatea totală de alice încărcate într-un cartuș de vânătoare care ating țintă ca urmare a împușcării.

**32. Ce instrumentariu tehnic este aplicat pentru a căuta gloanțe în loc deschis?**

- a) detector cu magneți;
- b) detector de metale;
- c) convertor electronic optic;
- d) burghiu mecanic;
- e) burghiu electronic.

**33. Care este semnificația termenului „ștanțmarca” în balistica judiciară?**

- a) marcaj pe cartușele pentru arme de foc cu țeavă ghintuită;
- b) model de revolver de construcție germană;
- c) urma lăsată pe gura țevii atunci când se trage de la distanță mică;
- d) urma împușcăturii de la distanță mică, rezultată din impactul unde de șoc a împușcăturii cu arma lipită de țintă.

**34. Care dintre următoarele tipuri de explozibili sunt cele mai puternice și cu impact distructiv enorm?**

- a) explozibili de inițiere;
- b) explozivi cu propulsie;
- c) explozivi de brizură;
- d) explozivi pirotehnici.

**35. Transformarea explozivă cunoaște următoarele forme:**

- a) forma arderii (combustiei);
- b) forma detonării;
- c) descompunerea chimică a substanței explozive;
- d) doar arderea și detonarea;
- e) arderea, detonarea și descompunerea chimică a substanțelor explozive.

**36. Care procese sunt premergătoare în cadrul mecanismului exploziei și al transformărilor explozive?**

- a) transmiterea energiei care posedă o forță distructivă enormă;
- b) impulsul exterior pentru apariția reacțiilor chimice în încărcătura explozivă;
- c) mecanismul exploziv se declanșează datorită transformărilor explozive;
- d) mecanismul exploziv include aceleași procese ca și în cazul fenomenului cunoscut ca „transformare explozivă”.

**37. Care dintre particularitățile constructive enumerate a dispozitivelor explozive nu se atribuie la a semnele obligatorii ale acestora?**

- a) destinația specială pentru lovire și distrugere;
- b) capacitatea și adaptarea constructivă pentru transformarea explozivă;
- c) adaptabilitatea constructivă pentru amplasarea separată a substanței explozive (prezența carcasei, învelișului substanței explozive);
- d) adaptabilitatea constructivă pentru o singură utilizare.

**38. Indicați acțiunile de urmărire penală ce trebuie efectuate imediat în cazul depistării unui dispozitiv explozibil?**

- a) cercetarea dispozitivului;
- b) cercetarea la fața locului;
- c) experimentul;
- d) expertiza substanțelor explozibile;
- e) expertiza odorologică.

**39. În cadrul cărei expertize sunt analizate și clarificate abilitățile persoanei privind fabricarea dispozitivului explozibil?**

- a) în cadrul expertizei privind constatarea deprinderilor și abilităților stabile, obținute în procesul pregătirii profesionale;
- b) cu ajutorul expertizei judiciare exploziv-diagnostice;
- c) în cadrul expertizei judiciare explozive de identificare;
- d) prin intermediul expertizei tehnologice a dispozitivelor explozive.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Aionîtoaie C., Bercheșan V., Butoi T. ș.a. *Tactica criminalistică*. Serviciul Editorial și Cinematografic. București, 1989.
2. Aionîtoaie C., Pletea C., Suciu C. ș.a. *Tratat de tactică criminalistică*. Ed. Carpați. București, 1992.
3. Alămoreanu S. *Problematika expertizelor criminalistice*. Ed. HAMANGIU. București, 2013.
4. Catuna N. V. *Criminalistica*. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
5. Cârjan L., Chiper M. *Criminalistica. Tradiție și modernism*. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
6. Ciopraga A. *Criminalistica – Tratat de tactică*. Ed. Gama. Iași, 1996.
7. Ciopraga A., Iacobuță I. *Criminalistica*. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
8. Coman L., Constantinescu M. *Tratat practic de criminalistică*. Vol. I. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1996.

- 9. Constantin R., Drăghici P., Ioniță M. Expertizele mijloc de probă în procesul penal. Ed. Tehnică. București, 2000.
- 10. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
- 11. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017.
- 12. Ruiu M. Criminalistica. Ed. Universul Juridic. București, 2013.
- 13. Ruiu M. Metodologie criminalistică. Ed. Universul Juridic. București, 2013.

➤ **NOTE:**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---



## 6. CERCETAREA CRIMINALISTICĂ A ACTELOR SCRISE

*6.1. Noțiuni generale; 6.2. Ridicarea și conservarea actelor scrise; 6.3. Stabilirea materialului suport al actelor și a substanței cu care au fost scrise; 6.4. Stabilirea vechimii actelor; 6.5. Stabilirea falsului în acte; 6.6. Cercetarea textelor dactilografiate; 6.7. Identificarea persoanei după scrisul de mână.*

### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să cunoască noțiunea de cercetare criminalistică a actelor scrise;
2. să posede cunoștințe în privința clasificării criminalistice a actelor scrise;
3. să poată efectua delimitarea între diferite categorii a actelor scrise;
4. să cunoască procedura cercetării criminalistice a actelor scrise;
5. să evidențieze temeiurile generale și cele speciale de cercetare criminalistică a actelor scrise;
6. să identifice categoriile cercetării criminalistice a actelor scrise;
7. să cunoască competența organelor de expertiză judiciară în domeniul cercetării criminalistice a actelor scrise;
8. să posede cunoștințe asupra particularităților și procedurii cercetării criminalistice a actelor scrise;
9. să indice criteriile de identificare a persoanei după scrisul de mână;
10. să înainteze propuneri în privința perfecționării actualului mecanism de cercetare criminalistică a actelor scrise.

### ➤ **SARCINI:**

1. Unde pentru prima dată a fost stipulată necesitatea cercetării scrisului?
2. Expuneți noțiunile generale privind cercetarea criminalistică a înscrisurilor sau documentelor.
3. Descrieți metodele și mijloacele de cercetare criminalistică a documentelor.
4. Care este modalitatea de stabilire a autenticității și vechimii înscrisurilor?
5. Enumerați regulile de bază în lucrul cu documentele ce constituie probe.
6. Descrieți tipurile conținutului textual.
7. Numiți caracteristicile folosite la identificarea autorului spiritual al textului.
8. Care sunt caracteristicile de identificare a scrisului de mână.
9. Argumentați scopul cercetării documentelor.

10. Specificați importanța cercetării criminalistice a falsului material în înscrisuri.

11. Ce întrebări sunt soluționate în cadrul expertizei tehnico-criminalistice a documentelor?

12. Descrieți modalitățile de fixare și relevare a documentelor și actelor de la locul faptei.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

Reprezentanții organului de urmărire penală au percheziționat birourile companiilor de construcții din orașul X., șeful uneia dintre acestea fiind suspectat că a deturnat fonduri bugetare de milioane de dolari alocate pentru implementarea programului municipal de demolare a locuințelor vechi. Astfel, în timpul percheziției ofițerul de urmărire penală a găsit într-un coș de gunoi o factură ruptă în bucăți, care prezintă interes pentru urmărirea penală. Pentru a-l ridica, ofițerul de urmărire penală a strâns fragmente din acest document de-a lungul liniilor de separare și le-a lipit pe o foaie de carton.

*Apreciați acțiunile ofițerului de urmărire penală la ridicarea probelor materiale.*

**Speța nr. 2**

În scopul estorcării unei sume mari de bani de la directorul unei societăți comerciale, acestuia i-a fost trimisă o scrisoare care conținea amenințări cu difuzarea de informații despre tranzacții comerciale ilegale. Scrisoarea nu a fost scrisă de către șantajist, ci a fost dictată soției sale, care a scris-o pe mai multe foi.

*Ce tip de expertiză criminalistică trebuie dispusă în privința acestei scrisori și ce probleme urmează a fi clarificate?*

**Speța nr. 3**

În urma efectuării percheziției corporale asupra persoanei X., în hainele acestuia a fost descoperit un text scris de mână de unul dintre condamnați și adresat complicilor săi. Personalul penitenciarului au presupus că textul a fost scris de către condamnatul Y.

*Pe ce se poate baza această presupunere a personalului penitenciarului?*

**Speța nr. 4**

La compararea textului olograf studiat, cu mostrele scrise de mână libere de către doi suspecți, expertul, pe baza unor trăsături comune, a exclus implicarea acestor persoane în executarea textului.



*Ce trăsături comune ale scrisului de mână au condus la o astfel de concluzie?*

**Speța nr. 5**

Ofițerul de urmărire penală a transmis o fotocopie cu semnătură către expert, pentru efectuarea expertizei grafoscopice, în vederea soluționării întrebării „cine dintre bănuți este autorul semnăturii date”.

*Evaluați corectitudinea acțiunilor ofițerului de urmărire penală în pregătirea materialelor transmise expertului pentru examinarea scrisului de mână.*

**Speța nr. 6**

La examinarea semnăturilor din două contracte de vânzare-cumpărare, ofițerul de urmărire penală a observat semne de imitare semnăturii cu ajutorul desenului prin lumină.

*În baza căror indicii a ajuns ofițerul de urmărire penală la această concluzie? Ce investigații ar trebui efectuate în acest caz?*

**Speța nr. 7**

În timpul percheziției, X. a reușit să distrugă prin ardere un document de interes pentru organul de urmărire penală. Ofițerul criminalist a decis să ridice documentul ars pentru efectuarea cercetării criminalistice.

*Este posibil de stabilit conținutul documentului ars și, dacă da, ce tip de examinare este necesară în acest scop? Care sunt regulile necesare de respectat pentru ridicarea documentelor arse?*

**Speța nr. 8**

Cet. A. a încercat să achite cu o bancnotă de 500 de lei cumpărăturile într-un magazin alimentar. Prin examinarea preliminară a acesteia, s-a constatat că bancnota nu avea niciun element de securizare și desenul de pe ea este spălăcit și decolorat.

*Ce dispozitiv de tipărire a fost utilizat pentru a confecționa bancnota falsă?*

**Speța nr. 9**

Un grup de adolescenți a scris pe ușa de la intrare în clădire un text necenzurat, adresat unuia dintre locatari pe nume X. Textul vizat a fost fotografiat de către X., fotografiile fiind expediate pe adresa Inspectoratului de Poliție.

*Este posibilă efectuarea unei analize grafologice a textului din fotografii?*

**Speța nr. 10**

În urma activității speciale de investigații, ofițerii au primit informația operativă că în apartamentul contabilului-șef al unei companii de transport rutier au fost tipărite, cu ajutorul unei imprimante cu laser, acte fictive de radiere a unor utilaje agricole.

*Este posibil să se stabilească faptul dacă actele fictive de radiere a echipamentelor agricole au fost întocmite pe o imprimantă laser, care ulterior a fost ridicată de la contabilul-șef? Care sunt indiciile în acest sens?*

➤ **TEST-GRILĂ :**

**1. Sistemul examinării criminalistice a documentelor include:**

- a) analiza criminalistică a scrisului de mână;
- b) știința criminalistică a scrisului de mână;
- c) examinarea tehnică și criminalistică a documentelor;
- d) investigarea criminalistică a stenografierii;
- e) investigarea criminalistică a abilităților de dactilografiere.

**2. Regulile care trebuie respectate la ridicarea documentelor în calitate ca probe sunt următoarele:**

- a) nu capsăți documentul la materialele cauzei;
- b) nu faceți însemnările necesare numai pe marginile documentului;
- c) în cazul în care textul de pe document este ilizibil, la examinarea documentului se utilizează substanțe chimice speciale pentru îmbunătățirea textului.

**3. Tipurile de fals în înscrisuri, care se disting în criminalistică sunt:**

- a) material;
- b) combinat;
- c) tehnic.

**4. Informațiile referitoare la documente, care trebuie reflectate în procesul-verbal de cercetare la locul faptei cuprind următoarele date:**

- a) dacă acestea sunt false sau autentice;
- b) tipurile de fals;
- c) denumirea completă, recuzitele și textul documentului.

**5. Caracteristicile scrisului evidențiate în cercetarea criminalistică sunt:**

- a) stilistice;

- b) lexicale;
- c) grafice;
- d) ortografice.

**6. Cunoaștem următoarele deprinderi care se referă la caracteristicile generale ale scrisului de mână:**

- a) lexicale;
- b) topografice;
- c) accentuate.

**7. Caracteristicile generale ale scrisului de mână sunt:**

- a) orientarea spațială și plasarea mișcărilor;
- b) complexitatea mișcărilor;
- c) gradul de dezvoltare a abilităților gramaticale;
- d) gradul de dezvoltare a competențelor lexicale.

**8. La mostrele scrisului pentru cercetarea comparativă se atribuie:**

- a) mostrele experimentale;
- b) mostrele condițional-experimentale;
- c) mostrele libere.

**9. La datele ce pot fi stabilite de către expert în procesul examinării unui document se atribuie:**

- a) greutatea persoanei;
- b) sexul persoanei;
- c) constituția fizică a persoanei;
- d) abilitățile și deprinderilor, legate de munca manuală.

**10. Un document este considerat fals dacă:**

- a) valabilitatea acestuia a expirat;
- b) a fost modificat unul dintre recuzitele acestuia;
- c) are o urmă, formate de produsele alimentare;
- d) este deteriorat.

**11. Placajul fotografiiei presupune:**

- a) falsificarea completă a documentului;
- b) falsificarea parțială a documentului;
- c) falsificarea intelectuală a documentului.

**12. La categoria semnelor ce nu se referă la metoda de fals prin ștergere se atribuie:**

- a) radierea fibrelor din stratul de suprafață al hârtiei;
- b) modificarea luminescenței hârtiei;
- c) modificarea grosimii hârtiei.

**13. Care probleme de identificare a falsului pot fi rezolvate prin dispunerea și efectuarea expertizei criminalistice a sigiliilor și ștampilelor:**

- a) ce metodă a fost folosită pentru a realiza ștampila aplicată pe document;
- b) modul în care a fost reprodus sigiliul de pe document;
- c) dacă sigiliul a fost realizat prin aceeași tehnică de imprimare sau prin tehnici de imprimare diferite.

**14. Care sarcini din cele enumerate nu aparțin domeniului cercetării criminalistice a documentelor:**

- a) stabilirea modului în care a fost produs un document;
- b) identificarea autorului unui document;
- c) identificarea genului de material al documentului;
- d) determinarea momentului producerii documentului.

**15. Precizați care este obiectul investigației tehnice și criminalistice a documentelor:**

- a) documentele - probe fizice;
- b) bancnotele de bani;
- c) ștampilele și sigiliile;
- d) texte scrise;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**16. Care dintre următoarele caracteristici nu pot fi catalogate la scrisul de mână:**

- a) stilul scrisului;
- b) legătura dintre litere;
- c) acuratețea;
- d) întinderea scrisului;
- e) mărimea scrisului.

**17. Numiți caracteristicile care sunt reflectate și se păstrează în documente:**

- a) forma;
- b) conținutul;

- c) autenticitatea;
- d) domeniul de activitate;
- e) falsul.

**18. Falsificarea poate fi:**

- a) ideală;
- b) materială;
- c) consensuală;
- d) intelectuală;
- e) substanțială.

**19. La tipurile de fals care nu pot fi stabilite prin cercetare sau expertiză criminalistică se atribuie:**

- a) ideal;
- b) consensual;
- c) intelectual;
- d) material.

**20. Îndepărtarea mecanică a textului sau a unei părți a acestuia prin ștergere cu o bandă de cauciuc sau cu un alt obiect elastic, sau prin răzuire cu un instrument ascuțit (lamă de cuțit, brici, etc.), se numește:**

- a) ștergere;
- b) curățare;
- c) spălare;
- d) răzuire.

**21. Indicați tipul de fals care poate fi stabilit în rezultatul cercetării la locul faptei:**

- a) ideal;
- b) material;
- c) prin ștergere;
- d) intelectual.

**22. Specificați obiectele cercetării tehnico-criminalistice a documentelor:**

- a) ștampile și sigilii;
- b) documentele;
- c) instrumente de scris;
- d) scrisul de mână.

**23. La semnele de gravură se atribuie:**

- a) deteriorarea suprafeței hârtiei;
- b) subțierea stratului de hârtie;
- c) fragilitatea hârtiei;
- d) mărirea intervalului între hașurări.

**24. Textele executate cu cerneluri anilate, prelucrate cu substanțe care nu se dizolvă în apă, sunt identificate cu ajutorul:**

- a) metodei difuzo-contact;
- b) analizei luminescente;
- c) analizei picăturilor;
- d) metodei difuzo-copiere.

**25. La semnele adăugărilor de text se referă:**

- a) înălțarea fibrelor hârtiei;
- b) diferența de întindere a scrisului;
- c) pierderea luciului hârtiei;
- d) diferența de culoare a colorantului;
- e) discrepanță în liniile grilei de protecție.

**26. La semnele privind intercalarea prin lipire a unei părți a documentului se referă:**

- a) diferența de dimensiune a caracterelor scrise;
- b) diferența de lățime și structură a caracterelor noi executate;
- c) prezența liniilor deschise sau întunecate pe marginile părții lipite de hârtie;
- d) diferență în numerotarea paginilor.

**27. Care sunt metodele utilizate la cercetarea și expertiza criminalistică a documentelor:**

- a) examinarea prin lumină transparentă;
- b) examinarea prin lumina reflectată;
- c) emisia de lumină;
- d) examinarea în raze X;
- e) metoda difuzo-copiere;
- f) metoda difuzo-contact.

**28. În documentologia criminalistică se disting cinci grupe de documente scrise, care diferă prin natura informațiilor ce le conțin, utile din punct de vedere al criminalisticii. Care dintre următoarele grupe de documente nu sunt studiate de această ramură a criminalisticii?**

- a) documentele ca sursă de informații disponibile pentru perceperea directă a evenimentului infracțiunii;
- b) documentele ca sursă de informații secrete despre cunoașterea evenimentului infracțiunii;
- c) documentele ca sursă de informații secrete despre faptele investigate;
- d) documentele ca sursă de informații despre persoanele care le întocmesc;
- e) documente ca sursă de informații despre metodele de efectuare și rezultatele acțiunilor procedurale;
- f) documentele ca sursă de informații despre condițiile și metodele de întocmire a lor.

**29. Problemele referitoare la executorul textului scris de mână sunt clarificate:**

- a) în cadrul identificării criminalistice;
- b) cu ajutorul scrisului de mână judiciar;
- c) în cadrul cercetării tehnico-criminalistice a documentelor;
- d) prin stabilirea autorului scrisului de mână în baza întregului complex a metodelor și mijloacelor tehnico-criminalistice.

**30. Care este consecutivitatea examinării unui document?**

- a) clarificarea întrebării privind tipul la care se atribuie documentul;
- b) clarificarea scopului documentului examinat;
- c) luarea de măsurii pentru a preveni deteriorarea documentului examinat;
- d) familiarizarea cu conținutul documentului examinat;
- e) stabilirea contradicțiilor din conținutul documentului;
- f) fixarea deteriorărilor vizibile ale documentului.

**31. Ce înțelegem prin stabilitatea abilității de scriere a unei persoane?**

- a) unicitatea mijloacelor de comunicare scrisă, folosite de om;
- b) stereotiparea mijloacelor de comunicare scrisă, folosite de om;
- c) invariabilitatea mijloacelor de comunicare scrisă, folosite de om;
- d) individualitatea mijloacelor de comunicare scrisă, folosite de om.

**32. Ce trăsături caracterizează scrisul ca mijloc de consolidare și transmitere a informațiilor semantice cu ajutorul semnelor scrise, simbolurilor și altor forme de scris?**

- a) semnele de comunicare scrisă;
- b) semnele topografice;

- c) semnele de comunicare scrisă și semnele topografice;
- d) semnele scrisului de mână;
- e) semnele de comunicare scrisă și semnele scrisului de mână;
- f) semnele de comunicare scrisă, semnele topografice și semnele scrisului de mână;
- g) semnele topografice și semnele scrisului de mână;
- h) semnele de tipărire și alte mijloace de întocmire a unui document scris;
- i) toate semnele enumerate mai sus.

**33. La ce grup de semne ale comunicării scrise se referă caracteristicile utilizării unităților frazeologice?**

- a) semnele nivelului general de cunoaștere;
- b) caracteristicile lexicale;
- c) caracteristicile stilistice;
- d) semnele scrisului de mână.

**34. Ce mostre pentru cercetare comparativă trebuie obținute pentru expertiza stabilirii autorului textului în cazurile în care este necesară rezolvarea problemei privind pregătirea profesională a acestuia?**

- a) probe libere de texte ale autorului, comparabile ca conținut cu documentul examinării;
- b) mostre experimentale în forma de compunere pe teme profesionale, scrise de persoana cercetată;
- c) probe libere și experimentale ale textelor, întocmite de persoana cercetată;
- d) probe libere și experimentale ale textelor, alcătuite de autorul textului în examinare;
- e) pentru stabilirea pregătirii profesionale a autorului textului examinat nu sunt necesare mostre comparative.

**35. Ce reprezintă mostrele experimentale necesare pentru cunoașterea autorului textului?**

- a) texte în forma de compunere scrise de persoana verificată pe un anumit domeniu;
- b) texte în formă de dictare pe un anumit subiect, scrise de persoana examinată;
- c) texte pe tema analogică temei documentului examinat, descoperit în timpul percheziției la persoana cercetată;
- d) texte pe temă liberă, scrise de autorul textului în cercetare.



**36. Ce anume determină accelerația scrisului de mână, ca unul dintre parametrii săi generali?**

- a) lățimea literelor mici;
- b) poziția axei caracterelor scrise față de linia rândului;
- c) raportul dintre lățimea caracterelor scrise (distanța dintre caractere) și înălțimea acestora;
- d) capacitatea de a scrie câteva caractere fără a opri instrumentul de scris de pe hârtie;
- e) ritmul scrisului.

**37. Cum se numește caracteristica comună a scrisului de mână, ce caracterizează capacitatea celui care scrie un anumit număr de caractere în cuvinte fără a opri instrumentul de scris de pe suprafața hârtiei?**

- a) deprindere de scris de mână;
- b) ritmul scrisului de mână;
- c) accelerația scrisului de mână;
- d) coerența scrisului de mână;
- e) complexitatea scrisului de mână.

**38. Cu ce scop se iau mostre experimentale de scris de mână de la persoana verificată prin scrierea unui text sub dictare cu o creștere treptată a ritmului de scriere?**

- a) pentru a asigura comparabilitatea mostrelor comparative cu scrisul de mână în examinare conform condițiilor de redactare a textului;
- b) pentru a asigura cerința suficienței cantitative a probelor comparative;
- c) pentru a preveni denaturarea deliberată a propriului scris de mână de către persoana verificată;
- d) pentru a asigura ritmul de scriere în mostre, corespunzător ritmului de redactare a textului în examinare;

**40. În baza cărui semn poate fi constatată retipărirea textului dacă ea a fost efectuată cu ajutorul aceluiași mijloc de scris?**

- a) prin diferența pasului scrierii, imprimat în textul principal și pretipărit;
- b) în funcție de diferențe de configurația caracterelor cu același nume în textul principal și pretipărit;
- c) prin schimbarea liniei rândului în textul principal și pretipărit;
- d) prin modificarea intervalului între rânduri în textul principal și pretipărit.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Alămoreanu S. Problematika expertizelor criminalistice. Ed. HAMANGIU. București, 2013.
2. Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. Ed. Little Star. București, 2004.
3. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
4. Coman L., Constantinescu M. Tratat practic de criminalistică. Vol. I. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1996.
5. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
6. Gheorghită M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
7. Lazăr A., Alămoreanu S. Expertiza criminalistică a documentelor. Aspecte tactice și tehnice. Ed. LUMINA LEX. București, 2008.
8. Matei G. Investigarea criminalistică a infracțiunilor privind operele de artă și artefactele arheologice. Ed. Universul Juridic. București, 2010.
9. Medeanu T. C. Criminalistica în acțiune. Ed. C. H. BECK. București, 2009.
10. Stancu Em. Criminalistica. Știința investigațiilor infracțiunilor. Vol. II. Ed. Procadia. București, 1993.
11. Suciuc C. Criminalistica. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1972.
12. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. Под редакцией Р. С. Белкина. М., 2001.
13. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. 4-е издание. НОРМА ИНФРА-М. М., 2016.
14. Криминалистика. Учебник. / Ответственный редактор Н. П. Яблоков. 3-е издание переработанное и дополненное. Изд. ЮРИСТЪ. М., 2005.
15. Криминалистика. Учебник. Под редакцией Е. П. Ищенко. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2011.

➤ **NOTE:**

---

---

---

---

---

---

---



## 7. ÎNREGISTRAREA PENALĂ

*7.1. Importanța și felurile înregistrării penale; 7.2. Înregistrarea alfabetică; 7.3. Înregistrarea animalelor și a obiectelor pierdute sau furate; 7.4. Înregistrarea după procedeele aplicate de infractori; 7.5. Înregistrarea dactiloscopică.*

### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să cunoască categoriile și particularitățile înregistrării penale;
2. să poată explica în ce constă esența și importanța înregistrării penale;
3. să relateze despre particularitățile înregistrării animalelor și a obiectelor pierdute sau furate;
4. să explice esența și importanța aplicării înregistrării penale după procedeele aplicate de infractori;
5. să relateze despre esența și particularitățile înregistrării dactiloscopice;
6. să înainteze propuneri de perfecționare la compartimentul înregistrării penale în criminalistică;
7. să stabilească specificul și procedura înregistrării penale în criminalistică;
8. să propună soluții în privința eficientizării mecanismului de înregistrare penală în criminalistică.

### ➤ **SARCINI:**

1. Când a fost înființată prima cartotecă de evidență a infractorilor condamnați?
2. Definiți noțiunea de evidență criminalistică.
3. Care sunt obiectele luate la evidență criminalistică?
4. Ce presupun modalitățile de înregistrare criminalistică?
5. Ce înțelegem prin înregistrarea alfabetică?
6. Argumentați necesitatea înregistrării animalelor și a obiectelor pierdute sau furate.
7. Care sunt categoriile și particularitățile înregistrării penale?
8. Care este esența și importanța înregistrării penale?
9. Argumentați necesitatea înregistrării după procedeele aplicate de infractori.
10. Care sunt sarcinile înregistrării criminalistice?
11. Expuneți esența și importanța aplicării înregistrării penale după procedeele aplicate de infractori.
12. Relatați despre esența și particularitățile înregistrării dactiloscopice.

13. Care este scopul înregistrării dactiloscopice decadactilare?
14. Stabiliți specificul și procedura înregistrării penale în criminalistică.
15. Expuneți baza normativă privind luarea la evidență a obiectelor și persoanelor?
16. Relatați despre esența evidenței urmelor ridicate de la fața locului.
17. Numiți principalele evidențe operative de informare, criminalistice și auxiliare de informare.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

Potrivit declarației victimei, din apartamentul acesteia i-au fost sustrate un laptop, un televizor cu diagonala de 107 cm, o cameră digitală SONY, un telefon mobil LG și o haină de blană pentru femei.

*Ce categorii de înregistrări urmează să folosească ofițerul de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 2**

În fâșia de lângă orașul X., a fost depistat cadavrul unui bărbat cu identitate necunoscută. În timpul cercetării locului faptei de către expertul criminalist cadavrul a fost supus dactiloscopierii.

*Specificați ce înregistrări criminalistice pot fi utilizate în această situație de organul de urmărire penală pentru a stabili identitatea cadavrului? Enumerați metodele, formularele și obiectele de înregistrare care vor fi aplicate în cazul dat.*

**Speța nr. 3**

La gunoiștea de la marginea orașului A., de către polițiști a fost depistat capul unui bărbat necunoscut.

*Specificați tipul de înregistrare care trebuie folosit pentru a stabili identitatea cadavrului?*

**Speța nr. 4**

La examinarea locului faptei în cazul omorului cetățeanului X., în apropierea cadavrului a fost descoperită o batistă care, potrivit rudelor defunctului, nu aparținea lui.

*Este posibilă utilizarea acestei batiste pentru a descoperi crima? La ce tip de evidențe trebuie catalogată această probă materială?*

### **Speța nr. 5**

Cetățeanul B. a depus o declarație la Inspectoratul de Poliție, declarând că i s-au cauzat leziuni corporale de către două persoane necunoscute la o stație de transport public. Cei doi indivizi au părăsit locul faptei cu un automobile de model Toyota Land Cruiser de culoare neagră, iar singurul număr de pe plăcuța de înmatriculare pe care a reușit să-l rețină a fost 777.

*Ce tipuri de înregistrări (evidențe) pot fi folosite pentru a stabili proprietarul automobilului? Ce informații suplimentare care vizează soluționarea acestui caz pot fi obținute?*

### **Speța nr. 6**

Autorii unui furt cu pătrundere la domiciliu cet. C. au lăsat la fața locului urme vizibile de pantof. Ofițerul criminalist a fixat aceste urme, le-a relevat, le-a împachetat corespunzător și le-a predat ofițerului de urmărire penală.

*Cum poate stabili ofițerul de urmărire penală dacă persoanele ce au lăsat aceste urme au mai comis anterior infracțiuni similare?*

### **Speța nr. 7**

Un cetățean fără documente de identitate a fost reținut pe aeroportul din orașul A., fiind suspectat că a comis o infracțiune. În bagajul său de mână au fost descoperite o cameră digitală „SLR Nikon” și o icoană veche.

*Ce tipuri de înregistrări ar trebui utilizate pentru a stabili identitatea persoanei reținute și obiectele ridicate de la aceasta?*

### **Speța nr. 8**

Un cetățean dintr-un bloc de locuit de pe strada Y. s-a adresat Inspectoratului de Poliție, informând că un automobil fără numere de înmatriculare a fost parcat în curtea blocului lor timp de mai multe săptămâni și nu aparține nici unuia dintre locuitorii acestui bloc.

*Cum poate fi identificat proprietarul automobilului? Ce tip de evidență ar trebui utilizat în acest caz?*

## **➤ TEST-GRILĂ :**

**1. După scop și, conform criteriului funcțional, înregistrările criminalistice se impart în:**

- a) de referință operațională;
- b) naționale;
- c) regionale;
- d) locale.

**2. Conform indicilor evidențelor criminalistice, se disting următoarele varietăți ale acestora:**

- a) dactiloscopică;
- b) fotografică;
- c) de colecție;
- d) a articolelor.

**3. Evidența armelor cu țevă ghintuită, sustrate de infractori și ridicate de la aceștea ține de:**

- a) evidența operativă;
- b) evidența de căutare;
- c) evidența criminalistică.

**4. Fișierul alfabetic al persoanelor trase la răspundere penală se află în gestiunea:**

- a) subdiviziunii operative de căutare;
- b) subdiviziunii de experți - criminaliști;
- c) centrului informațional.

**5. Înregistrarea conform semnelor exterioare se atribuie la evidența:**

- a) națională;
- b) locală;
- c) centralizată.

**6. Există următoarele trei tipuri principale de evidențe:**

- a) de referință - operațională, de expertiză criminalistică, de referințe informaționale;
- b) criminalistică, de referință operațională, de căutare;
- c) de referințe informaționale, criminalistice, și de expertize;
- d) de expertize criminalistice, operative criminalistice și judiciar-criminalistice;
- e) de referințe informaționale, a expertizelor, investigative-operative și criminalistice.

**7. Care din evidențele nominalizate nu se află în gestiunea experților criminaliști din cadrul subdiviziunilor MAI?**

- a) evidența articolelor de anticariat sustrate și ridicate;
- b) evidența tuburilor de cartuș, a cartușelor și gloanțelor cu urme de armă;
- c) evidența persoanelor conform semnelor exterioare;
- d) evidența amprentelor mâinilor, ridicate de la locul infracțiunii.

**8. Care dintre următoarele evidențe nu este folosită în criminalistică?**

- a) de colecții;
- b) biblioteca video;
- c) de fișiere;
- d) de albume;
- e) de modelare.

**9. Evidența dactiloscopică alfabetică este inclusă în grupul de evidențe, care se numește:**

- a) de referință auxiliară;
- b) auxiliar – operativă;
- c) operativ – auxiliară;
- d) operativă de referință.

**10. Evidența criminalistică, în baza criteriului „modus operandi” semnifică:**

- a) evidența persoanelor dispărute și a cadavrelor neidentificate;
- b) evidența conform modalităților de săvârșire infracțiunilor;
- c) evidența amprentelor mâinilor, ridicate de la locul infracțiunilor nedescoperite.

**11. Este adevărat, ca obiectele care nu au legătură de cauzalitate cu evenimentul infracțiunii constituie un grup de evidențe cu caracter de orientare?**

- a) da;
- b) nu.

**12. Grupul de evidențe care cuprinde obiecte, având, de regulă, legătură de cauzalitate cu evenimentul infracțiunii, cu semne de înregistrare evidente, perceptibile vizual, se numește:**

- a) de referință auxiliară;
- b) auxiliar – operational;
- c) operațional – auxiliar;
- d) operativ de referință.

**13. Semnele obiectelor incluse în grupul de evidențe criminalistice sunt analizate și dezvăluite de:**

- a) ofițerul de urmărire penală;
- b) ofițerul de investigații;
- c) specialist;
- d) expert.



**14. Este corectă afirmația că evidențele criminalistice, conform modului de prelucrare și eliberare a datelor înregistrate, se divizează în: manuale, automatizate, mecanizate?**

- a) da;
- b) nu.

**15. Indicați din ce perioadă se aplică metoda înregistrării penale:**

- a) secolul 18;
- b) secolul 19;
- c) secolul 20;
- d) din cele mai vechi timpuri.

**16. Este adevărată afirmația, că sistematizarea fișelor dactiloscopice se bazează pe clasificarea modelelor papilare ale degetelor?**

- a) da;
- b) nu;

**17. Indicați la ce tip de evidențe se referă înregistrarea persoanelor dispărute fără urmă și cadavrele neidentificate:**

- a) local;
- b) centralizat;

**18. Cu apariția cărui tip de evidențe se asociază, de obicei, începutul formării înregistrării penale pe baze științifice?**

- a) evidența conform semnelor exterioare (metoda antropometrică);
- b) evidența conform modalității săvârșirii infracțiunilor (Modus operandi system);
- c) evidența dactiloscopică;
- d) evidența amprentelor mâinilor, ridicate de la locul infracțiunilor nedescoperite.

**19. Care din cele enumerate se atribuie la sistemul înregistrării criminalistice?**

- a) fișierul cartușelor și patroanelor;
- b) biblioteca video și video – băncile;
- c) evidența armelor de foc sustrate, găsite, ridicate și luate de la infractori;
- d) evidența conform modalităților săvârșirii infracțiunilor;
- e) colecția de urme ale uneltelor și instrumentelor de spargere;
- f) evidență dactiloscopică;

- g) evidența persoanelor dispărute, cadavrelor neidentificate, a pacienților și copiilor cu identitate necunoscută;
- h) evidența alfabetică.

**20. Ce tip de evidențe se aplică pentru înregistrarea amprentelor mâinilor, ridicate de la locul infracțiunilor nedescoperite?**

- a) fișierul dactiloscopic a zece degete;
- b) fișierul monodactiloscopic;
- c) biblioteca de urme;
- d) colecțiile naturale de amprente de mâini;

**21. Ce informații trebuie introduse în fișa alfabetică de evidență conform numelui unei anumite categorii de persoane pentru a putea găsi fișa înregistrată a persoanei respective în fișierul dactiloscopic?**

- a) numele, prenumele, patronimicul persoanei înregistrate;
- b) vârsta, locul nașterii a persoanei înregistrate;
- c) formulele de bază și suplimentare ale persoanei înregistrate;
- d) Articolul din Codul penal al Republicii Moldova, în baza căruia persoana înregistrată a fost trasă la răspundere penală.

**22. Ce materiale de înregistrare pot fi folosite pentru a stabili identitatea unui cadavru neidentificat, dacă o verificare a fișierului dactiloscopic a arătat, că victima nu a fost trasă la răspundere penală?**

- a) materialele evidenței cadavrelor neidentificate;
- b) materialele privind evidența persoanelor dispărute, a pacienților și copiilor cu identitate necunoscută;
- c) materialele evidenței alfabetice;
- d) foto-albumurile și bibliotecile video.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Aionîtoaie C., Pletea C., Suciuc C. ș.a. Tratat de tactică criminalistică. Ed. Carpați. București, 1992.
2. Alămoreanu S. Problematika expertizelor criminalistice. Ed. HAMANGIU. București, 2013.
3. Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. Ed. Little Star. București, 2004.
4. Catuna N. V. Criminalistica. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
5. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.

6. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
7. Gheorghiiță M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
8. Golubenco Gh. Urmele infracțiunii. Teoria și practica examinării la fața locului. Ed. Garuda Art. Chișinău, 1999.
9. Ruiu M. Metodologie criminalistică. Ed. Universul Juridic. București, 2013.
10. Ruiu M., Stancu Em. Criminalistica. Traseologia. Ed. Universul Juridic. București, 2016.
11. Stancu Em. Criminalistica. Vol. I. Ed. A II-a. Ed. Actami, București, 1999.
12. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. A III-a revăzută și adăugită. Ed. Universul Juridic. București, 2005.
13. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. Под редакцией Р. С. Белкина. М., 2001.
14. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. 4-е издание. НОРМА ИНФРА-М. М., 2016.
15. Ищенко Е. П. Криминалистика. Краткий курс. М., 2003.
16. Ищенко Е. П., Топоркова А. А. Криминалистика. Учебник. Издание 2-е, дополненное и переработанное. Под редакцией Е. П. Ищенко. Изд. ИНФРА-М. М., 2010.

➤ NOTE:

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---



## **8. IDENTIFICAREA PERSOANELOR DUPĂ METODA PORTRETULUI VORBIT**

8.1. Noțiuni generale; 8.2. Categoriile identificării persoanelor după metoda portretului vorbit; 8.3. Procedura de identificare a persoanelor după metoda portretului vorbit.

### **➤ OBIECTIVE:**

1. să determine noțiunea și importanța identificării persoanelor după metoda portretului vorbit;
2. să cunoască tehnologia de identificare a persoanelor după metoda portretului vorbit;
3. să relateze despre procedura de identificare a persoanelor după metoda portretului vorbit;
4. să cunoască formele identificării persoanelor după metoda portretului vorbit;
5. să expună procedura de identificare a persoanelor după metoda portretului vorbit;
6. să posede cunoștințe privind perfectarea rezultatelor identificării persoanelor după metoda portretului vorbit.

### **➤ SARCINI:**

1. Când a fost aplicat pentru prima dată sistemul buletinelor de urmărire?
2. Definiți noțiunea de „gabitoscopie criminalistică”.
3. Care este obiectul gabitoscopiei criminalistice?
4. Expuneți procedura de identificare a persoanelor după metoda portretului vorbit?
5. Care sunt formele identificării persoanelor după metoda portretului vorbit?
6. Descrieți regulile referitoare la descrierea semnalmentelor exterioare.
7. Numiți caracteristicile anatomice și funcționale umane? Care sunt regulile și consecutivitatea de descriere a persoanelor?
8. Semnalmentele exterioare ale persoanei pot fi divizate în patru categorii. Care sunt ele?
9. Numiți semnalmentele statice ale persoanei.
10. Care sunt semnalmentele dinamice ale persoanei?
11. Descrieți regulile generale ale metodei portretului vorbit.

12. Descrieți procedura de identificare a persoanelor după metoda portretului vorbit.

13. Care este specificul și procedura de examinare comparativă pe fotografie/fotorobot?

14. Numiți domeniile de aplicare a portretului vorbit în activitatea de urmărire penală?

15. Definiți metodele tehnice folosite în identificarea persoanelor după semnalmentele exterioare.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

În cazul în care victima, X., nu a putut să ofere o descriere detaliată a aspectului agresorului care a atacat-o și i-a provocat vătămări corporale grave, investigația poate implica utilizarea altor mijloace de identificare a făptuitorului?

*Indicați cele mai comune tipuri de transformare a imaginii mentale, utilizate în practica identificării criminalistice.*

**Speța nr. 2**

X., prietena lui Y., este victima unei infracțiuni. Aceasta, călătorind în transportul public, a auzit o conversație între doi tineri, din care a înțelege că aceștia au participat la comiterea infracțiuni. X., a comunicat polițiștilor semnalmentele exterioare ale acestor tineri pe care i-a văzut în transportul public.

*Pot fi folosite declarațiile date de X., pentru a începe urmărirea penală? Care este rolul martorilor oculari în identificarea semnalmentelor exterioare ale persoanei?*

**Speța nr. 3**

Inspectoratul de Poliție X., a anunțat în căutare un infractor pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova. Două persoane (un domn și o doamnă), care au văzut persoana căutată în aceleași circumstanțe au fost invitați la sediul Inspectoratului de poliție, pentru a ajuta experții la realizarea subiectivă a portretului persoanei anunțate în căutare. Fiecare dintre ei și-a realizat propria versiune a portretului persoanei căutate de către organul de poliție. Ulterior, portretele au fost comparate și s-a constatat că, în ciuda faptului că ele conțineau caracteristici generale similare, doamna a evidențiat detalii ușor diferite ale structurii acelorăși elemente de aspect.

*La ce semnalmente a atras atenția doamna și, respectiv, domnul? Care dintre portretele realizate este mai aproape de adevăr?*

**Speța nr. 4**

În cazul unui furt într-un tren de pasageri, portretul subiectiv al făptuitorului a fost realizat de către conducătorul și chelnerița restaurantului de la bordul trenului. Cu toate că fiecare martor a considerat propria descriere a portretului ca fiind cea mai exactă, portretele realizate au prezentat diferențe semnificative în ceea ce privește semnele distinctive ale aspectului făptuitorului.

*Este posibilă realizarea de portrete colective de la mai mulți martori ai unei infracțiuni?*

**Speța nr. 5**

În cadrul cercetării materialelor cauzei penale, s-a constatat că X., și-a omorât vecinul, i-a sustras anumite bunuri și a fugit de la locul faptei. Drept urmare, s-a considerat necesară emiterea unei orientări pentru anunțarea în căutare și reținerea făptuitorului în legătură cu comiterea acestei infracțiuni.

*Specificați cazurile de utilizare a caracteristicilor anatomice și funcționale umane, pentru identificarea persoanei. Definiți conceptul de „portret vorbit”. Realizați propria variantă a portretului persoanei căutate după fotografii de către organul de poliție.*

➤ **TEST – GRILĂ:**

**1. Gabbitoscopia criminalistică studiază:**

- a) abilitățile de scriere;
- b) aspectul exterior al persoanei;
- c) particularitățile caracterului pribiologic;
- d) abaterile mentale.

**2. Portretul vorbit este:**

- a) descriere arbitrară a aspectului exterior al unei persoane;
- b) descriere verbală sistematizată a aspectului exterior;
- c) descrierea aptitudinilor sale profesionale;
- d) jargoanele.

**3. La alcătuirea unui portret vorbit este permisă folosirea:**

- a) termenilor obișnuiți;
- b) terminologiei standardizate;
- c) jargoanelor.

**4. Un portret subiectiv este:**

- a) a doua denumire a unui portret verbal;

- b) o imagine vizuală a aspectului persoanei compilată pe baza unui model mental;
- c) un portret compus din fragmente de benzi desenate;
- d) modelul matematic al unei persoane.

**5. La fotografierea unui cadavru pentru identificarea ulterioară, expertul trebuie să se conducă de regulile fotografierii:**

- a) semnalmentelor;
- b) nodale;
- c) panoramice.

**6. Caracteristicile funcționale ale aspectului exterior se referă la:**

- a) culoarea părului;
- b) genul persoanei;
- c) înălțimea persoanei;
- d) glasul persoanei.

**7. Pentru identificarea persoanei conform semnelor exterioare se dispune expertiza:**

- a) biologică complexă și traseologică;
- b) portretului criminalistic;
- c) fonoscopică.

**8. Fotografiile prezentate expertului pentru expertiza portretului, trebuie să fie executate:**

- a) alb negru;
- b) color;
- c) într-o singură perspectivă;
- d) realizate pe hârtie de aceeași calitate.

**9. La semnele proprii ale aspectului unei persoane se referă:**

- a) articole de îmbrăcăminte, lucruri purtate;
- b) articole permanente și purtabile;
- c) semnele generale fizice, anatomice și funcționale;
- d) semnele permanente și concomitente;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**10. Metoda „portretului vorbit” a fost dezvoltată de:**

- a) H. Gross;
- b) A. Bertilion;
- c) M. M. Gherasimov;



- d) S. M. Potapov;
- e) E. F. Burinskii.

**11. Care dintre următoarele reguli nu se aplică regulilor de descriere a aspectului exterior a unei persoane?**

- a) completitudinea descrierii;
- b) descrierea de la general la specific;
- c) aplicarea terminologiei unice;
- d) măsurarea principalelor elemente de aspect;
- e) descriere simultană din față și profil.

**12. Există următoarele trei tipuri portrete subiective:**

- a) a semnalmentelor, verbale, desenate;
- b) compozițional desenate, compozițional fotografiate, desenate;
- c) desenate, fotografiate, verbale;
- d) fotografiate, compozițional desenate, a semnalmentelor;
- e) compozițional - fotografic, verbal, fotorobot-ul.

**13. La elementele pavilionului urechii nu se referă:**

- a) oficiu auditiv;
- b) trăgușul;
- c) buclajul;
- d) filtrul;
- e) antitragusul.

**14. Semnele structurii corpului în ansamblu, ale capului, feței și părților ei, se numesc:**

- a) biologice;
- b) anatomice;
- c) zoologice;
- d) cosmetologice.

**15. Semnele anatomice exterioare ale omului se observă în stare:**

- a) de odihnă;
- b) de mișcare;
- c) de odihnă și de mișcare.

**16. Semnele capului și feței se examinează din două poziții:**

- a) din față și spate;
- b) din față și lateral;
- c) din două părți laterale.

**17. Fruntea este considerată de înălțime medie dacă este egală cu:**

- a) partea nazală a feței și mai mare decât partea gurii;
- b) partea nazală și gura feții;
- c) gura feții și mai mult partea nazală.

**18. Semnele aspectului unei persoane sunt descrise într-o anumită consecutivitate:**

- a) de jos în sus;
- b) de sus în jos;
- c) de la stânga la dreapta;
- d) de la dreapta la stânga.

**19. Dimensiunea părților individuale ale corpului este estimată:**

- a) în funcție de sistemul metric;
- b) în comparație cu dimensiunile părților corpului altor persoane;
- c) în comparație cu dimensiunile altor părți ale corpului aceleiași persoane.

**20. Sistemul științific destinat pentru descrierea trăsăturilor externe ale unei persoane, folosind o terminologie specială, se numește:**

- a) portret compozițional;
- b) portret verbal;
- c) gabitologie;
- d) portret subiectiv.

**21. Metoda de realizare a unui portret subiectiv al persoanei căutate se numește:**

- a) portret foto;
- b) fotorobot;
- c) portret compozițional;
- d) portret verbal.

**22. Ce subînțelegem prin completitudinea descrierii aspectului exterior al persoanei ca unul dintre principiile portretului verbal?**

- a) nu există așa principiu;
- b) completitudinea descrierii aspectului exterior al unei persoane semnifică necesitatea de a descrie cât mai mult aspectul exterior al acesteia;
- c) completitudinea descrierii aspectului exterior al unei persoane înseamnă detalizarea maximală a semnelor exterioare;

d) completitudinea descrierii aspectului exterior al unei persoane înseamnă necesitatea de a descrie aspectul exterior al acesteia cu o completitudine suficientă pentru individualizarea sa;

e) completitudinea descrierii aspectului exterior a unei persoane semnifică necesitatea de a urma o anumită succesiune în procesul de descriere.

**23. Unul din principiile „portretului verbal” este considerat consecutivitatea strictă a semnelor exterioare. În răspunsurile de mai jos, propunem câteva variante ale unei asemenea descrieri, care conține părți din schema generală a „portretului verbal”. Determinați, în care anume dintre acestea este indicată consecutivitatea corectă a descrierii părților individuale ale feței omului în conformitate cu metodologia acceptată?**

- a) frunte, sprâncene, nas, gene, ochi, gură, buze.
- b) sprâncene, frunte, ochi, gene, nas, buze, gură.
- c) frunte, ochi, gene, sprâncene, nas, buze, gură.
- d) frunte, sprâncene, ochi, gene, nas, gură, buze.
- e) frunte, sprâncene, nas, ochi, gene, buze, gură.

**24. Ce reprezintă prin sine „fotorobotul”?**

- a) metodologia alcătuirii „portretului vorbit” al unei persoane conform fotografiei sale;
- b) set de imagini desenate a părților individuale ale feței, destinate realizării unui portret subiectiv (sintetic);
- c) un sistem automatizat, destinat pentru identificarea persoanei după fotografii;
- d) un set de echipamente fotografice, destinate producerii de fotografii de „semnal” (de identificare);
- e) un set de imagini fotografice ale părților individuale ale feței, destinat pentru producerea portretelor subiective (sintetice);
- f) un program de calculator, folosit pentru a efectua fotografii în evidențele criminalistice ale persoanelor trase la răspundere penală.

**25. Ce elemente inerente a aspectului exterior al unei persoane sunt afișate în semnele concomitente, descrise prin metoda „portretului vorbit (verbal)”?**

- a) elemente imperceptibile vizual ale aspectului unei persoane;
- b) caracteristicile anatomice ale unei persoane reproduse într-o fotografie;
- c) anumite semne speciale;
- d) semne bățătoare la ochi (frapante);

e) elementele de aspect nu sunt afișate direct în caracteristicile însoțitoare.

**26. Ce expertiză se dispune pentru identificarea persoanei, reproduse în înregistrarea video?**

- a) expertiza video-fonoscopică;
- b) expertiza foto-portret;
- c) expertiza tehnico-criminalistică;
- d) expertiza traseologică.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
2. Ciopraga A. Criminalistica – Tratat de tactică. Ed. Gama. Iași, 1996.
3. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistica. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
4. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
5. Gheorghită M. Tezele generale ale tacticii criminalistice. Material științifico-didactic. Ed. ARC. Chișinău, 2004.
6. Gheorghită M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
7. Golubenco Gh. Urmele infracțiunii. Teoria și practica examinării la fața locului. Ed. Garuda Art. Chișinău, 1999.
8. Ionescu L., Sandu D. Identificarea criminalistică. Ed. Științifică. București, 1990.
9. Ionescu L., Sandu D. Identificarea criminalistică. Ediția 2. Ed. C. H. BECK. București, 2011.
10. Mircea I. Criminalistica. Ed. A II-a. Ed. Fundației „Chemarea”. Iași, 2004.
11. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017
12. Mueller Ch. B., KirkPatrick L. C. Federal Rules of Evidence. Little Brown and Co. New-York, 1994.
13. Ruiu M. Criminalistica. Ed. Universul Juridic. București, 2013.
14. Stancu Em. Criminalistica. Știința investigațiilor infracțiunilor. Vol. II. Ed. Procadia. București, 1993.
15. Stancu Em. Criminalistica. Ed. Actami. București, 1995.
16. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. Под редакцией Р. С. Белкина. М., 2001.



## 9. PLANIFICAREA URMĂRIII PENALE

*9.1. Noțiuni generale și principiile planificării urmăririi penale; 9.2. Elaborarea și verificarea versiunilor; 9.3. Planul activității de urmărire penale.*

### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să cunoască importanța și necesitatea planificării urmăririi penale în criminalistică;
2. să indice premisele juridice și condițiile planificării urmăririi penale în criminalistică;
3. să identifice subiecții participanți la planificarea urmăririi penale;
4. să evidențieze soluțiile care pot fi pronunțate în rezultatul planificării urmăririi penale;
5. să propună soluții practice de perfecționare a instituției planificării urmăririi penale;
6. să descrie procedura de planificare a urmăririi penale;
7. să posede cunoștințe în privința repartizării sarcinilor de planificare a urmăririi penale între participanții la activitatea criminalistică;
8. să determine conținutul planului activității de urmărire penală;
9. să cunoască noțiunea de „versiune” și să posede tehnologiile de verificare a versiunilor înaintate.

### ➤ **SARCINI:**

1. Ce reprezintă activitatea de planificare a urmăririi penale?
2. Care este importanța și necesitatea planificării urmăririi penale în criminalistică?
3. Indicați premisele juridice și condițiile planificării urmăririi penale în criminalistică?
4. Pentru ca planificarea urmăririi penale să fie utilă, ea trebuie să îndeplinească anumite condiții. Care sunt acestea?
5. Care sunt subiecții participanți la activitatea de planificare a urmăririi penale?
6. Din ce elemente este constituită metoda de cunoaștere și stabilire a adevărului la cercetarea cazului?
7. Expuneți procedura de planificare a urmăririi penale?
8. Determinați conținutul planului activității de urmărire penală?

9. Identificați specificul și conținutul tacticii de elaborare a versiunilor de urmărire penală?

10. Atribuirea versiunilor criminalistice la metoda de cunoaștere ne oferă posibilitatea de a identifica în ele două funcții primordiale. Care sunt acestea?

11. Care sunt proprietățile versiunii criminalistice?

12. Efectuați clasificarea versiunilor în dependență de temeiul acestora.

13. Descrieți ordinea de elaborare a versiunilor criminalistice.

14. Care sunt regulile tactice ce trebuie respectate în elaborarea versiunilor de urmărire penală?

15. Argumentați necesitatea întocmirii fișei de urmărire penală.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

În adresa Inspectoratului de poliție a parvenit un apel telefonic de la persoana X, care a solicitat verificarea apartamentului Y. situat la adresa Z., din cauza unui miros specific emanat din interior. Echipa de polițiști s-a deplasat la fața locului și a intrat în apartamentul Y., respectând toate cerințele legale. În interiorul apartamentului, polițiștii au descoperit două cadavre, unul de gen masculin și altul de gen feminin. După examinarea cadavrelor, s-a constatat că bărbatul avea o rană în piept, provocată de o armă de foc, în timp ce femeia prezenta semne de asfixiere la nivelul gâtului. Persoanele au fost identificate ca fiind cetățenii V. și D., antreprenori care dețineau o rețea de magazine comerciale, transmise în arendă. Din informațiile obținute, s-a stabilit că V. și D. aveau un conflict de mai mult timp cu cetățeanul, U., determinat de neachitării sumelor datorate pentru achitarea arendeii.

*Ce versiuni generale și particulare pot fi formulate de către organul de urmărire penală reeșind din informațiile respective?*

**Speța nr. 2**

În timp ce patrulau prin parcul central al orașului Y., angajații poliției au observat o persoană minoră care părea să fie în stare de ebrietate narcotică. După ce au percheziționat persoana data, în buzunarul scurtei acesteia, a fost descoperit un pachet de polietilenă care conținea un praf de culoare gălbuie. Polițiștii, folosind un test-expres, au stabilit că praful dat este heroină.

*Formulați versiunile proprii cu referire la originea pachetului cu heroină.*

**Speța nr. 3**

Y a făcut o declarație la organul de poliție despre o ceartă avută cu soția sa acum trei zile, în urma căreia aceasta a decis să plece și să stea la părinții ei pentru

câteva zile. Peste ceva timp, Y a decis să o ajute pe soția sa să își ia geanta cu haine și să o ducă la gară. La gară, Y a lăsat-o pe soția sa pe peron și a plecat imediat, fără să aștepte să se urce în autobuz. După 15 minute, Y a decis să o sune pe soția sa pentru a o întreba dacă și-a cumpărat biletul. Soția sa i-a confirmat că și-a luat un bilet și că îl va anunța cum va ajunge la părinți. Y a declarat că au trecut trei zile de la plecarea soției, dar aceasta nu i-a comunicat locația. El nu a sunat părinții soției sale, deoarece se află în relații ostile cu ei.

*Formulați versiunile generale și speciale și, de asemenea, expuneți setul de acțiuni necesare pentru a verifica versiunile înaintate.*

#### **Speța nr. 4**

În curtea casei de pe strada Z., a fost depistat cadavrul unui minor fără semne de moarte violentă, care a fost ulterior identificat ca fiind Y. în vârstă de 15 ani. De către ofițerul de urmărire penală, ca conducător al grupei de urmărire penală la fața locului, au fost înaintate versiuni despre posibila sinucidere sau accident.

*Argumentați corectitudinea și obiectivitatea versiunilor înaintate.*

#### **Speța nr. 5**

La data de 22 august, administratorul unui magazin de electrotehnice venind la lucru după zilele de weekend a depistat lipsa din depozitul magazinului a 4 televizoare „Samsung”, 2 aspiratoare „LG”, 5 aparate de fotografiat „Canon”. Despre faptul dat a anunțat imediat poliția. Venind la fața locului, ofițerul de urmărire penală în urma cercetării locului faptei a stabilit că lăcatele și mecanismele ușilor, vizibil nu au semne de deteriorare. Din declarațiile managerului care a lucrat cu o zi înainte de depistarea lipsei bunurilor, toate ușile au fost încuiate iar depozitul a fost transmis serviciului de pază.

*Înaintați versiunile relevante pentru acest caz. Elaborați planul acțiunilor inițiale de urmărire penală.*

#### **Speța nr. 6**

Într-un parc din orașul A., la data de 22 august, a fost depistat un cadavru de gen masculin cu arsuri și semne de moarte violentă. La examinarea hainelor cadavrului, în buzunarul interior al scurtei a fost depistat un portmoneu în care erau bani și un bilet de autobuz cu ruta Y. – Z., care avea data de 21 august, (luând în calcul data sosirii, decedatul a ajuns în orașul A. cu o zi înainte). Tot în acest buzunar dat a fost descoperit și un telefon mobil de model „Samsung”.

*Înaintați versiuni despre posibilele persoane care ar fi putut săvârși infracțiunea dată.*



**Speța nr. 7**

La data de 27 august în orașul A., într-un tomberon de gunoi a fost depistat cadavrul dezbrăcat al unei tinere, vizibil cu semne de moarte violentă. Din rezultatele examinării cadavrului și concluziei expertizei medico-legale, s-a constatat că decesul a survenit ca rezultat al rănilor care au fost provocate de un obiect contondent.

*Înaintați versiuni generale și speciale în funcție de informațiile disponibile. Elaborați un plan pentru acțiunile inițiale de urmărire penală și măsurile speciale de investigații.*

➤ **TEST- GRILĂ:**

**1. Tactica criminalistica este:**

- a) secțiune separată a criminalisticii, care include un sistem de metode științifice și tehnice;
- b) doctrină care dezvoltă un sistem de tehnici și mijloace speciale de colectare, cercetare, evaluare și utilizare a probelor criminalistice;
- c) un sistem de prevederi și recomandări științifice elaborate pe baza acestora pentru organizarea și realizarea acțiunilor individuale de investigații.

**2. Conținutul prevederilor generale ale tacticii criminalistice include:**

- a) doctrina versiunii criminalistice și planificarea unei investigații;
- b) determinarea receptării tactice, recomandări tactice și combinare tactică;
- c) principii de interacțiune în procesul de urmărire penală între ofițerul de urmărire penală și alți angajați ai organelor de combatere a criminalității;
- d) principiile utilizării datelor obținute din surse operaționale în procesul de investigație;
- e) recomandării privind utilizarea mijloacelor științifice și tehnice, cunoștințe speciale și asistența specialiștilor;
- f) toate răspunsurile sunt corecte.

**3. Tehnica specială reprezintă:**

- a) o combinație de acțiuni de investigație;
- b) sfaturi privind alegerea acțiunilor de investigație;
- c) un mod rațional și eficient de a acționa sau o linie de comportament al unei persoane.

**4. Criterie de admisibilitate a tehnicii tactice sunt:**

- a) valabilitatea științifică;
- b) consimțământul tuturor participanților la acțiunea de investigație;
- c) intuitivitatea.

**5. Inițiatorul utilizării anumitor tehnici speciale este:**

- a) apărătorul;
- b) procurorul;
- c) interogatul;
- d) ofițerul de urmărire penală.

**6. Stadiul acțiunii de investigație, în care ofițerul de urmărire penală stabilește rolul fiecăreia dintre participanți, se numește:**

- a) planificarea acțiunii de investigație;
- b) pregătirea pentru desfășurarea acțiunii de investigație;
- c) desfășurarea acțiunii de investigație;
- d) rezumarea totalurilor acțiunilor de investigație.

**7. Sarcinile metodologiei criminalistice presupun:**

- a) dezvoltarea fundamentelor teoretice și practice ale probei în timpul cercetării prealabile;
- b) stabilirea împrejurărilor ce urmează a fi stabilite în cursul verificării prealabile a materialelor despre infracțiune;
- c) elaborarea de recomandări privind utilizarea cât mai eficientă a mijloacelor și tehnicilor științifice în investigație;
- d) crearea unui sistem coerent de recomandări criminalistice pentru investigarea anumitor tipuri de infracțiuni.

**8. Care dintre următoarele nu se aplică surselor metodologiei criminalistice:**

- a) normele de legislație penală și procesual-penală care stabilesc semnele infracțiunilor și limitele probatoriului în cauzele penale;
- b) cele mai bune practici în procesul de detectare și investigare a probelor în cauzele penale și în prevenirea infracțiunilor;
- c) anumite prevederi ale altor științe utilizate în cercetarea infracțiunilor (medicina legală, psihologie judiciară etc.);
- d) experiența personală în depistarea, investigarea și prevenirea infracțiunilor.

**9. Care dintre urmatoarele nu constituie elementul structural al tehnicii de investigație privată?**

- a) caracterizarea criminalistică a unei categorii concrete de infracțiuni;
- b) împrejurările care urmează a fi stabilite în cursul urmăririi penale pe această categorie de infracțiuni;
- c) caracteristici ale începerii unui proces penal și planificarea fazei inițiale a urmăririi penale pe cauzele din această categorie;
- d) organizarea căutării infractorului, inclusiv pe „urme proaspete”.

**10. Care dintre urmatoarele nu se regăsesc în conținutul caracteristicii criminalistice a infracțiunilor?**

- a) mecanismul de formare a intenției și a metodelor de comitere a infracțiunii;
- b) subiectul atentatului infracțional;
- c) modul de comitere a infracțiunii;
- d) personalitatea infractorului și a victimei.

**11. Ce tipuri de situații de urmărire penală pot să se dezvolte în cursul cercetării cauzei în ansamblu?**

- a) situație conflictuală;
- b) situația de urmărire la momentul începerii unui proces penal;
- c) o situație de rivalitate acută;
- d) o situație de incompatibilitate psihologică.

**12. Versiunile, care conțin ipoteze despre componența infracțiunii se numesc:**

- a) tipice;
- b) particulare;
- c) generale;
- d) detaliate.

**13. Versiunile care conțin elemente despre componența infracțiuni se numesc:**

- a) generale;
- b) tipice;
- c) detaliate;
- d) particulare.

**14. În calitate de temeiuri pentru construirea versiunilor figurează:**

- a) orice date factice obținute în mod procesual-penal și operațional-investigativ;
- b) doar datele factice obținute în mod procesual-penal;
- c) doar datele factice obținute în mod operațional – investigativ;
- d) doar datele factice obținute din evidențele criminalistice și materialele de arhivă.

**15. Principiile planificării investigației includ:**

- a) concretizarea, individualitatea, dinamismul;
- b) legitimitate, știință, individualitate;
- c) știință, concreticitate, legitimitate;
- d) individualitate, legitimitate, dinamism.

**16. Lista acțiunilor de urmărire și a măsurilor speciale de investigație la planificarea urmăririi penale pe anumite categorii de infracțiuni este determinată de:**

- a) caracteristica criminalistică a infracțiunii;
- b) tipul de infracțiune;
- c) natura și caracterul conținutul în situații investigative;
- d) caracteristica personalității infractorului.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Aionîtoaie C., Bercheșan V., Butoi T. ș.a. Tactica criminalistică. Serviciul Editorial și Cinematografic. București, 1989.
2. Aionîtoaie C., Pletea C., Suciuc C. ș.a. Tratat de tactică criminalistică. Ed. Carpați. București, 1992.
3. Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. Ed. Little Star. București, 2004.
4. Catuna N. V. Criminalistica. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
5. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
6. Ciopraga A. Criminalistica – Tratat de tactică. Ed. Gama. Iași, 1996.
7. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistica. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
8. Coman L., Constantinescu M. Tratat practic de criminalistică. Vol. I. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1996.
9. Doraș S. Criminalistica. Vol. I. Ed. Știința. Chișinău, 1996.
10. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.

11. Gheorghiu M. Tratat de metodică criminalistică. CEP USM. Chișinău, 2015.
12. Gheorghiu M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
13. Golubenco Gh. Urmele infracțiunii. Teoria și practica examinării la fața locului. Ed. Garuda Art. Chișinău, 1999.
14. Mircea I. Criminalistica. Ed. ALL BECK. București, 2001.
15. Mircea I. Criminalistica. Ed. A II-a. Ed. Fundației „Chemarea”. Iași, 2004.
16. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017.
17. Ruiu M. Criminalistica. Ed. Universul Juridic. București, 2013.
18. Ruiu M. Metodologie criminalistică. Ed. Universul Juridic. București, 2013.
19. Ruiu M., Stancu Em. Criminalistica. Traseologia. Ed. Universul Juridic. București, 2016.

➤ **NOTE:**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---



## 10. TACTICA CERCETĂRII LA FAȚA LOCULUI ȘI A ASCULTĂRII PERSOANELOR

*10.1. Noțiunea și importanța cercetării la fața locului; 10.2. Pregătirea și efectuarea cercetării la fața locului; 10.3. Interpretarea urmelor de la locul faptei; 10.4. Fixarea cercetării la fața locului; 10.5. Noțiuni generale privind ascultarea persoanelor; 10.6. Ascultarea martorului și a părții vătămate; 10.7. Ascultarea bănuțitului și învinuțitului; 10.8. Mijloacele de fixare a declarațiilor.*

### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să explice esența și importanța cercetării la fața locului și a ascultării persoanelor în calitate de acțiuni de urmărire penală;
2. să evidențieze normele procesual penale care reglementează cercetarea la fața locului și ascultarea persoanelor;
3. să stabilească etapele cercetării la fața locului și ale ascultării persoanelor;
4. să relateze despre documentele procesuale care sunt întocmite în rezultatul cercetării la fața locului și al ascultării persoanelor.
5. să evidențieze obiectivele urmărite la etapa cercetării la fața locului și la ascultarea persoanelor;
6. să evidențieze sarcinile și scopurile cercetării la fața locului și a ascultării persoanelor;
7. să cunoască cercul de subiecți ai procesului penal, implicați în cercetarea la fața locului și în ascultarea persoanelor;
8. să cunoască specificul și particularitățile cercetării la fața locului în cazul unor anumite categorii de infracțiuni;
9. să cunoască specificul și particularitățile ascultării anumitor categorii de persoane;
10. să înainteze propuneri de perfecționare a mecanismului de efectuare a cercetării la fața locului și de a ascultare a persoanelor.

### ➤ **SARCINI:**

1. Definiți noțiunea de „cercetare la fața locului”.
2. Care este importanța cercetării locului faptei?
3. Definiți sarcinile cercetării la fața locului.
4. Enumerați măsurile preliminare cercetării la fața locului?
5. Descrieți acțiunile pregătitoare, efectuate în momentul sosirii la fața locului.

6. Caracterizați principiile tactice generale privind cercetarea la fața locului?
7. Care sunt obiectivele cercetării la fața locului?
8. Descrieți fazele cercetării locului faptei.
9. Ce înțelegem prin „interpretarea urmelor la fața locului”?
10. Descrieți procedura de fixare a rezultatelor cercetării locului faptei.
11. Definiți obiectul audierii.
12. Expuneți regulile generale specifice audierii.
13. Descrieți particularitățile tactice aplicate la ascultarea martorilor minori și a altor categorii de martori?
14. Argumentați procesul de verificare și apreciere a declarațiilor părților în procesul penal?
15. Descrieți procesul psihologic de formare a declarațiilor martorilor?
16. Argumentați necesitatea fazei de relatare liberă?
17. Care sunt procedeele de demascare a falsului în depozițiile învinutului?
18. Care sunt mijloacele de fixare a declarațiilor?

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

Cercetând locul faptei într-un caz de furt din domiciliu, au fost descoperite o multitudine de amprente. După ce au fost fixate cu ajutorul foliilor speciale și fotografiate, acestea au fost relevate. Ulterior, a fost dactiloscopat și stăpânul casei unde a avut loc infracțiunea. Ofițerul de urmărire penală a împachetat toate foliile cu amprentele care au fost relevate de la fața locului într-un singur plic și a consemnat faptul dat în procesul-verbal de cercetare la fața locului.

*Analizați acțiunile ofițerului de urmărire penală. Stabiliți dacă au fost corect împachetate amprentele relevate. Cum urmează a fi relevate amprentele proprietarului domiciliului?*

**Speța nr. 2**

În cadrul cercetării la locul faptei de către ofițerul criminalist au fost efectuate fotografii, aplicând în acest sens o camera video digitală. După aceasta, ofițerul criminalist a transferat fotografiile executate în calculatorul de serviciu a ofițerului de urmărire penală pentru a fi anexate la materiile cauzei. Ofițerul de urmărire penală a solicitat și un flash cu fotografiile de la locul faptei, la care ofițerul criminalist a refuzat, motivând următoarele: camera digitală este a lui personală și unitatea flash este, de asemenea, personală.

*Apreciați corectitudinea acțiunilor ofițerului de urmărire penală și ale ofițerului criminalist.*



**Speța nr. 3**

La dat de 28 august la serviciul 112, a parvenit apelul telefonic de la medicul de familie X. precum că în timpul primirii pacienților în biroul său, cetățeanului Y. și-a pierdut cunoștința, a căzut jos și a decedat. Motivul exact al pierderii cunoștinței și a decesului nu este cunoscut. Medicul X. a explicat că persoana Y. nu avea o cartelă medicală înregistrată și că, probabil, a venit pentru prima data la clinică să i se ofere careva consultații.

*Stabiliți dacă această situație poate fi catalogată ca „loc al crimei”?*  
*Menționați dacă este necesară efectuarea cercetării la fața locului?*

**Speța nr. 4**

În timpul cercetării la fața locului, într-un caz de furt dintr-un depozit, ofițerul de urmărire penală a observat că deși geamul de la depozit cu toate că avea tăiate gratiile, lângă perete și jos nu au fost găsite nici urme de picior, și nici resturi de pilitură de metal.

*Determinați ce caracteristici ale localizării urmelor depistate au stat la bază pentru ca ofițerul de urmărire penală să înainteze versiunea că infracțiunea dată ar putea fi înscenată.*

*Numiți circumstanțele negative care sunt cel mai frecvent întâlnite la examinarea locului faptei.*

**Speța nr. 5**

Într-un tufiș de lângă o curtea unui bloc de locuințe a fost depistat un cadavru cu multiple plăgi prin înjunghiere. De la locul unde a fost depistat cadavrul până la intrarea în bloc erau vizibile urme de sânge. Asemenea urme vizibile au fost descoperite și pe pereții de la primul etaj al blocului de locuit. În apartamentul nr. 7 de la etajul 2 s-a constatat prezența urmelor de luptă și petelor de sânge. Din declarațiile vecinilor în ziua precedentă, din interiorul apartamentului vizat s-au auzit zgomote puternice și ceartă.

*Identificați locul incidentului și locul faptei. Este necesar ca ofițerul de urmărire penală să întocmească unul sau mai multe procese verbale de cercetare la fața locului?*

**Speța nr. 6**

În fâșia forestieră din apropierea orașului X. a fost depistat un automobil incendiat. Ulterior, în urma investigațiilor sa stabilit ca autoturismul dat a fost folosit de infractori pentru a pleca de la locul crimei.

*Determinați modalitatea în care va fi înregistrată locația (amplasarea) mijlocului de transport în procesul-verbal de cercetare la fața locului și în schema de la locul faptei.*

### **Speța nr. 7**

Ofițerul de serviciu al Inspectoratului de Poliție a recepționat o înștiințare telefonică despre faptul unui furt de la domiciliul cetățeanului Y. după care a anunțat ofițerul de urmărire penală Z. despre faptul dat.

*Identificați componența echipei de urmărire penală care se va deplasa la locul faptei și cine va conduce cu echipa dată?*

### **Speța nr. 8**

De către serviciul 112 a fost recepționat un apel telefonic privind furtul unui registrator video din automobil. Ajuns la locul faptei, ofițerul de urmărire penală a observat că infractorul, în timpul furtului, a spart geamul automobilului, cauzându-și leziuni, urmare a cărui fapt pe geamul spart și pe ușa automobilului au rămas urme de sânge. Ofițerul criminalist nu a putut să participe la cercetarea locului faptei, ofițerul de urmărire penală luând decizia ca el personal să examineze automobilul și să îndeplinească atribuțiile ofițerului criminalist.

*Identificați instrumentele tehnice criminalistice necesare pentru examinarea locului faptei în această situație. Apreciați corectitudinea deciziei ofițerului de urmărire penală.*

### **Speța nr. 9**

În cazul unei infracțiuni de tâlhărie, grupul de urmărire penală a sosit la locul faptei - apartamentul nr. 8 de la etajul 2 a unui bloc de locuit cu 9 etaje. Până la intrarea în apartament se afla o scară largă și mai multe uși care duceau direct spre ascensor. Sub ferestrele apartamentului solul era nispos. Alături era amplasată parcare auto a blocului, înconjurată de clumbe de flori. Lângă parcare auto se află un loc de joacă pentru copii cu o parcelă de nisip, o fâșie forestieră și sediul unei companii, îngrădită cu un gard de beton armat.

*Determinați limitele și caracterul zonei care urmează a fi cercetată.*

### **Speța nr. 10**

În pădure, la aproximativ doi kilometri de satul X., a fost depistat cadavrul unui bărbat atârând într-un ștreang legat de un copac. Jos, sub copac, se află resturi de mâncare, o sticlă de vin și o bicicletă.

*Stabiliți punctul de plecare al examinării locului faptei și metoda de examinare ce urmează a fi aplicată.*

### **Speța nr. 11**

În speță, are loc investigarea unui caz de accident rutier, unde șoferul automobilului a fugit de la fața locului. Deplasându-se la locul faptei, ofițerul de urmărire penală a observat pete de sânge pe tot carosabilul, automobilul care a provocat accidentul cu vizibile deteriorări și urme de sânge pe capota și parbrizul

automobilului. Lângă automobil se afla cadavrul victimei accidentului, pe carosabil se observă urme de frânare. Totodată, se observă și o cărare de urme lăsată de conducătorul mijlocului de transport care a fugit de la locul crimei.

*Stabiliți punctul de plecare al examinării locului faptei și metoda necesară de examinare.*

**Speța nr. 12**

X. a fost jefuit la intersecția a două străzi principale din oraș.

*Ce repere din vecinătatea zonei urmează să fie examinate și pot fi aplicate pentru a determina locul crimei?*

**Speța nr. 13**

Minorul X. este martor într-un caz de pedofilie care a avut loc în incinta unui orfelinat. Ofițerul de urmărire penală s-a deplasat la internatul respectiv și i-a solicitat unui profesor din cadrul internatului să îl audieze pe X. în prezența sa, iar apoi a întocmit un proces-verbal de audiere a martorului.

*Are dreptul profesorul să efectueze audierea în numele ofițerului de urmărire penală? Se va întocmi un proces-verbal de audiere în acest caz?*

**Speța nr. 14**

Ofițerul de urmărire penală X. în cadrul unei cauze penale privind infracțiunea de furt a mai multor bunuri din sediul unei grădinițe, urma să audieze un martor minor.

*Precizați modul de citare a martorului minor pentru audierere și locul unde se va efectua audierea. Identificați participanții la această acțiune de urmărire penală.*

**Speța nr. 15**

Un minor bănuț de comiterea unei infracțiuni în timpul audierii este foarte retras, prin declarațiile pe care le face se înțelege că tănuiește informațiile privind complicitii infracțiunii și își asumă întreaga vină pentru săvârșirea infracțiunii date.

*Ce tactică de audiere ar trebui să folosească ofițerul de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 16**

În cadrul confruntării cu bănuții, un bănuț minor care fusese condamnat anterior încearca prin intimidare și amenințări, să îl influențeze pe alt bănuț minor, ca să-și modifice declarațiile.

*Care sunt acțiunile ofițerului de urmărire penală în acest caz?*

**Speța nr. 17**

Victima X. și martorul Y. au fost citați de ofițerul de urmărire penală Z. pentru a efectua confruntarea într-un caz de jaf. Ofițerul de urmărire penală nu a identificat nici o circumstanță nouă în acest caz pe durata confruntării. Persoanele și-au confirmat declarațiile anterioare.

*A fost necesară efectuarea confruntării? În ce condiții este oportună efectuarea confruntării?*

**Speța nr. 18**

Un martor a fost citat la biroul ofițerului de urmărire penală pentru a fi audiat. Acesta s-a prezentat la birou înainte de ora indicată în citație, avea un comportament liniștit și îi tremura vocea. Ochii îi erau placați în jos, răspunzând evaziv la întrebările ofițerului de urmărire penală.

*Cum ar trebui să se comporte ofițerul de urmărire penală atunci când audiază așa tip martori?*

**Speța nr. 19.**

X. este bănuț de sustragerea prin furt a bijuteriilor din aur de la cetățeanul Y. În timpul audierii, ofițerul de urmărire penală l-a informat pe bănuț că o parte din bijuteriile furate au fost găsite și că există declarația cetățeanului Z. cu privire la implicarea bănuțului în comiterea infracțiunii date. Ofițerul de urmărire penală i-a prezentat lui X. un inel de aur cu rubin și un lanț de aur, care făceau parte obiectele furate. X. a recunoscut comiterea infracțiunii date.

*Ce tactică a folosit ofițerul de urmărire penală?*

**Speța nr. 20**

Atunci când audiază un bănuț/învinuit, chipul ofițerului de urmărire penală (al procurorului) exprimă încrederea în cele declarate, creând impresia că este neinformaț, deși cunoaște că declarațiile bănuțului/învinuitului sunt false. Ofițerul de urmărire penală (procurorul) dă semne că înțelege ce declară bănuțul/învinuitul, își împărtășește indignarea în legătură cu o serie de probleme, își exprimă simpatia față de făptuitor.

*Ce tactică aplică ofițerul de urmărire penală (procurorul) în aceste cazuri?*

➤ **TEST – GRILĂ:**

**1. Esența criminalistică a cercetării la fața locului constă în:**

a) perceperea obiectelor materiale depistate, a proprietăților și semnelor acestora;

b) perceperea, analiza și fixarea obiectelor materiale depistate, a proprietăților și semnelor acestora;

c) desfășurarea activităților experimentale de corectare la fața locului.

**2. După volum, cercetarea la locul faptei poate fi:**

a) de bază;

b) inițială;

c) repetată.

**3. În calitate de scopuri ale cercetării investigative nu pot fi:**

a) depistarea, fixarea, ridicarea și păstrarea urmelor infracțiunii;

b) obținerea de informații despre stilul de viață al victimei;

c) obținerea datelor inițiale pentru stabilirea infracțiilor și a bunurilor sustrate;

d) obținerea informațiilor pentru elaborarea versiunilor.

**4. Cercetarea statică reprezintă:**

a) cercetarea obiectelor fără a le schimba locul;

b) cercetarea obiectelor cu mutarea lor;

c) examinarea detaliată a obiectelor;

d) examinarea inițială a cadavrului, iar apoi a zonei din jurul lui.

**5. Cu privire la utilizarea anumitor mijloace de depistare, fixare și ridicare a urmelor, ofițerul de urmărire penală trebuie să se consulte cu:**

a) martorii;

b) șeful organului de urmărire penală;

c) un specialist.

**6. Procesul-verbal de cercetare la locul faptei este semnat:**

a) doar de ofițerul de urmărire penală;

b) numai de martori;

c) de toți participanții la această acțiune de urmărire penală.

**7. La sosirea la locul săvârșirii infracțiunii, ofițerul de urmărire penală întreprinde următoarele acțiuni:**

a) începe să caute specialiștii necesari;

b) prin interviuarea martorilor oculari, stabilește imaginea de ansamblu a evenimentului;

c) le solicită victimelor infracțiunii să facă ordine la locul faptei.

**8. Martorii de la locul săvârșirii infracțiunii:**

- a) monitorizează acțiunile participanților;
- b) ajută specialistului să identifice urmele;
- c) asigură paza locului infracțiunii.

**9. În timpul interogatoriului este interzisă adresarea întrebărilor:**

- a) de precizare;
- b) sugestive;
- c) de reactivare a memoriei.

**10. Dacă în timpul interogatoriului ofițerul de urmărire penală este convins, că martorul nu poate specifica sursa informațiilor sale, apoi acesta:**

- a) continuă interogatoriul;
- b) oprește interogatoriul;
- c) expune esența cauzei.

**11. Durata interogatoriului continuă a unei persoane adulte poate depăși:**

- a) doua ore;
- b) patru ore;
- c) opt ore.

**12. Participant obligatoriu la interogarea martorului minor este:**

- a) psihologul;
- b) pedagogul;
- c) logopedul.

**13. În timpul interogatoriului, persoana ascultată poate folosi documente și înregistrări?**

- a) poate, însă numai cu permisiunea ofițerului de urmărire penală;
- b) poate;
- c) nu poate.

**14. Confruntarea are loc dacă:**

- a) există contradicții în mărturiile persoanelor interogate;
- b) există contradicții semnificative în declarațiile persoanelor interogate;
- c) nu există contradicții în declarațiile persoanelor audiate;
- d) părțile audiate nu s-au văzut o perioadă lungă de timp.

**15. Efectuarea unei confruntări între doi martori:**

- a) nu este posibilă;
- b) este posibilă, dacă există autorizarea corespunzătoare din partea procurorului;
- c) este posibilă.

**16. Dacă persoana interogată a scris personal răspunsurile la toate întrebările care i-au fost adresate, atunci semnătura sa în proces-verbal de audiere:**

- a) se aplică la solicitarea ofițerului de urmărire penală;
- b) se aplică la dorința persoanei audiate;
- c) este obligatorie;

**14. Esența controlului în cadrul urmăririi penale constă în:**

- a) perceperea și studierea nemijlocită a obiectului;
- b) ridicarea probelor;
- c) stabilirea identității infractorului;
- d) stabilirea identității victimei.

**18. Cercetarea locului faptei cunoaște următoarele etape (indicați consecutivitatea logică):**

- a) pregătitoare, de lucru, finală;
- b) inițială, de cercetare, finală;
- c) pregătitoare, finală, de lucru;
- d) de lucru, finală, pregătitoare.

**19. Metoda de cercetare la fața locului a unei infracțiuni cu deplasarea de la periferie spre centru se numește:**

- a) frontală;
- b) concentrică;
- c) liniară;
- d) excentrică.

**20. Modalitatea principală (de bază) de fixare a procesului și rezultatelor cercetării la fața locului este:**

- a) fotografierea;
- b) înregistrarea în baza proceselor-verbale;
- c) realizarea de copii și al mulajelor de urme;
- d) întocmirea planurilor și a schemelor.

**21. Scopurile examinării investigative sunt:**

- a) stabilirea urmelor înfracțiunii pe corp și a semnelor speciale;
- b) stabilirea gravității leziunilor corporale;
- c) stabilirea deteriorărilor îmbrăcămintei;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**22. Esența interogatoriului constă în:**

- a) examinarea probelor disponibile;
- b) încriminarea acuzaților;
- c) obținerea de noi dovezi;
- d) obținerea de probe cu privire la evenimentul cercetat.

**23. Specificați consecutivitatea corectă a acțiunilor în procesul de pregătire a actului de audiere:**

- a) studierea materialelor dosarului penal, stabilirea motivului săvârșirii infracțiunii, studierea personalității celui audiat;
- b) studierea materialelor de investigație și de căutare operaționale despre evenimentul investigat, studierea identității celui interogat, determinarea locului și timpului audierii, pregătirea materialelor cauzei penale și a probelor materiale, care, pot fi utilizate pe durata interogatoriului;
- c) studierea materialelor cauzei penale, stabilirea timpului și locului săvârșirii infracțiunii;
- d) studierea persoanei celui interogat;
- e) studierea materialelor operaționale, identitatea celui audiat, pregătirea probelor, stabilirea motivului săvârșirii infracțiunii, a ordinii de citare pentru audiere, stabilirea mărimii prejudiciului cauzat prin infracțiune.

**24. Specificați etapa interogatoriului în care ofițerul de urmărire penală obține cele mai complete mărturii despre împrejurările evenimentului cercetat:**

- a) etapa introductivă;
- b) etapa povestirii libere;
- c) etapa adresării întrebărilor;
- d) etapa finală.

**25. Cele mai eficiente tactici de interogare a bănușilor/învinușilor în situații de conflict sunt următoarele:**

- a) stabilirea contactului psihologic cu persoana interogată și stimularea calitășilor ei pozitive;
- b) identificarea și eliminarea motivelor depunerii marturiei mincinoase;



- c) detalierea, concretizarea și specificarea la maximum a depozițiilor;
- d) aplicarea ordinii optimale de prezentare a probelor;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**26. Identificați membrul unui grup infracțional organizat care urmează a fi interogat în primul rând:**

- a) liderul grupului infracțional;
- b) membrul fără antecedente penale, participant activ al grupului;
- c) membrul secundar în privința căruia deținem mai multe dovezi incriminatorii colectate;
- d) membrul grupului infracțional anterior condamnat.

**27. Scopul principal al confruntării este:**

- a) înlăturarea contradicțiilor semnificative în depozițiile persoanelor audiate anterior;
- b) obținerea de noi probe;
- c) verificarea probelor existente;
- d) clarificarea depozițiilor persoanelor audiate anterior.

**28. Modalitățile suplimentare de fixare a rezultatelor cercetării la locul faptei sunt:**

- a) planurile și schemele;
- b) fotografierea;
- c) înregistrarea video;
- d) amprentarea;

**29. Cercetarea la fața locului reprezintă o examinare a:**

- a) persoanei;
- b) îmbrăcămintei și corpului persoanei;
- c) corpului;
- d) îmbrăcămintei.

**30. Examinarea tuturor urmelor și obiectelor materiale se efectuează:**

- a) la locul descoperirii lor;
- b) în biroul ofițerului de urmărire penală;
- c) uneori în biroul ofițerului de urmărire penală;
- d) doar la locul descoperirii lor;
- e) doar în biroul ofițerului de urmărire penală.

**31. Metode de cercetare a locului săvârșirii infracțiunii sunt:**

- a) subiective;
- b) concentrice;
- c) total compacte;
- d) excentrice;
- e) obiective;
- f) frontale de interogare.

**32. Etapa de lucru a cercetării la fața locului include următoarele faze:**

- a) vederea de ansamblu;
- b) faza nodală;
- c) faza statică;
- d) faza dinamică;
- e) faza finală.

**33. Forma vizual-figurativă a fixării locului săvârșirii infracțiunii se realizează prin:**

- a) întocmirea planurilor și schemelor;
- b) fotografiere;
- c) înregistrarea foto și video;
- d) întocmirea procesului-verbal.

**34. Desemnarea în schemă a locației obiectului (cadavrului) se face prin următoarele metode coordonate:**

- a) dreptunghiulară;
- b) pătrată;
- c) triunghiulară;
- d) în formă de romb.

**35. Etapele cercetării la fața locului sunt:**

- a) preliminară;
- b) generală;
- c) pregătitoare;
- d) dinamică;
- e) de lucru;
- f) finală.

**36. Metoda excentrică de cercetare reprezintă o metodă conform căreia cercetarea se efectuează:**

- a) de la periferie spre centrul locului săvârșirii infracțiunii;
- b) de la un hotar, luat ca început până la cel opus;

- c) de la locul săvârșirii infracțiunii până la periferia acestuia.

**37. În timpul examinării cadavrului la locul descoperirii acestuia, obiectele și instrumentele comiterii infracțiunii aflate la locul faptei:**

- a) se ridică de către ofițerul de urmărire penală și se examinează;  
b) se ridică de către medicul legist și se examinează de către ofițerul de urmărire penală;  
c) nu se ridică de la locul faptei.

**38. Esența interogatoriului constă în obținerea de la persoana audiată a următoarelor informații care au valoare pentru stabilirea adevărului judiciar:**

- a) adevărate;  
b) autentice;  
c) adevărate și autentice;

**39. Pe durata audierii, ofițerul de urmărire penală nu poate adresa întrebări:**

- a) de completare și reamintire;  
b) de control și sugestive;  
c) de demascare și încriminare;  
d) de clarificare și excludere;  
e) de demascare și sugestive.

**40. Asigurarea tactică a interogatoriului include:**

- a) alegerea orei și locului interogatoriului;  
b) pregătirea echipamentului de înregistrare audio și video, a localului;  
c) determinarea succesiunii interogatoriului mai multor persoane.

**41. Pentru „a înviora” memoria unui martor sau a unei victime se folosesc următoarele procedee tactice:**

- a) interogatoriul cu folosirea legăturilor asociative;  
b) interogatoriul la locul faptei;  
c) prezentarea probelor;  
d) interogatoriul repetat într-un cerc restrâns de circumstanțe și împrejurări.

**42. La metodele de influență emoțională explicabile, aplicate în timpul interogatoriului se atribuie:**

- a) convingerea în poziția incorectă luată;

- b) analiza contradicțiilor dintre interesele celui interogat și a complicilor săi;
- c) impactul asupra aspectelor pozitive ale personalității celui interogat;
- d) prezentarea probelor care infirmă depozițiile celui interogat.

**43. Audierea indirectă presupune:**

- a) crearea unei situații care provoacă darea declarațiilor;
- b) formularea de întrebări secundare care maschează întrebarea principală;
- c) obținerea dovezilor despre circumstanțe legate de subiectul probei;
- d) interogarea de către mai mulți ofițeri de urmărire penală.

**45. Confruntarea se efectuează în scopul:**

- a) consolidării depozițiilor;
- b) eliminării contradicțiilor;
- c) eliminării contradicțiilor esențiale;
- d) consolidării pozițiilor volitive.

**46. Întrebările de control sunt formulate cu scopul de a:**

- a) reanima memoria celui audiat;
- b) detalia depozițiile;
- c) verifica declarațiile;
- d) completa depozițiile obținute.

**47. Pentru a demasca minorii care fac declarații cu bună-știință mincinoase, se aplică următoarele metode de influență:**

- a) psihică;
- b) logică;
- c) emoțională;
- d) tactică;
- e) psihologică.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Aionîtoaie C., Bercheșan V., Butoi T. ș.a. Tactica criminalistică. Serviciul Editorial și Cinematografic. București, 1989.
2. Aionîtoaie C., Pletea C., Suciuc C. ș.a. Tratat de tactică criminalistică. Ed. Carpați. București, 1992.

3. Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. Ed. Little Star. București, 2004.
4. Catuna N. V. Criminalistica. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
5. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
6. Ciopraga A. Criminalistica – Tratat de tactică. Ed. Gama. Iași, 1996.
7. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistica. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
8. Doraș S. Criminalistica. Vol. I. Ed. Știința. Chișinău, 1996.
9. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
10. Gheorghiuță M. Tratat de metodică criminalistică. CEP USM. Chișinău, 2015.
11. Gheorghiuță M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
12. Golubenco Gh. Urmele infracțiunii. Teoria și practica examinării la fața locului. Ed. Garuda Art. Chișinău, 1999.
13. Mircea I. Criminalistica. Ed. ALL BECK. București, 2001.
14. Mircea I. Criminalistica. Ed. A II-a. Ed. Fundației „Chemarea”. Iași, 2004.
15. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017.
16. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. a III-a revăzută și adăugită. Ed. Universul Juridic. București, 2005.
17. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.
18. Suciuc C. Criminalistica. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1972.
19. Криминалистика. Учебник. Руководитель авторского коллектива и ответственный редактор Н. П. Яблоков. Изд. БЕК. М., 1997.
20. Криминалистика. Под редакцией В. А. Образцова. Изд. ЮРИСТЪ. М., 1997.
21. Криминалистика. Учебник. / Ответственный редактор Н. П. Яблоков. 3-е издание переработанное и дополненное. Изд. ЮРИСТЪ. М., 2005.
22. Криминалистика. Учебник. Под редакцией Е. П. Ищенко. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2011.

➤ **NOTE:**

---

---

---

---



## **11. TACTICA RECONSTITUIRII, PERCHEZIȚIEI ȘI A RIDICĂRII DE ACTE SAU OBIECTE**

*11.1. Noțiuni generale privind reconstituirea; 11.2. Pregătirea și desfășurarea reconstituirii; 11.3. Fixarea rezultatelor reconstituirii; 11.4. Noțiuni generale privind percheziția și ridicarea de acte sau obiecte; 11.5. Categoriile percheziției; 11.6. Fixarea rezultatelor percheziției și a ridicării de acte sau obiecte.*

### **➤ OBIECTIVE:**

1. să explice esența și importanța reconstituirii și a percheziției și ridicării de acte sau obiecte ca acte de urmărire penală;
2. să evidențieze normele procesual penale care reglementează reconstituirea și percheziția și ridicarea de acte sau obiecte;
3. să poată stabili etapele reconstituirii și percheziției și ridicării de acte sau obiecte;
4. să relateze despre documentele procesuale care sunt întocmite în rezultatul reconstituirii și percheziției și ridicării de acte sau obiecte.
5. să evidențieze obiectivele urmărite în cazul reconstituirii, percheziției și ridicării de acte sau obiecte;
6. să evidențieze sarcinile și scopurile reconstituirii, percheziției și ridicării de acte sau obiecte;
7. să cunoască cercul de subiecți ai procesului penal implicați în reconstituire, percheziție și ridicarea de acte sau obiecte;
8. să cunoască specificul și particularitățile reconstituirii, percheziției și ridicării de acte sau obiecte;
9. să cunoască specificul și particularitățile reconstituirii, percheziției și ridicării de acte sau obiecte în privința anumitor categorii de persoane;
10. să înainteze propuneri de perfecționare a mecanismului de efectuare a reconstituirii, percheziției și ridicării de acte sau obiecte.

### **➤ SARCINI:**

1. Explicați esența și importanța reconstituirii, a percheziției și ridicării de acte sau obiecte ca acțiuni de urmărire penală.
2. Enumerați principalele categorii de reconstituiri.
3. Care sunt trăsăturile caracteristice ale reconstituirii faptei, care o deosebesc de alte acțiuni de urmărire penală?

4. Care este scopul reconstituirii faptei?
5. Evidențiați normele procesual penale care reglementează reconstituirea, percheziția și ridicarea de acte sau obiecte.
6. Ce activități se întreprind în cadrul pregătirii în vederea reconstituirii faptei?
7. Descrieți regulile generale de efectuare a reconstituirii faptei.
8. Expuneți modul de fixare a rezultatelor efectuării reconstituirii faptei.
9. Analiza practicii organelor de urmărire penală permite a evidenția anumite situații, când percheziția poate să se efectueze fără autorizația judecătorului de instrucție. Care sunt acestea?
10. Argumentați importanța percheziției și a ridicării de obiecte și de înscrisuri.
11. Care sunt măsurile pregătitoare ale percheziției?
12. Care sunt regulile generale de efectuare a percheziției?
13. În ce constă deosebirea dintre percheziție și ridicarea de obiecte sau documente?
14. Stabiliți etapele reconstituirii, percheziției și a ridicării de acte sau obiecte.
15. Care sunt obiectivele urmărite în cazul reconstituirii, percheziției și a ridicării de acte sau obiecte?
16. Evidențiați sarcinile și scopurile reconstituirii, percheziției și a ridicării de acte sau obiecte.
17. Enumerați subiecții procesului penal, implicați în reconstituire, percheziție și ridicare de acte sau obiecte.
18. Evidențiați specificul și particularitățile reconstituirii, percheziției și ridicării de acte sau obiecte.
19. Care este specificul și particularitățile reconstituirii, percheziției și ridicării de acte sau obiecte în privința anumitor categorii de persoane?

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

În timpul cercetării unui caz privind păstrarea de droguri (heroină), ofițerul de urmărire penală a aflat că la domiciliul unui martor se păstrează o cantitate de droguri.

*Ce măsuri trebuie luate în vederea documentării acestui caz? Descrieți activitatea de pregătire în acest sens?*



**Speța nr. 2**

În scopul pregătirii percheziției la domiciliul bănuitului X., ofițerul de urmărire penală a aflat că, timp de două luni, acesta și familia sa, constituită din trei persoane (soția, fiul și fiica) au închiriat un alt apartament de la o persoană pe nume Y.

*Cum pot fi folosite informațiile despre proprietarul Y., în vederea pregătirii și efectuării percheziției?*

**Speța nr. 3**

Ofițerul de urmărire penală, de comun cu echipa care o să efectueze o percheziție la domiciliu, având și mandatul de percheziție a acestui domiciliu, au ajuns la adresa unde trebuie să fie efectuată această acțiune de urmărire, au sunat la soneria ușii, dar nimeni nu a deschis. Totodată, din interior se auzeau anumite discuții. Ofițerul de urmărire penală, cu voce tare să fie auzit de cei din interior, s-a prezentat numindu-și funcția, gradul, entitatea unde activează, scopul percheziției, dar, oricum nimeni nu a deschis ușa. Cu toate acestea, ofițerul de urmărire penală a decis să intre cu forța în locuință pentru a efectua percheziția.

*Ce măsuri ar trebuie să întreprindă ofițerul de urmărire penală pentru a se asigura că rezultatele pătrunderii în locuință și ulterior ale percheziției să nu fie considerate ilegale și inadmisibile?*

**Speța nr. 4**

Într-un proces penal, început pe faptul deținerii ilegale a armelor și munițiilor, ofițerul de urmărire penală a decis să efectueze o percheziție la domiciliul suspectului X. Soția suspectului a refuzat să deschidă ușa atunci când a fost obligată legal să facă acest lucru, după care ofițerul de urmărire penală, împreună cu ofițerii de investigații și ofițerul de sector, au forțat ușa de intrare, au intrat în locuință și au percheziționat apartamentul. În timpul percheziției, nu au fost găsite arme și muniții și nici obiecte scoase din circuitul civil. În momentul în care ofițerul de urmărire penală și ceilalți participanți la percheziție părăseau apartamentul, proprietarul locuinței i-a cerut ofițerului de urmărire penală să compenseze de imediat daunele cauzate sau să repare ușa.

*Care sunt acțiunile ofițerului de urmărire penală în această situație? Descrieți specificul acțiunilor ofițerului de urmărire penală în cazurile când percheziția se efectuează fără autorizația judecătorului de instrucție?*

**Speța nr. 5**

Atunci când un infractor minor a fost reținut la locul faptei într-un caz de jaf, ofițerul de urmărire penală a decis să efectueze percheziția corporală a acestuia. Ca răspuns, minorul a cerut asistența unui avocat și participarea părinților săi.

*Care sunt acțiunile ofițerului de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 6**

În timpul comercializării drogurilor, a fost reținut cetățeanul X., anterior condamnat pentru infracțiuni similare. În timpul audierii, acesta a declarat că o parte din droguri se aflau în buzunarul interior al jachetei sale și că restul drogurilor erau îngropate în parcul Alunelul, la periferia orașului A.

*Ce măsuri urmează să întreprindă ofițerul de urmărire penală pentru a depista și ridica drogurile despre care se presupune că se află în jacheta cetățeanului X., precum și a celor ascunse în parcul Alunelul?*

**Speța nr. 7**

Într-un proces penal, început pe faptul deținerii ilegale a armelor și munițiilor, înainte de a purcede la efectuarea percheziției locuinței, ofițerul de urmărire penală, aflându-se lângă ușa de intrare, i-a propus proprietarului să predea de bunăvoie armele de foc aflate în apartamentul său și cartușele. Proprietarul apartamentului a fost de acord și a cerut ca ofițerul de urmărire penală să aștepte până le va pune pe toate într-o pungă și să i le predea de bună voie.

*Ar trebui continuată percheziția sau să așteptăm ca proprietarul locuinței să transmită obiectele vizate?*

➤ **TEST- GRILĂ :**

**1. Esența criminalistică a percheziției constă în:**

- a) perceperea și fixarea obiectelor detectate;
- b) cercetarea locului percheziționat;
- c) examinarea prin constrângere a obiectelor.

**2. Conform principiului simultanietății se disting:**

- a) percheziție în grup;
- b) percheziție repetată;
- c) percheziție corporală.

**3. Scopurile percheziției constau în detectarea și ridicarea:**

- a) băuturilor spirtoase;
- b) valutei străine;
- c) drogurilor.

**4. Prezența martorilor în timpul efectuării percheziției este necesară:**

- a) dacă este lucru este specificat în ordonanța de efectuare a percheziției;
- b) întotdeauna;
- c) dacă cel percheziționat nu este împotriva.

**5. Este necesar de a demonstra martorilor obiectele ridicate în urma percheziției:**

- a) da, dacă martorii manifestă interes;
- b) da;
- c) nu, dacă aceasta implică dezgolirea părților intime ale celui percheziționat.

**6. Efectuarea percheziției (ridicării) pe timp de noapte:**

- a) este permisă, dacă este autorizată de judecătorul de instrucție;
- b) este permisă, în cazuri urgente;
- c) nu se permite.

**7. Efectuarea percheziției corporale fără ordonanță corespunzătoare și fără autorizația judecătorului de instrucție:**

- a) este posibilă, dacă persoana reținută nu este împotriva;
- b) este posibilă;
- c) nu se permite.

**8. Dacă proprietarul încăperii, în timpul percheziției, refuză să deschidă benevol anumite încăperi, atunci deschiderea lor:**

- a) este posibilă, dacă proprietarul nu manifestă dezacordul său;
- b) este posibilă, dacă acest lucru e necesar;
- c) nu se permite în nici un caz.

**9. Esența percheziției constă în:**

- a) examinarea forțată a încăperii și a altor locuri;
- b) cerința de a preda cele sustrase;
- c) cerința de a preda instrumentele infracțiunii;
- d) cerința de a preda obiectele scoase din circuitul civil.

**10. Esența ridicării ca acțiune de urmărire penală constă:**

- a) în ridicarea anumitor obiecte și documente care au însemnătate pentru cauza penală, dacă se știe unde și la cine se află;
- b) în examinarea persoanelor, încăperilor și altor locuri unde se pot afla instrumentele săvârșirii infracțiunii, obiectele și valorile obținute pe cale infracțională;
- c) în cerința de a preda valorile obținute pe cale infracțională;
- d) în cerința de a preda substanțele explozive, radioactive și otrăvitoare.

**11. Informațiile care trebuie acumulate în pregătirea unei percheziții la domiciliul unui bănuțit de sustragerea bunurilor prin pătrundere în locuință cuprind:**

- a) informații despre legăturile infracționale ale bănuțitului și caracterul locuinței;
- b) informații despre caracteristicile bunurilor sustrate și legăturile infracționale ale celui percheziționat;
- c) informații despre persoana celui percheziționat, legăturile lui infracționale și caracterul locuinței;
- d) informații despre caracteristicile bunurilor sustrate, caracterul locuinței și persoana bănuțitului.

**12. Perchezițiile pot fi clasificate după următoarele criterii:**

- a) după direcția de mișcare în timpul percheziției și după obiectul căutat;
- b) după obiect, consecvență și timpul de efectuare;
- c) după obiectele căutate și timpul efectuării;
- d) după caracterul acțiunilor celor percheziționați și numărul persoanelor care efectuează percheziția.

**13. Percheziția în grup este percheziția efectuată:**

- a) în diferite locuri;
- b) de către grupul operativ și de urmărire penală;
- c) de ofițerii de urmărire penală;
- d) de un grup de persoane;
- e) în privința mai multor făptuitori reținuți.

**14. Dacă în încăperea în care se efectuează percheziția se afla persoane străine, atunci ofițerul de urmărire penală:**

- a) le reține până la finalizarea percheziției;
- b) le îndepartează de la locul percheziției;
- c) le înlătură de la locul percheziției, preliminar stabilind identitatea lor.

**15. Inaccesibilitatea subiectivă în timpul unei percheziții presupune:**

- a) imposibilitatea efectuării percheziției într-o anumită situație;
- b) încrederea celor percheziționați în fiabilitatea ascunzișurilor create;
- c) condiții create artificial, care împiedică percheziția.

**16. Percheziția corporală se finalizează:**

- a) cu examinarea corpului;
- b) cu extragerea obiectelor și documentelor, aflate în hainele persoanei;
- c) cu extragerea obiectelor și documentelor, aflate în lucrurile persoanei;

**17. Conform datelor obținute în timpul activității speciale de investigații, bănuitul a ascuns banii furați, îngropându-i în grădină. Ofițerul de urmărire penală trebuie să identifice procedee tactice corespunzătoare pentru a descoperi banii sustrași. În acest sens, el va efectua:**

- a) percheziția selectivă;
- b) percheziția în grup;
- c) percheziția parțială;
- d) percheziția reconvențională;
- e) percheziția paralelă.

**18. Percheziția în grup se efectuează:**

- a) în același timp;
- b) consecutiv;
- c) în grup;
- d) în privința grupului de persoane reținute.

**19. Percheziția corporală în timpul reținerii se efectuează:**

- a) de jos în sus;
- b) de sus în jos;
- c) în poziția șezândă a celui percheziționat;
- d) în poziție stând în picioare a celui percheziționat;
- e) din partea din față a celui percheziționat;
- f) din partea din spate a celui percheziționat.

**20. În caz de refuz de a preda benevol lucrurile, obiectele sau o parte a acestora, ofițerul de urmărire penală:**

- a) încetează ridicarea și efectuează percheziția fără autorizația judecătorului de instrucție;
- b) încetează ridicarea și efectuează percheziția după obținerea autorizației de la judecătorul de instrucție.

**21. Recunoașterea verbală reprezintă un procedeu tehnico-tactic care constă în:**

- a) obținerea de informații de către ofițerul de urmărire penală despre unele chestiuni importante pentru urmărirea penală, cu analiza ulterioară a acestora;
- b) anunțarea mutării în altă locație;
- c) informarea participanților la percheziție, că obiectul percheziției a fost găsit și că acțiunea de urmărire penală a fost finalizată.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Aionîtoaie C., Bercheșan V., Butoi T. ș.a. Tactica criminalistică. Serviciul Editorial și Cinematografic. București, 1989.
2. Aionîtoaie C., Pletea C., Suciuc C. ș.a. Tratat de tactică criminalistică. Ed. Carpați. București, 1992.
3. Bercheșan V. Cercetarea penală. Criminalistica – Teorie și practică (îndrumar complet de cercetare penală). Ed. Icar, București, 2001.
4. Bercheșan V., Ruiu M. Tratat de tehnică criminalistică. Ed. Little Star. București, 2004.
5. Catuna N. V. Criminalistica. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
6. Cârjan L., Chiper M. Criminalistica. Tradiție și modernism. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
7. Ciopraga A. Criminalistica – Tratat de tactică. Ed. Gama. Iași, 1996.
8. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistica. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
9. Doraș S. Criminalistica. Vol. I. Ed. Știința. Chișinău, 1996.
10. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
11. Gheorghîță M. Tratat de metodică criminalistică. CEP USM. Chișinău, 2015.
12. Gheorghîță M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
13. Mircea I. Criminalistica. Ed. Lumina Lex. București, 1998.
14. Mircea I. Criminalistica. Ed. ALL BECK. București, 2001.
15. Mircea I. Criminalistica. Ed. A II-a. Ed. Fundației „Chemarea”. Iași, 2004.
16. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. a III-a revăzută și adăugită. Ed. Universul Juridic. București, 2005.
17. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.
18. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. Universul Juridic, București, 2010.







## 12. TACTICA PREZENTĂRII SPRE RECUNOAȘTERE

*12.1. Noțiuni generale; 12.2. Prezentarea persoanelor pentru recunoaștere; 12.3. Prezentarea cadavrului pentru recunoaștere; 12.4. Prezentarea obiectelor și animalelor pentru recunoaștere.*

### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să explice esența și importanța prezentării spre recunoaștere ca acțiune de urmărire penală;
2. să evidențieze normele procesual penale care reglementează prezentarea pentru recunoaștere;
3. să stabilească etapele și categoriile prezentării pentru recunoaștere;
4. să relateze despre documentele procesuale care sunt întocmite în rezultatul prezentării pentru recunoaștere;
5. să evidențieze obiectivele urmărite în cazul prezentării pentru recunoaștere;
6. să evidențieze sarcinile și scopurile prezentării pentru recunoaștere;
7. să identifice cercul de subiecți ai procesului penal, implicați în prezentarea pentru recunoaștere;
8. să cunoască specificul și particularitățile prezentării pentru recunoaștere în privința anumitor categorii de persoane sau obiecte;
9. să înainteze propuneri de perfecționare a mecanismului de efectuare a prezentării pentru recunoaștere.

### ➤ **SARCINI:**

1. Definiți noțiunea „prezentării spre recunoaștere”.
2. Distingeți obiectele și importanța prezentării spre recunoaștere.
3. Care este scopul criminalistic al prezentării spre recunoaștere?
4. Ce reprezintă procesul psihic de recunoaștere?
5. Clasificați tipurile de prezentare spre recunoaștere.
6. Care sunt sarcinile audierii prealabile a martorului, părții vătămate, bănuitului și învinuitului care urmează să recunoască pe cineva (ceva)?
7. Descrieți procesul psihologic de formare a declarațiilor martorilor.
8. Argumentați conținutul etapei de pregătire a prezentării spre recunoaștere.
9. Determinați conținutul etapei propriu-zise a prezentării spre recunoaștere.
10. După care reguli trebuie efectuată prezentarea spre recunoaștere?

11. Expuneți particularitățile de prezentare spre recunoaștere a persoanelor în viață, a cadavrelor, a obiectelor, inclusiv și după fotografiile sau video-înregistrările ale acestora?

12. Descrieți mijloace și procedeele de fixare a rezultatelor prezentării spre recunoaștere?

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

Bănuitul a înaintat o cerere ofițerului de urmărire penală, menționând că dorește să fie obiect al identificării în timpul recunoașterii și că el, de asemenea, poate să recunoască victima în privința căreia a comis infracțiunea.

*Poate acționa bănuitul ca identificator în această situație?*

**Speța nr. 2**

Ofițerul de urmărire penală a dat indicații ofițerului criminalist să identifice persoanele pentru efectuarea prezentării spre recunoaștere. Persoanele respective au fost selectate pe baza asemănării lor generale, dar toate erau îmbrăcate în costume diferite.

*Cum considerați, ar trebui ca hainele persoanelor prezentate pentru recunoaștere să fie similare?*

**Speța nr. 3**

Ofițerul de urmărire penală a invitat un martor pe un caz de omor pentru a efectua recunoașterea autorului crimei. După ce s-a asigurat că martorul a ajuns la sediul organului de urmărire penală, ofițerul de urmărire penală a dat indicații ca bănuitul să fie adus la el în birou. În timpul escortei bănuitului către biroul ofițerului de urmărire penală, acesta a văzut martorul comiterii crimei.

*Este posibil de a efectua prezentarea spre recunoaștere în asemenea condiții? Apreciați corectitudinea acțiunilor ofițerului de urmărire penală.*

**Speța nr. 4**

În timpul prezentării spre recunoașterea a bănuitului, ofițerul de urmărire penală le-a cerut persoanelor care au participat la această acțiune de urmărire penală să-și comunice numele și locul de reședință pentru a le consemna în procesul-verbal. Una dintre persoane, după ce și-a prezentat numele, a refuzat să ofere informații referitoare la adresa de domiciliu.

*Ce acțiuni urmează să întreprindă ofițerul de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 5**

În procesul acțiunii de prezentare pentru recunoaștere, ofițerul de urmărire penală a cerut ca persoanele care au rolul de obiect de identificat să se ridice de pe scaunele lor, să se apropie de fereastră, să se întoarcă în profil, apoi să ia loc din nou.

*Este legală acțiunea ofițerului de urmărire penală în cazul dat?*

**Speța nr. 6**

În procesul cercetării unei infracțiuni de tâlhărie, ofițerul de urmărire penală a invitat ambele victime pentru a identifica făptuitorul. Când victimele au ajuns la sediul organului de urmărire penală pentru a efectua recunoașterea, în biroul ofițerului de urmărire penală se aflau deja bănuitul și 3 asistenți procedurali care se asemănau la exterior cu făptuitorul.

*Este posibil ca două persoane să efectueze recunoașterea concomitentă a bănuitului? Este necesar să fie suplinit numărul de persoane asemănătoare cu bănuitul?*

**Speța nr. 7**

Ofițerul de urmărire penală a implicat ofițerul criminalist și un ofițer de investigații în calitate de martori la procedura de prezentare pentru recunoaștere a persoanei. Instanța de judecată, examinând cauza penală, a declarat inadmisibilă proba sub forma procesului-verbal de executare a acestei acțiuni de urmărire penală.

*Care a fost eroarea admisă de ofițerul de urmărire penală în acest caz?*

➤ **TEST – GRILĂ:**

**1. Legea procesual-penală reglementează recunoașterea:**

- a) persoanei fizice;
- b) a cadavrului;
- c) a obiectului;
- d) a porțiunilor de teren.

**2. Conform legislației în vigoare, efectuarea recunoașterii persoanei după voce:**

- a) este posibilă, doar dacă cel care recunoaște are vederea slabă;
- b) este posibilă;
- c) nu este posibilă.

**3. În timpul interogării preliminară a persoanei care identifică, se clarifică:**

- a) timpul de care dispune;
- b) care sunt trăsăturile și semnele obiectului;
- c) dorește să nu să examineze un obiect similar.

**4. La selectarea obiectelor necesare pentru identificare, trebuie să ne ghidăm de:**

- a) explicațiile unui specialist;
- b) intuiție;
- c) diferența în raport cu un obiect identificabil;
- d) asemănarea cu un obiect indetificabil.

**5. Cadavrul se prezintă pentru identificare:**

- a) de unul singur;
- b) împreună cu alte cadavre, în număr nu mai mic trei;
- c) împreună cu alte cadavre, în număr nelimitat.

**6. Înainte de a începe identificarea, persoanei care este obiect al identificării, i se propune:**

- a) să-și pieptene părul dacă este răvășit;
- b) să-și pună pe cap aceeași căciulă ca și în cazul evenimentului cercetat;
- c) să ocupe orice loc între persoanele prezentate pentru recunoaștere.

**7. La prezentarea persoanei pentru recunoaștere, aceștia i se poate cere să se ridice, să se așeze, să vorbească:**

- a) dacă ea este de acord;
- b) da;
- c) nu.

**8. După ce persoana care recunoaște a indicat spre un anumit obiect, aceștia i se propune să explice:**

- a) în ce circumstanțe a observat acest obiect;
- b) în baza căror semne sau trăsături l-a recunoscut;
- c) când a văzut ultima dată acest obiect.

**9. Îmbrăcămintea, în care era îmbrăcat cadavrul se prezintă:**

- a) pe cadavru;
- b) alături de cadavru;
- c) separat.

**10. Esența criminalistică a verificării depozițiilor la fața locului constă în:**

- a) relatarea persoanei la locul evenimentului verificabil;
- b) demonstrarea anumitor acțiuni în acest loc;
- c) relatarea persoanei, însoțită de o demonstrație a unor anumite acțiuni.

**11. Interogarea persoanei, a cărei mărturii trebuie verificate, se efectuează:**

- a) înainte de deplasare la locul care urmează a fi verificat;
- b) după sosirea la locul de verificare;
- c) în timpul verificării declarațiilor;

**12. Traseul spre locul evenimentului verificat este indicat de:**

- a) polițistul care a reținut persoana a cărei depoziții se verifică;
- b) ofițerul de investigații;
- c) ofițerul de urmărire penală;
- d) făptuitor.

**13. Criminalistica recomandă aplicarea următoarelor tactici de audiere:**

- a) povestirea liberă;
- b) demonstrarea acțiunilor;
- c) adresarea întrebărilor.

**14. Persoanei, a cărei declarație este verificată, i se pot adresa următoarele întrebări de clarificare:**

- a) este posibil;
- b) nu este posibil.

**15. În calitate de mijloace suplimentare de înregistrare a verificării declarațiilor sunt:**

- a) procesul-verbal de verificare a declarațiilor;
- b) înregistrarea video;
- c) înscrisurile avocatului persoanei verificate;

**16. Demonstrarea înregistrării video a verificării declarațiilor:**

- a) este necesară, dacă se insistă în privința acestui fapt;
- b) este necesară;
- c) nu este necesară.

**17. Esența recunoașterii reprezintă:**

- a) compararea obiectului identificabil cu o imagine mentală care a fost percepută anterior;
- b) indicația că obiectul identificabil este același direct care fost perceput anterior;
- c) indicația că obiectul identificabil are asemănări cu obiectul anterior observat;
- d) indicația ca obiectul identificabil nu are asemănări cu obiectul anterior observat.

**18. Cunoaștem următoarele tipuri de prezentare pentru recunoaștere:**

- a) prezentarea pentru recunoaștere a persoanelor, obiectelor, animalelor;
- b) prezentarea pentru recunoaștere a cadavrelor sau a unor părți ale cadavrelor;
- c) prezentarea pentru recunoaștere a încăperilor sau a porțiunilor de teren;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**19. Elementele obligatorii ale pregătirii în vederea prezentării spre recunoaștere sunt:**

- a) interogarea prealabilă a persoanei care recunoaște și selectarea obiectelor similare celor prezentate pentru identificare;
- b) fotografierea preliminară a obiectelor, prezentate pentru recunoaștere;
- c) alegerea timpului prezentării pentru recunoaștere;
- d) verificarea pregătirii mijloacelor tehnice – criminalistice.

**20. La selectarea persoanelor care urmează să fie prezentate pentru recunoaștere împreună cu persoanele identificabile, trebuie respectate următoarele cerințe:**

- a) trebuie să fie de același gen, aceeași vârstă, înălțime, constituție corporală cu persoana pentru identificare și nu trebuie să fie cunoscute cu persoana identificatoare;
- b) trebuie să aibă aceeași culoare a ochilor;
- c) trebuie să nu fie cunoscute cu persoana identificatoare;
- d) trebuie să fie îmbrăcate în diferite haine.

**21. Prezentarea pentru recunoaștere a obiectelor pentru a fi recunoscute de mai multe persoane identificatoare, se efectuează în felul următor:**

- a) recunoașterea tuturor obiectelor se efectuează de către toate persoanele identificatoare;
- b) recunoașterea fiecărui obiect se efectuează de către toate persoanele identificatoare;
- c) recunoașterea separată a fiecărui defect de către fiecare persoană în parte;
- d) recunoașterea a tuturor obiectelor împreună de către fiecare persoană identificatoare.

**22. Prezentarea pentru recunoaștere a unui obiect în număr singular are loc:**

- a) la recunoașterea oamenilor;
- b) la recunoașterea obiectelor;
- c) la recunoașterea cadavrelor, sau unor părți ale acestora;
- d) la recunoașterea animalelor.

**23. Prezentarea pentru recunoaștere este o formă de:**

- a) modelare;
- b) recunoaștere;
- c) diagnosticare;
- d) legături temporare;
- e) cunoaștere.

**24. La baza recunoașterii se află următoarele metodele ale procesului de cunoaștere:**

- a) observarea;
- b) compararea;
- c) descrierea;
- d) experimentarea;
- e) măsurarea.

**25. Contrarecunoașterea reprezintă:**

- a) recunoașterea persoanei identificabile de către persoana identificatoare;
- b) recunoașterea martorului-asistent de către persoana identificatoare;
- c) recunoașterea de către animal a unei persoane.

**26. Numărul de obiecte prezentate pentru recunoaștere trebuie să fie:**

- a) nu mai mult de trei;
- b) nu mai mult de cinci;
- c) nu mai mult de nouă;
- d) nelimitat.

**27. Prezentarea repetată pentru recunoaștere:**

- a) este permisă în toate cazurile;
- b) este permisă în cazurile excepționale;
- c) nu se permite.

**28. În vederea recunoașterii, cadavrul este prezentat:**

- a) îmbrăcat;
- b) fără îmbrăcăminte;
- c) în morgă;
- d) în număr nu mai mic de trei cadavre.

**29. Obiectele selectate pentru recunoaștere trebuie să coincidă cu obiectul identificat:**

- a) după toate semnele;
- b) după caracteristicile generice;
- c) după semnele individuale.

**30. Contraidentificarea este o situație în care:**

- a) persoana identificată și persoana care identifică se recunosc reciproc în cursul acțiunii de urmărire penală;
- b) victima (martorul) și învinuitul (bănuitul) doresc să se cunoască.

**31. Recunoașterea este exclusă în cazurile în care:**

- a) la obiectul identificabil lipsesc semnele individuale;
- b) există informații despre obiect, care stabilesc clar identitatea acestuia;
- c) persoana care recunoaște are frică să participe la identificare;
- d) persoana care recunoaște refuză să participe la identificare;
- e) persoana care recunoaște a identificat deja obiectul în cadrul măsurilor speciale de investigații;

**32. Obiectele unice (lucruri de valoare, anticariat, etc) se prezintă pentru recunoaștere:**

- a) printre obiecte similare;
- b) nu se prezintă pentru recunoaștere;



- c) se prezintă în număr singular.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Dolea Ig., Roman D., Sedlețchi Iu., Vizdoagă T., Rotaru V., Cerbu A., Ursu S., Drept Procesual Penal Ediția a III-a, Editura: „Cartea Juridică”, Chișinău 2009.
2. Doraș Simion, Criminalistica, Editura: Cartea Juridică, Chișinău 2011.
3. Mircea Ion, Criminalistica, Editura: Lumina Lex, București 1998.
4. Stancu Emilian, Tratat de Criminalistică, Ediția a VI-a, Editura: Universul Juridic, București 2015.
5. Didac V., Căpățici M., Cușnir V., Moraru V., Tactica Criminalistică, Suporturi de Curs, Cartea X, Editura „Elan Inc”, Chișinău 2009.
6. Gheorghică M., Tratat de Criminalistică, F.E.P. „Tipografia Centrală”, Chișinău 2017.
7. Князьков А. С., КРИМИНАЛИСТИКА: Курс лекций / Под ред. проф. Н.Т. Ведерникова. - Томск: Изд-во «ТМЛ-Пресс».
8. Сотникова К. И., Криминалистика: учебник, Изд-во СПб ун-та МВД России. - СПб.: ООО «Р-КОПИ», 2020.
9. Bulai Iu., Bazele Științifice. Pregătirea și efectuarea prezentării spre recunoaștere, Teză de doctorat, Chișinău 2015.
10. Golubenco Gh., Bulai Iu. Particularitățile identificării și prezentării spre recunoaștere a cadavrelor, în Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, Științe socioumane, ediția a XII-a, nr.2.
11. Didac V. Unele aspecte teoretice și practice privind tactica prezentării spre recunoaștere, în Revista Institutului Național al Justiției, nr.1-3, Chișinău 2007.
12. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. Под редакцией Р. С. Белкина. М., 2001.
13. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. 4-е издание. НОРМА ИНФРА-М. М., 2016.
14. Ищенко Е. П., Топоркова А. А. Криминалистика. Учебник. Издание 2-е, дополненное и переработанное. Под редакцией Е. П. Ищенко. Изд. ИНФРА-М. М., 2010.
15. Криминалистика. Учебник. Руководитель авторского коллектива и ответственный редактор Н. П. Яблоков. Изд. БЕК. М., 1997.
16. Криминалистика. Под редакцией В. А. Образцова. Изд. ЮРИСТЪ. М., 1997.





### 13. EXPERTIZA JUDICIARĂ ȘI CONSTATAREA MEDICO-LEGALĂ ȘI TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ

*13.1. Noțiuni generale; 13.2. Pregătirea și dispunerea expertizei sau a constatării tehnico-științifice și medico-legale; 13.3. Concluziile expertului și aprecierea lor; 13.4. Deosebirile și asemănările între constatări și expertize judiciare.*

#### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să cunoască noțiunile de „expertiză judiciară” și „constatare tehnico-științifică și medico-legală” și să poată efectua delimitarea între ele;
2. să poată efectua delimitarea între expert și specialist;
3. să cunoască procedura de dispunere și efectuare a expertizei judiciare și a constatării tehnico-științifice și medico-legale;
4. să cunoască baza normativă care se referă la instituția expertizei judiciare și a constatării tehnico-științifice și medico-legale;
5. să cunoască categoriile și felurile de expertiză judiciară;
6. să cunoască cazurile de efectuare obligatorie a expertizei judiciare;
7. să cunoască cerințele înaintate față de concluziile de expertiză;
8. să cunoască spectrul organelor și instituțiilor care pot efectua expertize judiciare și constatări tehnico-științifice și medico-legale.

#### ➤ **SARCINI:**

1. Definiți notiunea de „expertiză judiciară” și „constatare tehnico-științifică și medico-legală”.
2. Distingeți tipurile și efectuați clasificarea expertizelor judiciare.
3. Distingeți expertizele criminalistice tradiționale, netradiționale și ale substanțelor materialelor și articolelor.
4. Argumentați când apare necesitatea să fie dispisă o expertiză în comisie.
5. Care este baza normativă care se referă la instituția expertizei judiciare și a constatării tehnico-științifice și medico-legale?
6. Câte etape sunt necesare pentru pregătirea și dispunerea expertizei?
7. Ce trebuie să pună la îndemâna instituției respective sau expertului concret ordonatorul expertizei?
8. Definiți cazurile de efectuare obligatorie a expertizei judiciare.
9. Ce reprezintă concluziile expertului (raportul de expertiză)?
10. Expuneți tipurile de concluzii ale expertului.

11. Care sunt cerințele înaintate față de concluziile de expertiză?
12. Ce presupune specificul aprecierii raportului de expertiză?
13. Care este specificul obținerii mostrelor pentru cercetarea comparativă?
14. Care sunt cerințele tactice înaintate spre obținerea mostrelor pentru cercetarea comparativă?
15. Care sunt asemănările între expertize și constatările tehnico-științifice și medico - legale?
16. Apreciați necesitatea respectării prevederilor procesuale la ordonarea și efectuarea expertizelor judiciare și constatările tehnico-științifice și medico-legale.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

În adresa Inspectoratului de Poliție, a parvenit plângerea cetățeanului Y., care reclama faptul că la data de 21 septembrie din magazinul alimentar care îi aparține i-au fost sustrate diferite bunuri de către persoane necunoscute, suma prejudiciului cauzat fiind aproximativ de 47000 lei. La locul faptei s-a deplasat grupul de urmărire penală. Cercetând prealabil locul faptei, s-a constatat că făptuitorul a pătruns în magazin pe geamul lateral prin tăierea grătiilor din metal. Pe geamul spart au fost depistate urme de mână și pete de culoare brun închise. Un locuitor din preajmă magazinului a declarat că o zi în urmă, a văzut o persoană suspectă în preajma magazinului.

*Ce informații putem obține cu ajutorul urmelor descoperite la fața locului?  
Ce expertize urmează a fi dispuse în acest caz?*

**Speța nr. 2**

De la data de 12 până la data de 20 octombrie, au fost comise 6 furturi din mai multe depozite ale întreprinderii X., infractorii sustrăgând mai multe bunuri și anume: 5 mașini de tuns iarba, 8 șurubelnițe electrice, 15 cutii cu ulei tehnic, 4 ferestrate electrice, 7 complete de chei. Metoda de comitere a infracțiunilor a fost practic identică în toate cazurile. Autorii au spart geamul, au pătruns în depozit au furat bunurile, apoi au forțat ușa de la intrare și au părăsit locul faptei. Paguba materială a constituit aproximativ 200 000 lei. În rezultatul cercetării la fața locului, au fost descoperite și ridicate mucuri de țigară.

*Ce informații pot fi obținute în privința mucurilor de țigări găsite și ridicate de la locul faptei? Ce expertize urmează să fie dispuse în acest caz?*

### **Speța nr. 3**

În timpul percheziției în cazul unei investigații complexe legate de activitatea infracțională a unui grup criminal organizat, la unul din membrii acestui grup, pe nume X., a fost descoperită o cantitate mare de dispozitive explozive improvizate, inclusiv detonatoare electrice. Rezultatele expertizelor au indicat un nivel ridicat de cunoștințe de specialitate ale cet. X. în domeniul explozibililor și a dispozitivelor explozive.

*În ce context poate fi utilizată această informație?*

### **Speța nr. 4**

Ofițerul de urmărire penală X. a fost acuzat de fals prin falsificarea procesului-verbal de audiere a victimei Y. X. a negat acuzația, susținând că nu a falsificat semnătura lui Y. Pe cazul dat a fost intentată o cauză penală unde a fost dispusă o experiza grafologică, efectuată de experul Z. potrivit expertului Z., din motivul numărului insuficient de elemente de identificare din înscrisurile examinate, acesta nu a putut identifica autorul semnăturii din procesul-verbal prezentat pentru expertiză. Ulterior a fost numită o expertiză suplimentară, efectuată de către expertul A. Acesta din urmă a ajuns la o concluzie categorică: semnăturile din numele lui Y. au fost realizate de X. prin imitație. Acesta și-a motivat concluzia, în special, prin faptul că trăsăturile coincidente din scrierile de mână identificate în timpul examinării erau stabile, substanțiale și, atunci când erau comparate, formau o totalitate individuală suficientă pentru a putea formula o concluzie categorică.

*Evalueați situația. Ce concluzii ale expertului ar trebui acceptate de instanța de judecată? Care circumstanțe urmează a fi luate în calcul în speță?*

### **Speța nr. 5**

În seara zilei de 10 iulie, un grup de tineri au organizat o petrecere într-un apartament de pe strada X. din orașul A. În timp ce consumau alcool, s-a iscat un conflict între trei fete, unde două dintre ele - B. și C., au început să o bată pe cea de-a treia - D., aplicându-i mai multe lovituri cu pumnii și picioarele până ultima și-a pierdut cunoștința. Băieții, prezenți în apartament, le-au separat pe fete, au luat-o de mâni și picioare pe D. și au culcat-o pe patul din odaie să își revină, lăsând-o fără supraveghere și fără să cheme ambulanța să-i acorde ajutor medical. După aceasta, au continuat să se distreze și să consume alcool. B. și C., în dimineața următoare, după ce s-au trezit au realizat că prietena lor D. pe care au maltrat-o a decedat. La 11 august, organul de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție din orașul A. a început urmărirea penală în acest caz.

*Ce tipuri de expertize trebuie să se dispună în acest caz? Ce informații pot fi obținute de pe urma expertizelor efectuate?*

**Speța nr. 6**

În sauna situată pe strada X. din orașul A. au fost depistate două cadavre de gen feminin. După examinarea prealabilă la fața locului, s-a constatat că unul din cadavre avea 9 plăgi cauzate cu cuțit pe diferite părți ale corpului: față, mâini, sâni și un ochi scos. Al doilea cadavru avea, de asemenea, multiple răni provocate prin înjunghiere. Ofițerii de urmărire penală și ofițerii criminaliști de la fața locului au concluzionat, că după natura rănilor pe cadavre și poziția lor, victimele au opus rezistență atacatorului. La locul crimei, ofițerii criminaliștii au găsit și relevat o urmă de talpă de pantof de la piciorul stâng al presupusului ucigaș. Amprenta era greu vizibilă, deoarece ninsese toată noaptea. În cursul examinării locului crimei, la 100 m distanță, au fost depistate o pereche de mănuși și un cuțit cu urme de sânge.

*Ce gen de informații preliminare în această situație pot fi obținute prin cercetarea la fața locului? Ce tipuri de expertize medico-legale urmează a fi dispuse, ce mostre pentru cercetarea comparativă trebuie puse la dispoziția expertului?*

**Speța nr. 7**

În timpul audierii persoanei X., bănuț de comiterea infracțiunii de omor, a declarat că nu își amintește circumstanțele infracțiunii, deoarece era în stare de ebrietate avansată în momentul comiterii ei. În baza acestor declarații, ofițerul de urmărire penală a dispus expertiza judiciară psihiatrică pentru a stabili starea psihică a lui X. în momentul comiterii crimei.

*Argumenați legalitatea deciziei de ofițerului de urmărire penală cu privire la dispunerea expertizei psihiatrice judiciare? În ce cazuri este obligatorie efectuarea expertizei psihiatrice judiciare, a expertizei medico-legale și a altor categorii de expertize?*

**Speța nr. 8**

La data de 15 octombrie, într-o fâșie forestieră de lângă orașul A. a fost depistat un cadavru de gen feminin, identificat ca fiind cet. X., aflată în căutare ca dispărută fără urmă și alături un cadavru al unei persoane de gen masculin. Cadavrul de gen feminin avea leziuni corporale în regiunea capului, iar cadavrul de gen masculin avea urme vizibile de asfixie. La fața locului au fost descoperite și ridicate o geantă de dame cu obiecte personale și documente ale victimei, un cric auto cu urme de substanță maro. Organul de urmărire penală a început urmărirea penală în baza semnelor infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. g) Cod penal al Republicii Moldova

*Ce expertize medico-legale trebuie dispuse în acest caz? Formulați întrebările care urmează să fie soluționate de către experți. Care anume mostre*

*pentru cercetarea comparativă urmează a fi obținuite și respectiv, puse la dispoziția experților?*

➤ **TEST – GRILĂ:**

**1. La formele procesuale de aplicare a cunoștințelor speciale se referă:**

- a) aplicarea nemijlocită a cunoștințelor de catre ofițerul de urmărire penală;
- b) antrenarea specialistului pentru participarea în efectuarea acțiunilor de urmărire penală;
- c) concluzia (raportul) și declarațiile expertului;
- d) concluzia și declarațiile specialistului;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**2. Expertiza se efectuează obligatoriu:**

- a) la insistența procurorului;
- b) la cererea apărătorului;
- c) dacă nu este cunoscută vârsta victimei, când stabilirea ei este importantă pentru cauza penală;
- d) la recomandarea expertului.

**3. Expertiza în comisie este expertiza la care participă:**

- a) expertul cu o singură specialitate;
- b) doi experți de aceeași specialitate;
- c) trei experți de aceeași specialitate;
- d) mai mulți experți de diferite specialități.

**4. Prin totalitatea și complexul de cunoștințe folosite, expertiza poate fi:**

- a) suplimentară;
- b) complexă;
- c) în comisie.

**5. Ofițerul de urmărire penală trebuie să aducă la cunoștința bănuitului ordonanța de dispunere a expertizei:**

- a) doar dacă expertiza se efectuează în privința bănuitului;
- b) la cererea apărătorului;
- c) din proprie inițiativă;
- d) în orice caz.



**6. Ofițerul de urmărire penală poate fi prezent la efectuarea expertizei:**

- a) da, dacă expertul nu este împotriva;
- b) da, dacă bănuitul nu este împotriva;
- c) din proprie inițiativă.

**7. Obținerea și primirea mostrelor pentru cercetarea comparativă poate avea loc:**

- a) până la începerea procesului penal;
- b) numai după începerea urmăririi penale;
- c) în timpul determinat de expert.

**8. Audierea expertului se efectuează:**

- a) până la prezentarea de către acesta a concluziei de expertiză;
- b) pentru a exemplifica cercetările efectuate de el;
- c) după prezentarea raportului de expertiză.

**9. Ofițerul de urmărire penală trebuie să ia act și să studieze următoarea parte componentă a raportului de expertiză:**

- a) introducerea;
- b) partea descriptivă;
- c) concluzia;
- d) toată concluzia în întregime;

**10. Esența concluziei judiciare constă:**

- a) în cercetarea diferitor obiecte de către specialiști pentru rezolvarea întrebărilor care necesită cunoștințe speciale;
- b) în examinarea urmelor infracțiuni și infractorului;
- c) în folosirea cunoștințelor speciale de către ofițerii de investigații;
- d) în antrenarea specialiștilor pentru participare la efectuarea acțiunilor de urmărire penală.

**11. Cunoștințele speciale înseamnă:**

- a) totalitatea abilităților practice;
- b) totalitatea cunoștințelor teoretice;
- c) cunoștințele dobândite în rezultatul pregătiri speciale;
- d) totalitatea cunoștințelor teoretice moderne și abilităților practice, dobândite în rezultatul pregătirii speciale sau a experienței profesionale.

**12. Urmele instrumentelor de spargere ca obiecte identificate sunt rezultatul:**

- a) imaginii termice;

- b) imaginii chimice;
- c) imaginii psihologice;
- d) imaginii mecanice.

**13. Cerințele care trebuie îndeplinite de mostre pentru cercetare comparativă, sunt:**

- a) certitudinea originii, cantitatea suficientă și calitatea adecvată;
- b) imuabilitatea și completitudinea;
- c) comparabilitatea, completitudinea și imuabilitatea;
- d) invariabilitatea ei și asemănarea condițiilor de obținere a mostrelor.

**14. Expertiza la efectuarea căreia participă câțiva specialiști dintr-un domeniu de cunoștințe este:**

- a) complexă;
- b) în comisie;
- c) repetată;
- d) suplimentară;

**15. Executorul textului scris de mână poate fi stabilit prin efectuarea expertizei:**

- a) autorologice;
- b) a scrisului de mână;
- c) dactioscopice;
- d) traseologice.

**16. Care din întrebările adresate pentru soluționarea în cadrul expertizei medico-legale a cadavrului este inadmisibilă:**

- a) care este motivul decesului;
- b) a avut loc un omor, o sinucidere sau accident;
- c) ce vătămări corporale sunt prezente pe cadavru;
- d) după vătămrile cauzate (suportate), victima putea de sine stătător să deschidă ușa și să iasă din casa.

**17. Metode de evaluare a autenticității științifice a raportului de expertiză sunt:**

- a) analiza condițiilor și metodelor de efectuare a cercetărilor;
- b) analiza materialelor cauzei penale;
- c) analiza informațiilor inițiale pentru dispunerea expertizei;
- d) analiza materialelor cauzei penale și datelor operaționale.

**18. Formele procedurale de aplicare a cunoștințelor speciale cuprind:**

- a) activitatea de consultare;
- b) utilizarea evidențelor criminalistice;
- c) folosirea specialiștilor în timpul acțiunilor de urmărire penală;
- d) efectuarea expertizei.

**19. Formele neprocedurale de aplicare a cunoștințelor special includ:**

- a) participarea unor persoane informate în cadrul măsurilor special de investigații;
- b) folosirea propriilor cunoștințe speciale de către ofițerul de urmărire penală;
- c) efectuarea reviziilor.

**20. Întrebările adresate expertului se formulează în:**

- a) partea introductivă a ordonanței privind dispunerea expertizei;
- b) partea descriptivă a ordonanței privind dispunerea expertizei;
- c) partea rezolutivă a ordonanței privind dispunerea expertizei.

**21. Materialul de comparație reprezintă:**

- a) parte din întreg, luată pentru determinarea proprietății și calității obiectului în întregime;
- b) urme ale obiectelor identificate sau înregistrate și ale rezultatelor acțiunilor sale;
- c) un obiect cu proprietăți de bază ale unui grup mare de obiecte similare.

**22. Obiectul expertizei judiciare cuprinde:**

- a) obiectele;
- b) datele faptice;
- c) întrebările;
- d) sarcinile și obiectivele.

**23. Sarcinile „situaționale” se referă la următoarele categorii de grupe:**

- a) de clasificare;
- b) de identificare;
- c) de diagnosticare.

**24. Concluziile au valoare probatorie:**

- a) categorică;
- b) categoric negativă;
- c) probabil pozitivă;

- d) categoric pozitivă;
- e) probabilă.

**25. Legile fundamentale ale expertizei judiciare de orice tip sau gen sunt:**

- a) utilizarea realizărilor moderne ale științei și tehnologiei;
- b) obținerea de noi cunoștințe;
- c) legile mecanismului de comitere a infracțiunii;
- d) matematizarea și informatizarea.

**26. La categoria expertizelor judiciare biologice se referă:**

- a) expertiza botanică;
- b) expertiza zoologică;
- c) expertiza agrobiologică;
- d) expertiza zooveterinară;
- e) expertiza biologică și a solului.

**27. Obiectele investigațiilor criminalistice ale substanțelor și materialelor includ:**

- a) metale și aliaje;
- b) alimente și bauturi;
- c) solul;
- d) obiecte și substanțele de origine biologică;
- e) sticla, porțelanul;
- f) drogurile;
- g) faianța.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Alămoreanu S. Problematika expertizelor criminalistice. Ed. Hamangiu. București, 2013.
2. Cataraga O. Expertiza judiciară. Ed. Pro Universitaria. București, 2022.
3. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistica. Ed. Junimea. Iași, 2001.
4. Constantin R., Drăghici P., Ioniță M. Expertizele – mijloc de probă în procesul penal. Ed. TEHNICĂ. București, 2000.
5. Cușnir V., Rusu V. Expertizele judiciare și constatările tehnico-științifice în procesul penal. În: Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european. ICJP. Chișinău, 2018.

6. Dan N. ș.a. Dictionar de criminalistică. Ed. Științifică și Enciclopedică. București, 1984.
7. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
8. Gheorghiiță M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
9. Grofu N. Criminalistică. Tactică. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 2019.
10. Ionescu L., Sandu D. Identificarea criminalistică. Ed. Științifică. București, 1990.
11. Legea Republicii Moldova Republicii Moldova „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, nr. 68 din 14.04.2016 // Monitorul Oficial, nr. 157-162/316 din 10.06.2016.
12. Lazăr A., Alămoreanu S. Expertiza criminalistică a documentelor. Ed. Lumina lex. București, 2008.
13. Mihuleac E. Expertiza judiciară. Ed. Științifică. București, 1971.
14. Neagu I., Damaschin M. Tratat de procedură penală. Partea generală. În lumina noului Cod de procedură penală. Ed. Universul Juridic. București, 2014.
15. Odagiu Iu., Luchin L. Expertize judiciare. Ghid practic. Academia „Ștefan cel Mare” a MAI. Chișinău, 2011.
16. Osoianu T., Ostavciuc D., Odagiu Iu., Rusnac C. Tactica acțiunilor de urmărire penală. Ed. Cartea Militară. Chișinău, 2020.
17. Sava A. Aprecierea probelor în procesul penal. Ed. JUNIMEA. Iași, 2002.
18. Stancu Em., Manea T. Tactica criminalstică (I). Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017.
19. Suciuc C. Criminalistică. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1972.

➤ **NOTE:**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---



## 14. METODICA CERCETĂRII FAPTELOR CAUZATOARE DE MOARTE

*14.1. Noțiuni generale; 14.2. Specificul cercetării la fața locului; 14.3. Expertizele și constatările tehnico-științifice sau medico-legale; 14.4. Alte activități desfășurate de organele judiciare în procesul cercetării; 14.5. Particularitățile cercetării în cazurile de omor cu dezmembrarea cadavrelor.*

### ➤ **OBIECTIVE:**

1. să poată efectua caracteristica criminalistică a infracțiunii de omor;
2. să cunoască clasificarea infracțiunii de omor în dreptul penal;
3. să cunoască particularitățile cercetării la fața locului în cazul faptelor cauzatoare de moarte;
4. să cunoască particularitățile efectuării acțiunilor de urmărire penală în cazul faptelor cauzatoare de moarte;
5. să cunoască particularitățile dispunerii efectuării expertizei medico-legale în cazul faptelor cauzatoare de moarte;
6. să posede cunoștințe asupra întregului spectru de activități efectuate de către organele de drept în vederea descoperirii faptelor cauzatoare de moarte;
7. să posede cunoștințe asupra cauzelor și motivelor comiterii faptelor cauzatoare de moarte;
8. să posede deprinderi în privința aplicării cunoștințelor speciale și a mijloacelor tehnico-științifice în procesul cercetării și descoperirii faptelor cauzatoare de moarte.

### ➤ **SARCINI:**

1. Care este rolul și importanța investigației criminalistice în soluționarea infracțiunilor împotriva vieții?
2. Argumentați de ce investigarea omorului trebuie să aibă un caracter organizat?
3. La ce întrebări trebuie să răspundă investigarea omorului?
4. Descrieți circumstanțele ce urmează a fi stabilite și dovedite în cazul infracțiunilor de omor.
5. Care sunt problemele, obiect al probatoriului care urmează a fi clarificate la investigarea omorului?
6. Caracterizați situațiile tipice ale etapei inițiale de cercetare a cazurilor de omor.

7. Care sunt regulile generale metodologice aplicate în investigarea omorului?
8. Care sunt particularitățile efectuării cercetării la fața locului în cazurile de omor?
9. Descrieți cercetarea la fața locului în faza statică și dinamică în cazul infracțiunilor de omor.
10. Expuneți regulile de dispunere a expertizelor criminalistice și medico-legale în procesul de cercetare a infracțiunilor de omor.
11. Caracterizați specificul elaborării versiunilor de urmărire penală în cazul infracțiunilor de omor.
12. Descrieți activitățile exercitate de către organele de drept în vederea descoperirii faptelor cauzatoare de moarte?
13. Argumentați necesitatea verificării declarațiilor la fața locului în cazul infracțiunilor de omor.
14. Argumentați necesitatea exhumării cadavrului.
15. Definiți particularitățile cercetării infracțiunilor de omor cu dezmembrarea cadavrelor.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

Toamna, în timpul când X. strângea recolta de porumb de pe lotul său aflat la marginea satului Y., acesta a depistat un cadavru de gen feminin. Imediat a anunțat poliția. La fața locului sa deplasat grupul de urmărire penală.

*Cine trebuie să facă parte din grupul de urmărire penală? Ce măsuri urgente urmează a fi întreprinse de ofițerul de urmărire penală? Care sunt versiunile ce pot fi înaintate în acest caz?*

**Speța nr. 2**

În jurul orei 23:00, Inspectoratul de Poliție X. a recepționat un apel de la cetățeanul Y., care a anunțat că are loc un incendiu într-o casă vecină situată pe strada Z. din orașul A. În timpul stingerii incendiului, de către angajații IGSU, aceștia au depistat că în casă se aflau două cadavre. În urma identificării, s-a stabilit că una dintre victime a fost anterior condamnată pe un caz de omor. În urma examinării medico-legale s-a constatat că moartea ambelor victime a survenit în urma leziunilor corporale sub formă de plagi înjunghiate, cauzate până la izbucnirea incendiului.

*Ce versiuni pot fi înaintate de ofițerul de urmărire penală în această situație? Care este algoritmul acțiunilor ofițerului de urmărire penală în cazul fiecărei versiuni luate în parte?*



**Speța nr. 3**

Inspectoratul de poliție X. a recepționat un apel telefonic, prin care persoana Y. l-a anunțat că un bărbat a fost împușcat de mai multe ori de către persoane necunoscute în curtea unei case și că acesta zace inconștient la pământ. Ofițerul de serviciu l-a informat imediat pe ofițerul de urmărire penală.

*Ce măsuri urmează să întreprindă ofițerul de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 4**

La sosirea la locul crimei, ofițerul de urmărire penală a descoperit că ofițerul criminalist nu are cu el aparatul de fotografiat. Când a fost întrebat dacă deține asupra sa un alt aparat de fotografiat, acesta a răspuns că nu are.

*Ce măsuri va întreprinde ofițerul de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 5**

În procesul percheziției într-un caz penală de omor, s-a constatat că arma cu care sa comis crima, un cuțit, se află în bucătărie. La examinarea acestuia, ofițerul de urmărire penală a atras atenția ofițerului criminalist asupra faptului că arma crimei trebuie nu doar fixată și descrisă corespunzător, ci și împachetată conform cerințelor de rigoare. Ofițerul criminalist a explicat că nu are pachete speciale pentru împachetare.

*Cum va proceda ofițerul de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 6**

Când grupul de urmărire penală a descoperit și a examinat cadavrul la locul faptei, s-a constatat că fața acestuia era iremediabil desfigurată, iar falangele degetelor de la ambele mâini lipseau.

*Ce măsuri va întreprinde ofițerul de urmărire penală pentru a identifica cadavrul?*

**Speța nr. 7**

În urma deplasării grupului de urmărire penală la fața locului într-un caz de depistare a unui cadavru la domiciliul cet. X., situat pe strada Z. din orașul Y., din motive de lipsă a ofițerului criminalist în componența grupului, ofițerul de urmărire penală a luat decizia ca el personal va efectua fixarea prin fotografiere a locului faptei.

*Sunt legale acțiunile ofițerului de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 8**

Ajungând la locul crimei pe strada X. apartamentul Y. din orașul Z. ofițerul de urmărire penală din componența grupului de urmărire penală a depistat un

cadavru de gen feminin, dezgolit, cu vârsta aproximativă de 19-20 ani. Din motiv că ofițerul de urmărire penală este de sex masculin, acesta a refuzat să examineze cadavrul, invocând diferența de gen.

*Sunt legale acțiunile ofițerului de urmărire penală în această situație?*

➤ **TEST – GRILĂ:**

**1. Care dintre următoarele nu reprezintă semn de înscenare a autostrangulării:**

- a) lipsa suportului când lațul este situat la o înălțime mai mare decât înălțimea victimei;
- b) șanțul de strangulare lângă nodul lațului este slab, sau cu totul lipsește;
- c) șanțul de strangulare are aspect de laț închis și este exprimat uniform;
- d) prezența urmelor de luptă.

**2. Indicați partea cadavrului de la care nu se admite efectuarea măsurătorilor la înregistrarea poziției sale:**

- a) coroana capului cadavrului;
- b) călcâiul piciorului drept al cadavrului;
- c) călcâiul piciorului stâng al cadavrului;
- d) bărbia.

**3. Care anume motiv nu poate fi invocat pentru a înainta versiunea unui „omor la comandă”:**

- a) arma lăsată la locul săvârșirii omorului;
- b) omorul liderului grupului criminal;
- c) săvârșirea omorului într-un loc public sau în prezența unui număr mare de persoane;
- d) comiterea faptei de omor cu ajutorul armei de foc.

**4. Indicați semnele, care nu contribuie la determinarea timpului survenirii decesului:**

- a) petele de pe cadavru;
- b) aspectul îmbrăcămintei;
- c) starea patului cadavrului;
- d) caracterul tatuajelor.

**5. La categoria persoanelor în rândul cărora urmează a fi căutați și identificați martori infracțiunii de omor se referă:**

- a) persoanele asociate cu întreținerea zonei în care se afla locul infracțiunii;
- b) persoanele care locuiesc sau muncesc în zona locului infracțiunii;
- c) persoanele, a căror traseu trece, de obicei, prin locul comiterii infracțiunii;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**6. Acțiunile rudelor persoanei dispărute, care pot avea statut de dovezi de comportament sunt:**

- a) schimbarea locului de trai;
- b) căsătoria rapidă a soțului rămas în viață sau stabilirea relațiilor de concubinaj;
- c) înstrăinarea bunurilor persoanei dispărute;
- d) efectuarea ritualurilor de pomenire până la rezultatele căutării persoanei dispărute;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Baciú Gh. Expertiza medico-legală a cadavrului și persoanei, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, Chișinău 2008.
2. Mircea I. Criminalistica, Editura: Lumina Lex, București 1998.
3. Gheorghită M. Tratat de Criminalistică, F.E.P. „Tipografia Centrală”, Chișinău 2017.
4. Cârjan L. Compendiu de Criminalistică, Ediția a II-a, Editura: Fundației România de Măine, București 2004.
5. Stancu Em. Tratat de Criminalistică, Ediția a VI-a, Editura: Universul Juridic, București 2015.
6. Gheorghită M., Crijanovschi S. Procedura și Tactica efectuării unor acțiuni de urmărire penală, Editura: „Tipografia Centrală”, Chișinău 2021.
7. Doraș S. Criminalistica. Editura: Cartea Juridică, Chișinău 2011.
8. Golubenco Gh. Criminalistică: Note de curs, Chișinău 2020.
9. Chirilă M. Recomandări criminalistice privind cercetarea la fața locului în cazul infracțiunilor de omor. În: Materialele Conferinței „Integrare prin cercetare și inovare”, Chișinău 9-10 noiembrie 2017.
10. Криминалистика. Учебник. Руководитель авторского коллектива и ответственный редактор Н. П. Яблоков. Изд. БЕК. М., 1997.





## **15. METODICA CERCETĂRII INFRAȚIUNILOR CONTRA PATRIMONIULUI**

15.1. Noțiuni generale; 15.2. Cercetarea furtului; 15.3. Cercetarea jafului și a tâlhărie; 15.4. Cercetarea infracțiunii de șantaj; 15.5. Cercetarea escrocheriei; 15.6. Cercetarea infracțiunii de delapidare.

### **➤ OBIECTIVE:**

1. să poată efectua caracteristica criminalistică a infracțiunilor contra patrimoniului;
2. să cunoască clasificarea infracțiunilor contra patrimoniului în dreptul penal;
3. să cunoască particularitățile efectuării actelor de urmărire în cazul infracțiunilor contra patrimoniului;
4. să posede cunoștințe asupra întregului spectru de activități exercitate de către organele de drept în vederea descoperirii infracțiunilor contra patrimoniului;
5. să posede cunoștințe asupra întregului spectru de subiecți ai activității procesual-penale care pot fi implicați în activitatea de cercetare și descoperire a infracțiunilor contra patrimoniului;
6. să posede cunoștințe asupra mecanismelor și modalităților comiterii infracțiunilor contra patrimoniului;
7. să posede deprinderi în privința aplicării cunoștințelor speciale și a mijloacelor tehnico-științifice în procesul cercetării și descoperirii infracțiunilor contra patrimoniului;
8. să posede cunoștințe privind măsurile ce pot fi luate în vedere prevenirii și combaterii infracțiunilor contra patrimoniului.

### **➤ SARCINI:**

1. Efectuați analiza juridico-penală juridică a infracțiunilor contra patrimoniului.
2. Expuneți caracteristica criminalistică a furturilor, jafurilor, tâlhăriilor, escrocheriilor, a faptelor de șantaj și delapidare.
3. Definiți situațiile tipice și versiunile generale de urmărire penală pe cazurile furturilor, jafurilor, tâlhăriilor, faptelor de șantaj, al escrocheriilor și delapidărilor.
4. Care sunt acțiunile organizatorice și procesuale în etapa inițială a cercetării furturilor, jafurilor și tâlhăriilor?

5. Prin ce se caracterizează infracțiunea de escrocherie?
6. Care sunt principalele probleme care trebuie clarificate prin investigarea escrocheriei?
7. Numiți etapele urmăririi penale în cazurile de escrocherie.
8. Indicați spectrul activităților efectuate de către organele de urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunilor contra patrimoniului.
9. Caracterizați acțiunile de urmărire penală, efectuate la etapa inițială și ulterioară a cercetării infracțiunilor contra patrimoniului.
10. Care sunt principalele probleme ce urmează a fi clarificate la investigarea șantajului și a delapidării.

➤ **SPEȚE:**

**Speța nr. 1**

În timpul investigării unui caz de furt de băuturi alcoolice dintr-un magazin, au fost reținuți X. și Z. În timpul examinării locului faptei, au fost depistate amprente digitale pe cioburile geamurilor sparte ale magazinului și pe sticlele cu băuturi alcoolice. Persoanele reținute au declarat că nu au fost implicate în furtul de băuturi alcoolice.

*Ce expertize urmează a fi dispuse în acest caz? Ce întrebări trebuie adresate expertului pentru a fi soluționate?*

**Speța nr. 2**

În timpul cercetării locului faptei într-un caz de furt de la domiciliu, s-a stabilit faptul că autorul acestuia a pătruns în încăpere prin fereastra de la bucătărie. Pe colțarul amplasat lângă geamul din bucătărie a fost descoperită o urmă de pantof. Ofițerul de urmărire penală a presupus că această urmă de picior a fost lăsată de făptuitor.

*Precizați modul în care a fost lăsată această urmă de picior. Cum poate fi relevată urma vizată pentru a fi expedită la expertiză?*

**Speța nr. 3**

X., apropiindu-se de autoturismul personal, parcat lângă magazinul unde a făcut cumpărături, a observat că mijlocul de transport este deschis, din acesta fiindu-i sustras un telefon de model „Samsung”. Imediat a anunțat poliția despre faptul dat. La sosirea la fața locului, ofițerul de urmărire penală a observat că la autoturismul victimei lipseau plăcuțele de înmatriculare, iar pe parbriz era un bilețel cu următorul text: „Dacă aveți nevoie de plăcuțe, sunați la 0-00-00-00. Nu sunați la poliție”.

*Care sunt acțiunile ofițerului de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 4**

X., a fost audiat în calitate de parte vătămată într-o cauză penală privind infracțiunea de furt. El a declarat că în ziua când a fost comisă infracțiunea se afla în vizită la părinții săi, iar când s-a întors acasă, a descoperit că din apartament lipseau o scurtă din piele model Z., și 46 000 lei MDA, pe care i-a împrumutat de la un cunoscut pentru a-și procura un calculator. Scurta era pe un cuier din hol, iar banii se aflau în portmoneul său, pus în sertarul noptierei din dormitor.

*Care sunt circumstanțele ce trebuie clarificate în timpul audierii părții vătămate în cazul acestei infracțiuni?*

**Speța nr. 5**

Cetățeanul X. s-a adresat la Inspectoratul de Poliție cu o cerere, în care reclama că i-au fost furate roțile de la autoturismul de model „Škoda Octavia”. În timpul cercetărilor, s-a stabilit că proprietar al acestui autoturism nu este cetățeanul X., dar mama lui - Z., care la momentul comiterii furtului de roți se afla peste hotarele țării. După ce s-a întors în țară, ofițerul de urmărire penală a invitat-o pe doamna Z. să o audieze în calitate de parte vătămată. Doamna Z. a spus că nu vine să fie audiată până când poliția nu o să găsească cine a furat roțile de la autoturism.

*Ce tehnici de depășire a situației conflictuale va aplica ofițerul de urmărire penală în acest caz?*

**Speța nr. 6**

La data de 10 septembrie, în intervalul orelor 11:00-16:00, din apartamentul situat la etajul 9 al unui bloc de locuințe cu 16 etaje, prin alegere și potrivire de chei, au fost sustrate bunuri și sume însemnate de bani.

*Precizați versiunile generale și particulare care pot fi înaintate în cauza dată.*

**Speța nr. 7**

Deplasându-se la locul faptei de pe strada X. nr Z. din orașul A., ofițerul de urmărire penală a stabilit ca a fost comisă o infracțiune de furt. Pătrunderea infractorului în locuință a avut loc prin ușa de la intrare prin metoda alegerii și potrivirii de chei. Ofițerul de urmărire penală a decis să ridice lacătul ușii și, ulterior să dispună o expertiză judiciară a lacătului, însă proprietara locuinței s-a împotrivit, menționând că nu dă lacătul nimănui.

*Care pot fi acțiunile ofițerului de urmărire penală în această situație?*

**Speța nr. 8**

În cadrul audierii minorului X. într-o cauză penală pe faptul furtului de echipamente digitale dintr-un magazin de tehnică, acesta a declarat că furtul a fost comis de către o singură persoană.



*Expuneți algoritmul de acțiuni ale ofițerului de urmărire penală pentru a verifica declarațiile minorului.*

**Speța nr. 9**

După recepționarea unei sesizări privind faptul unui furt, grupul de urmărire penală s-a deplasat la locul faptei. În cadrul grupului de urmărire penală nu era nici un ofițer criminalist din motiv că acesta participa la examinarea locului faptei a unei alte infracțiuni.

*Poate ofițerul de urmărire penală să preia atribuțiile unui ofițer criminalist în ceea ce privește fixarea locului faptei, ridicarea și împachetarea probelor?*

**Speța nr. 10**

În adresa Inspectoratul de Poliție X. a parvenit înștiințarea telefonică pe faptul unei infracțiuni de jaf care s-a produs pe strada Y. După ce au ajuns la locul faptei, ofițerul de urmărire penală a intervievat victima unde a stabilit că infractorul i-a sustras în mod deschis o geantă de damă de culoare maro, în care se afla portmoneul ei cu o sumă 4 000 lei MDA, un telefon mobil de model „Samsung” și acte personale, buletin de identitate, pașaport, permis de conducere etc. Totodată un martor ocular a indicat direcția în care a fugit infractorul.

*Ce măsuri trebuie luate pentru a urmări autorul furtului pe urme proaspete și a-l reține?*

**Speța nr. 11**

Ofițerul de urmărire penală, examinând cauza penală, a constatat că nu a fost efectuată cercetarea locului faptei în privința jafului comis asupra cetățeanului X. Autorul infracțiunii nu fusese identificat. După ce a invitat partea vătămată, ofițerul de urmărire penală a decis să efectueze cercetarea locului infracțiunii cu participarea acesteia.

*Care este scopul examinării locului faptei de comun cu victimă infracțiunii?*

**Speța nr. 12**

X. a fost reținut ca fiind bănuțit de comiterea tâlhăriei asupra cetățeanului Y. În momentul reținerii, asupra lui X. s-a descoperit un cuțit confecționat artizanal.

*Ce tip de expertiză ar trebui dispus de către ofițerul de urmărire penală în acest caz? Ce întrebări ar trebui adresate expertului pentru soluționare?*

**Speța nr. 13**

Inspectoratul de Poliție X. a recepționat un apel telefonic de la persoana Y., care declara că aproximativ o oră în urmă a fost atacat de către o persoană necunoscută și amenințată cu un pistol, luându-i banii în sumă de 10 000 dolari SUA pe care îi avea asupra sa.

*Ce versiuni trebuie să înainteze ofițerul de urmărire penală în această situație în vederea identificării făptuitorului?*

**Speța nr. 14**

D. s-a prezentat la Inspectoratul de Poliție și a declarat că, cu aproximativ 15 minute, în urmă, un tânăr necunoscut i-a pus piedică în stația de autobuz, iar după ce a căzut, i-a sustras geanta cu bani și documente. Treizeci de minute mai târziu, ofițerii de poliție l-au reținut pe cet. X. și pe minorul Y. în curtea unei clădiri din apropiere în momentul în care examinau conținutul genții.

*Determinați algoritmul de acțiuni al ofițerului de urmărire penală pentru a verifica implicarea acestor persoane în comiterea infracțiunii vizate.*

➤ **TEST – GRILĂ:**

**1. Identificați circumstanțele defective, care determină modul de pătrundere în locul de depozitare:**

- a) condițiile și organizarea pazei, construcția încăperii, locația depozitării;
- b) construcția încăperii, identitatea infractorului, prezența unor anumite abilități și aptitudini la infractor;
- c) prezența unor anumite aptitudini la infractor, construcția încăperi, locația depozitării;
- d) locația depozitării, condițiile și organizarea pazei, identitatea infractorului.

**2. Modalitățile tipice de pătrundere în locația depozitării sunt:**

- a) spargerea ușii, pereților în locurile vulnerabile;
- b) săpatul, urmat de spargerea podelei;
- c) efracția încuietorilor ușilor și ferestrelor;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**3. Furtul bunurilor personale, în dependență de locul săvârșirii, se clasifică în:**

- a) furtul din automobile, furtul din garnitura mobilă a transportului feroviar, furtul din apartamente și locuințe;
- b) furtul de buzunare, furtul din automobile, furtul banilor și a hârtiilor de valoare;
- c) furtul banilor și a hârtiilor de valoare, a mijloacelor de transport, a tehnicii audio și video;

d) furtul din apartamente și locuințe, furturi săvârșite prin acces liber în încăpere, furtul de bijuterii.

**4. Acțiunile infractorilor în ceea ce privește pregătirea unui furt cuprind:**

- a) alegerea modului de comitere a furtului;
- b) pregătirea unui alibi fals;
- c) alegerea și confecționarea mijloacelor tehnice necesare;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**5. Modalități de ascundere a bunurilor după săvârșirea furtului pot fi:**

- a) schimbarea aspectului exterior al infractorului, plecarea imediată în altă zonă după săvârșirea furtului, lăsarea la fața locului a unor obiecte străine;
- b) plecarea imediată în altă zonă după săvârșirea furtului, abandonarea la fața locului a obiecte străine, dezactivarea alarmei de securitate;
- c) lăsarea la fața locului a obiectelor străine, schimbarea aspectului exterior al infractorului, dezactivarea alarmei de securitate;
- d) determinarea modului de a ascunde bunurile sustrate, lăsarea la fața locului a unor obiecte străine, schimbarea aspectului exterior al infractorului.

**6. Urme tipice găsite la locul săvârșirii infracțiunii de furt sunt:**

- a) urme de sânge ale infractorului, urme ale instrumentelor de spargere, documente scrise de mână;
- b) urme ale instrumentelor de spargere, amprentele digitale, urme de încălțăminte, urme ale mijloacelor de transport, microparticule de haine, sol, alte substanțe;
- c) urmele mâinilor, încălțăminte, mijloacelor de transport, urme de sânge ale infractorului, urme ale instrumentelor de spargere;
- d) documente scrise de mână, microparticule de haine, sol, de alte substanțe, urme de sânge ale infractorului.

**7. Situațiile tipice de investigare, clarificate la etapa inițială a cercetării furturilor, sunt:**

- a) persoana care a săvârșit furtul este reținută la fața locului sau imediat după săvârșirea infracțiunii;
- b) faptul furtului este constatat, există informații care să permită înaintarea unei versiuni în implicarea unei anumite persoane în comiterea furtului;
- c) faptul furtului este constatat, dar persoana care a săvârșit infracțiunea este necunoscută;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

**8. Care dintre expertizele enumerate mai jos sunt tipice pentru investigația infracțiunilor de furt:**

- a) expertiza mărfurilor, expertiza traseologică, expertiza dactiloscopică;
- b) expertiza scrisului de mână, expertiza traseologică, expertiza medico-legală;
- c) expertiza medico-legală, expertiza dactiloscopică, expertiza tehnică auto;
- d) expertiza dactiloscopică, expertiza scrisului de mână, expertiza mărfurilor.

**9. Care dintre următoarele informații nu se regăsesc în conținutul caracteristicii criminalistice a tâlhăriilor și jafurilor?**

- a) informațiile despre modul săvârșirii atacului de tâlhărie și a jafurilor;
- b) informațiile despre identitatea infractorului;
- c) informațiile despre locul, timpul și alte elemente ale săvârșirii infracțiunii;
- d) informațiile despre situațiile tipice ale investigației.

**10. Care dintre următoarele circumstanțe nu se referă la probe în cauzele cu privire la jafuri și actele de tâlhărie:**

- a) locul săvârșirii infracțiunii;
- b) timpul săvârșirii infracțiunii;
- c) acțiunile victimei de a opune rezistență;
- d) identitatea infractorului;
- e) modul de săvârșire a atacului tâlhăresc și jafului.

**11. Care dintre următoarele informații nu reprezintă o versiune tipică generală, înaintată la etapa inițială a cercetării atacului tâlhăresc sau a jafului:**

- a) infracțiunea a avut loc în circumstanțele despre care a comunicat victima;
- b) infracțiunea nu a avut loc, dar a fost o înscenare a atacului tâlhăresc sau jafului;
- c) jaful sau atacul tâlhăresc a fost săvârșit de o persoană cu antecedente penale pentru infracțiuni similare;
- d) nu a avut loc un atac tâlhăresc sau un jaf, dar o altă infracțiune.

**12. Care din următoarele acțiuni de investigație nu sunt tipice pentru situațiile de urmărire penală, în care persoana care a săvârșit atacul tâlhăresc sau jaful, nu este reținută:**

- a) audierea victimei;
- b) examinarea victimei și îmbrăcăminte sale;
- c) cercetarea locului comiterii infracțiunii;
- d) reconstituirea faptei.

**13. Scopul percheziției, efectuate la domiciliul bănuitului în săvârșirea atacului talhăresc sau jafului este de:**

- a) a găsi bunurile sustrase;
- b) a găsi obiectele folosite ca instrumente de spargere;
- c) a găsi mijloacelor de mascare a infractorilor;
- d) a găsi îmbrăcămintea și încălțăminte bănuitului, folosită în momentul săvârșirii infracțiunii;
- e) toate răspunsurile sunt corecte.

**14. Care din următoarele acțiuni de investigație nu sunt tipice pentru etapa ulterioară a cercetărilor:**

- a) examinarea victimei;
- b) verificarea declarațiilor la locul infracțiunii;
- c) audierea rudelor și cunoscuților bănuitului;
- d) dispunerea expertizei armei albe, ridicate de la bănuit în timpul percheziției.

**15. Obiecte ale atentatului infracțional în cazul faptelor de escrocherie sunt:**

- a) banii;
- b) valuta;
- c) hârtiile de valoare;
- d) bunurile industriale;
- e) drepturile asupra bunurilor imobile;
- f) toate răspunsurile sunt corecte.

**16. Care din cele enumerate nu se regăsesc în șirul circumstanțelor probatorii la investigarea escrocheriei:**

- a) acțiunile victimei în timpul săvârșirii escrocheriei;
- b) modul săvârșirii escrocheriei;
- c) locul și timpul săvârșirii escrocheriei;
- d) subiectul escrocheriei.

**17. Care din următoarele presupuneri nu pot fi catalogate ca versiune tipică generală, înaintată la etapa inițială a investigației escrocheriei:**

- a) escrocheria a avut loc în împrejurările comunicate de persoana care face declarații;
- b) escrocheria a fost săvârșită de o persoană condamnată anterior pentru infracțiuni similare;
- c) a avut loc o tranzacție civilă juridică;
- d) nu a fost comisă o escrocherie, ci o altă infracțiune.

**18. Locul săvârșirii escrocheriei este:**

- a) locul transmiterii valorilor escrocului;
- b) locul întâlnirii victimei cu escrocul;
- c) locul cunoștinței victimei cu escrocul;
- d) locul săvârșirii acțiunilor de escrocherie.

**19. Care din următoarele acțiuni de investigație nu sunt tipice atunci când escrocul este cunoscut, dar acțiunile lui sunt mascate sub forma unor tranzacții legale:**

- a) ridicarea documentelor;
- b) examinarea documentelor care însoțesc tranzacția corespunzătoare;
- c) interogarea funcționarilor implicați în eliberarea documentelor și în perfectarea tranzacției;
- d) dispunerea expertizei judiciar-contabile și cercetarea la fața locului;

**20. La acțiunile de investigație inițiale tipice în situația în care escrocul nu este cunoscut se atribuie:**

- a) interogarea victimei, alcătuirea portretului vorbit, audierea martorilor, verificarea conform evidențelor criminalistice;
- b) cercetarea la fața locului; audierea victimei, audierea martorilor, alcătuirea portretului vorbit;
- c) interogarea victimei, cercetarea la fața locului, verificarea conform evidențelor criminalistice;
- d) verificarea conform evidențelor criminalistice, interogarea victimei, interogarea martorilor, alcătuirea portretului vorbit;
- e) interogarea victimei, interogarea martorilor, cercetarea la fața locului, verificarea conform evidențelor criminalistice.

**21. Acțiunile tipice de investigație la etapa următoare a cercetării escrocheriei sunt:**

- a) perchezițiile, punerea sub sechestru a conturilor întreprinderii, cercetarea la fața locului, dispunerea expertizelor tehnico-informaticе;
- b) cercetarea la fața locului, punerea sub sechestru a conturilor întreprinderii, perchezițiile, dispunerea expertizei tehnico-informaticе, dispunerea expertizelor tehnico-criminalistice a documentelor;
- c) punerea sub sechestru a conturilor întreprinderii, cercetarea la fața locului, percheziția, punerea sub sechestru a conturilor întreprinderii.

**22. Care din urmatoarele presupuneri reprezintă o versiune tipică generală, înaintată la etapa inițială a cercetării escrocheriei:**

- a) escrocheria a fost săvârșită de o persoană care cunoștea bine victima;
- b) escrocheria a fost săvârșită de o persoană anterior judecată pentru infracțiuni similare;
- c) escrocheria a fost săvârșită de către un grup criminal organizat;
- d) escrocheria a fost săvârșită în circumstanțele indicate în plângere.

**23. Prima acțiune de investigație, cu care începe cercetarea escrocheriei este:**

- a) cercetarea la fața locului;
- b) audierea victimei;
- c) examinarea îmbrăcăminteі victimei;
- d) dispunerea expertizei judiciare fonoscopice.

**24. Pregătirea pentru reținerea escrocului include următoarele acțiuni:**

- a) examinarea obiectului escrocheriei, pe care persoana trebuie să-l transmită infractorilor; organizarea supravegherii locului unde urmează a fi efectuată reținerea;
- b) cercetarea și examinarea îmbrăcăminteі victimei;
- c) examinarea potențialului loc de reținere, cercetarea și examinarea îmbrăcăminteі victimei;
- d) organizarea supravegherii locului unde va avea loc reținerea, expertiza și examinarea îmbrăcăminteі victimei.

**25. Acțiunile investigative, efectuate în situația când escrocheria are caracter sistematic, iar infractorii sunt necunoscuți presupun următoarele:**

- a) examinarea obiectului escrocheriei, care va fi transmis escrocului, interogarea și înregistrarea sonoră a convorbirile telefonice;

- b) interogarea victimei, examinarea obiectului escrocheriei care va fi transmis escrocului, reținerea în flagrant;
- c) delegarea organelor de drept de a asculta și înregistra sonor convorbirile telefonice;
- d) dispunerea expertizei fonoscopice judiciare, examinarea obiectului escrocheriei care va fi transmis escrocului, interogarea victimei;
- e) reținerea escrocului în flagrant, examinarea obiectului escrocheriei care va fi transmis escrocului, dispoziția de a asculta și înregistra sonor convorbirile telefonice, dispunerea expertizei fonoscopice judiciare.

**26. Care tip de expertize judiciare au importanță primordială excepțională la investigarea escrocheriei:**

- a) expertiza tehnico- criminalistică a documentelor;
- b) expertiza traseologică;
- c) expertiza armelor albe;
- d) expertiza fonoscopică.

**27. Acțiunea de investigație, care în cauzele de escrocherie, de obicei, se efectuează la etapa următoare a cercetării este:**

- a) interogarea victimei;
- b) reținerea bănuitului;
- c) prezentarea pentru recunoaștere;
- d) percheziția la domiciliu;
- e) confruntarea.

**29. Alibiul persoanei bănuite în comiterea escrocherie se verifică prin:**

- a) interogarea persoanei la care acesta se referă;
- b) prezentarea acesteia victimei pentru a fi recunoscută;
- c) confruntarea cu victima;
- d) toate răspunsurile sunt corecte.

➤ **REFERINȚE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:**

1. Aionițoaie C., Pletea C. Tratat de tactică criminalistică. Ed. Carpați. Craiova, 1992.
2. Brînză S., Ulianoschi X., Stati V. ș.a. Drept penal. Partea specială. Vol. II. Ed. Cartier Juridic. Chișinău, 2005.
3. Brînză S., Stati V. Drept penal. Partea specială. Vol. I. Chișinău, 2011.
4. Brînză S., Stati V. Tratat de drept penal. Partea specială. Vol. I. Chișinău, 2015.



5. Bogdan S., Șerban D. A. Drept penal. Partea specială. Infrațiuni contra patrimoniului, contra autorității, de corupție, de serviciu, de fals și contra ordinii și liniștii publice. Ed. Universul Juridic. București, 2020.
6. Ciopraga A., Iacobuță I. Criminalistică. Ed. Junimea. Iași, 2001.
7. Crijanovschi S. Aspecte teoretice și practice ale infracțiunii de șantaj. CEP USM. Chișinău, 2012.
8. Dascălu I., Țupulan M. C., Ciurea L., Ștefan E. C. Metodologia investigării infracțiunilor. Ed. Sitech. Craiova, 2008.
9. Diaconescu Gh., Duvac C. Tratat de drept penal. Partea specială. Ed. C. H. Beck. București, 2009.
10. Dobrinou V., Hotca M. A., Gorunescu M., Dobrinou M. ș.a. Noul Cod penal comentat. Partea specială. Ediția a II-a. Ed. Universul Juridic. București, 2014.
11. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
12. Florescu B. Curs de investigații criminale. Ed. Concordia. Arad, 2007.
13. Gheorghită M. Tratat de metodică criminalistică. CEP USM. Chișinău, 2015.
14. Loghin O., Toader T. Drept penal roman. Partea special. Casa de editură și Presă „Șansa” SRL. București, 2001.
15. Mircea I. Criminalistica, Editura: Lumina Lex, București 1998.
16. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017.
17. Ruiu M. Metodologie criminalistică. Ed. Universul juridic. București, 2013.
18. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.
19. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a V-a, revăzută și adăugită. Ed. Universul Juridic. București, 2010.
20. Stoica O. A. Drept penal. Partea special. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1976.
21. Suciuc C. Criminalistică. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1972.
22. Toader T. Drept penal român. Partea specială. Ediția a 5-a, revizuită și actualizată. Ed. Hamangiu. București, 2011.
23. Драпкин Л. Я., Карагодин В. Н. Криминалистика. Учебник. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2007.
24. Криминалистика. Учебник для вузов. / Т. В. Аверьянова, Р. С. Белкин, Ю. Г. Корухов, Е. Р. Россинская. 4-е издание, переработанное и дополненное. Изд. НОРМА. Инфра-М. М., 2016.



## REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

### Acte normative:

1. Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04 noiembrie 1950. Semnată de către Republica Moldova la 13 iulie 1995, Ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1298-XIII din 24 iulie 1999. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 54-55/502.
2. Declarația Universală a Drepturilor Omului. Rezoluția Adunării Generale a ONU nr. 217 A (III) din 10.12.1948. În: Tratatate internaționale. Vol. I. Chișinău, 2001. p. 11-18.
3. Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice. Adoptat prin Rezoluția Adunării Generale a ONU nr.2200 A (XXI) din 16 decembrie 1966, art.9 alin.4. În: Tratatate internaționale la care Republica Moldova este parte. Vol. I. Chișinău, 1998. p. 30-50.
4. Constituția Republicii Moldova: Legea Republicii Moldova din 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.1. În vigoare din 27 august 1994.
5. Codul penal al Republicii Moldova: Legea Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002. // Monitorul Oficial, 2002, nr. 128-129. În vigoare din 12 iunie 2003.
6. Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Legea Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003. // Monitorul Oficial, 2003, nr.104-110. În vigoare din 12 iunie 2003.
7. Legea Republicii Moldova „Cu privire la Centrul National Anticorupție”, nr. 1104-XV din 06.06.2002. // Monitorul Oficial nr. 91-94/668 din 27.06.2002.
8. Legea Republicii Moldova cu privire la înregistrarea dactiloscopică și de stat, nr. 1549-XV din 19.12.2002. // Monitorul Oficial, nr. 14-17 din 07.02.2003.
9. Legea Republicii Moldova cu privire la sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, nr. 216-XV din 29 mai 2003. // Monitorul Oficial, nr. 170-172 din 08.08.2003.
10. Legea Republicii Moldova privind statutul ofițerului de urmărire penală, nr. 333 din 10.11.2006. Monitorul Oficial Nr. 195-198 din 22.12.2006.
11. Legea Republicii Moldova cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal nr. 105-XVI din 16.05.2008. // Monitorul Oficial nr. 112-114/434 din 27.06.2008.
12. Legea Republicii Moldova privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012. Monitorul Oficial nr. 113-118/373 din 08.06.2012.

13. Legea Republicii Moldova nr. 320 „Cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului”, adoptată la 27 decembrie 2012. // Monitorul Oficial, nr. 122-109/142 din 02.03.2013.
14. Legea Republicii Moldova Cu privire la Procuratură, Nr. 3 din 25.02.2016. // Monitorul Oficial, nr. 69-77/113 din 25.03.2016.
15. Legea Republicii Moldova „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, nr. 68 din 14.04.2016. // Monitorul Oficial, nr. 157-162/316 din 10.06.2016.
16. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 1412 din 27 decembrie 2016 „Cu privire la Centrul Național de Expertize judiciare”. // Monitorul Oficial, nr. 478-490 din 30 decembrie 2016.
17. Regulamentul Centrului de Medicină Legală. Aprobata prin Hotărârea Guvernului nr. 58 din 4 februarie 2010.
18. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Centrului Național de Expertize Judiciare. Aprobata prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 1412 din 27 decembrie 2016.
19. Registrul de stat al experților judiciari atestați. // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 23-26/ din 06.02.2009.

**Manuale, monografii:**

1. Aionîtoaie C., Bercheșan V., Butoi T. ș.a. *Tactica criminalistică*. Serviciul Editorial și Cinematografic. București, 1989.
2. Aionîtoaie C., Pletea C., Suciuc C. ș.a. *Tratat de tactică criminalistică*. Ed. Carpați. București, 1992.
3. Alămoreanu S. *Problematika expertizelor criminalistice*. Ed. HAMANGIU. București, 2013.
4. Antoniu G., Bulai C., Chivulescu Gh. *Dicționar juridic penal*. Ed. Științifică și Enciclopedică. București, 1990.
5. Arnoux Y. *Le recours à l'expert en matière pénale*. Press Universitaires d'Aix-Marseille. Aix-en-Provence, 2004.
6. Baciuc Gh. *Medicina legală*. Ed. Ruxanda. Chișinău, 1999.
7. Bercheșan V. *Cercetarea penală. Criminalistica – Teorie și practică (îndrumar complet de cercetare penală)*. Ed. Icar, București, 2001.
8. Bercheșan V., Ruiu M. *Tratat de tehnică criminalistică*. Ed. Little Star. București, 2004.
9. Catuna N. V. *Criminalistica*. Ed. C. H. BECK. București, 2008.
10. Cârjan L., Chiper M. *Criminalistica. Tradiție și modernism*. Ed. Cartea Veche. București, 2009.
11. Ciopraga A. *Criminalistica – Tratat de tactică*. Ed. Gama. Iași, 1996.
12. Ciopraga A., Iacobuță I. *Criminalistica*. Ed. Chemarea. Iași, 1997.
13. Clere M. *Manuel de police technique*. Ed. Police Revue. Paris, 1974.

14. Coman L., Constantinescu M. Tratat practic de criminalistică. Vol. I. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1996.
15. Constantin R., Drăghici P., Ioniță M. Expertizele mijloc de probă în procesul penal. Ed. Tehnică. București, 2000.
16. Dan N., Anghelescu I. și colab. Dicționar de criminalistică. Ed. Științifică și Enciclopedică. București, 1986.
17. Doraș S. Criminalistica. Vol. I. Ed. Știința. Chișinău, 1996.
18. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
19. Gheorghită M. Tezele generale ale tacticii criminalistice. Material științifico-didactic. Ed. ARC. Chișinău, 2004.
20. Gheorghită M. Tratat de metodică criminalistică. CEP USM. Chișinău, 2015.
21. Gheorghită M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.
22. Golubenco Gh. Urmele infracțiunii. Teoria și practica examinării la fața locului. Ed. Garuda Art. Chișinău, 1999.
23. Golubenco Gh. Criminalistică. Obiect, sistem, istorie. Studiu monografic. Chișinău, 2008.
24. Golubenco Gh., Colodrovschi V. Asistența tehnico-criminalistică a descoperirii infracțiunilor. Studiu științifico-practic. Chișinău, 2010.
25. Golunski S. A. Criminalistica. Ed. Științifică. București, 1961.
26. Groza I. L., Astărăstoia V. Introducere în medicina legală pentru jurisși. Ed. C. H. BECK. București, 2007.
27. Ionescu L., Sandu D. Identificarea criminalistică. Ed. Științifică. București, 1990.
28. Ionescu L., Sandu D. Identificarea criminalistică. Ediția 2. Ed. C. H. BECK. București, 2011.
29. Istoria dreptului românesc. În trei volume. Coordonator: prof. univ., dr. docent Ceterchi Ioan. Vol. II. Partea întâi. Ed. Academiei RSR. București, 1984.
30. Lazăr A., Alămoreanu S. Expertiza criminalistică a documentelor. Aspecte tactice și tehnice. Ed. LUMINA LEX. București, 2008.
31. Matei G. Investigarea criminalistică a infracțiunilor privind operele de artă și artefactele arheologice. Ed. Universul Juridic. București, 2010.
32. Medeanu T. C. Criminalistica în acțiune. Ed. C. H. BECK. București, 2009.
33. Mihuleac E. Expertiza judiciară. Ed. Științifică. București, 1971.
34. Mircea I. Criminalistica. Ed. Didactică și pedagogică. București, 1978.
35. Mircea I. Criminalistica. Ed. Lumina Lex. București, 1998.
36. Mircea I. Criminalistica. Ed. ALL BECK. București, 2001.
37. Mircea I. Criminalistica. Ed. A II-a. Ed. Fundației „Chemarea”. Iași, 2004.

38. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017
39. Mueller Ch. B., KirkPatrick L. C. Federal Rules of Evidence. Little Brown and Co. New-York, 1994.
40. Naghi G. Criminalistica. Fundamente. Ed. Universul Juridic. București, 2014.
41. Neagu I., Damaschin M. Tratat de procedură penală. Partea generală. În lumina noului Cod de procedură penală. Ed. Universul Juridic. București, 2014.
42. Owen D. Crime et science. Les crimes à l'épreuve de la science. Paris. Tana Éditions, 2000.
43. Palmioto M. J. Criminal investigation. Ed. Nelson-Hall Publishers. Chicago, 1994.
44. Ruiu M. Criminalistica. Ed. Universul Juridic. București, 2013.
45. Ruiu M. Metodologie criminalistică. Ed. Universul Juridic. București, 2013.
46. Ruiu M., Stancu Em. Criminalistica. Traseologia. Ed. Universul Juridic. București, 2016.
47. Sava A. Aprecierea probelor. Ed. Junimea. Iași, 2002.
48. Stancu E. Investigarea științifică a infracțiunilor. Curs de criminalistică. Vol. II. Universitatea din București. București, 1988.
49. Stancu Em. Criminalistica. Știința investigațiilor infracțiunilor. Vol. II. Ed. Procadia. București, 1993.
50. Stancu Em. Criminalistica. Ed. Actami. București, 1995.
51. Stancu Em. Criminalistica. Vol. I. Ed. a II-a. Ed. Actami, București, 1999.
52. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. a III-a revăzută și adăugită. Ed. Universul Juridic. București, 2005.
53. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.
54. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ed. Universul Juridic, București, 2010.
55. Stancu Em., Manea T. Tactică criminalistică (I). Curs universitar. Ed. Universul juridic. București, 2017.
56. Suciuc C. Criminalistica. Ed. Didactică și Pedagogică. București, 1972.
57. Swenson A., Wendel O. Techniques of crime scene investigation. American Elsevier Publishing Company inc. New-York, 2003.
58. Țurari C. Elemente de poliție tehnică. București, 1987.
59. Văduva N., Văduva L. Expertizele, constatările tehnico-științifice și medico-legale. Ed. Terathopius. Craiova, 1997.

60. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. Под редакцией Р. С. Белкина. М., 2001.
61. Аверьянова Т. В., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р. Криминалистика. Учебник для вузов. 4-е издание. НОРМА ИНФРА-М. М., 2016.
62. Баев О. А. Тактика следственных действий. Учебное пособие. Издательство Воронежского Университета, 1992.
63. Белкин Р. С. Курс советской криминалистики. Том 2. Изд. Наука. М., 1978.
64. Белкин Р. С., Лившиц Е. М. Тактика следственных действий. М., 1997.
65. Богданов Б. Криминалистика. Изд. Юридическая Литература. М., 1991.
66. Ваднер М. Б. Использование микрочастиц при расследовании преступлений. Изд. ПИТЕР. СПб, 2001.
67. Ваднер М. Б. Криминалистическая экспертиза материалов, веществ, изделий. Изд. ПИТЕР. СПб, 2001.
68. Георгицэ М. Возможности судебных экспертиз: криминалистическое обеспечение. Научно-практическое пособие. Кишинэу, 2008.
69. Драпкин Л. Я., Карагодин В. Н. Криминалистика. Учебник. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2007.
70. Дулов А., Нестеренко П. Тактика следственных действий. Минск, 1991.
71. Ищенко Е. П. Криминалистика. Краткий курс. М., 2003.
72. Ищенко Е. П., Топоркова А. А. Криминалистика. Учебник. Издание 2-е, дополненное и переработанное. Под редакцией Е. П. Ищенко. Изд. ИНФРА-М. М., 2010.
73. Колдин В., Полевой Н. Информационные процессы и структуры в криминалистике. Изд. ЮРИСТЪ. М., 1995.
74. Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации. Ответственный редактор, профессор А. В. Гриненко. Изд. ПРИОР. М., 2006.
75. Криминалистика. Учебник. Руководитель авторского коллектива и ответственный редактор Н. П. Яблоков. Изд. БЕК. М., 1997.
76. Криминалистика. Под редакцией В. А. Образцова. Изд. ЮРИСТЪ. М., 1997.
77. Криминалистика. Учебник. / Ответственный редактор Н. П. Яблоков. 3-е издание переработанное и дополненное. Изд. ЮРИСТЪ. М., 2005.

78. Криминалистика. Учебник. Под редакцией Е. П. Ищенко. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2011.

79. Мельникова Э. Участие специалистов в следственных действиях. Изд. ПРИОР. М., 2004.

80. Образцов В. А. Следственные действия. Изд. ЮРИСТЪ. М., 2004.

81. Корма С. В. Предварительные криминалистические исследования следов применения оружия. Учебно-практическое пособие. Изд. ПРИОР. М., 2005.

82. Руководство для следователей. // Под редакцией Н. А. Селиванова и В. А. Снеткова. Изд. ИНФРА-М. М., 1997.

83. Рыжаков А. П. Следственные действия. Изд. ИНРА-М. М., 2001.

84. Сологуб Н. М. Руководство для следователей. М., 1998.

### **Articole în reviste de specialitate:**

1. Bulai Iu., Bazele Științifice. Pregătirea și efectuarea prezentării spre recunoaștere, Teză de doctorat, Chișinău 2015.

2. Chirilă M. Recomandări criminalistice privind cercetarea la fața locului în cazul infracțiunilor de omor. În: Materialele Conferinței „Integrare prin cercetare și inovare”, Chișinău 9-10 noiembrie 2017

3. Costea M. Teoria grafoscopiei judiciare: Repere istorico-evolutive, în materialele Conferinței științifice „Integrare prin cercetare și inovare”, USM, Chișinău – 10,11 noiembrie 2021

4. Cușnir V., Rusu V. Expertizele judiciare și constatările tehnico-științifice în procesul penal. În: Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european. ICJP. Chișinău, 2018.

5. Didăc V. Unele aspecte teoretice și practice privind tactica prezentării spre recunoaștere. În: Revista Institutului Național al Justiției, nr.1-3, Chișinău 2007.

6. Gherasim D., Rusu L. Forme și tehnici de audiere în cadrul cercetării judecătorești în procesul penal: reflecții de ordin teoretico-practic. În: Materialele conferinței „Relevanța și calitatea formării iniversitare: competențe pentru prezent și viitor”, Bălți 2020.

7. Golubenco Gh., Dușa S. Conceptul, importanța și problemele actuale ale diagnosticării criminalistice, în Studia Universitatis, nr.8 (28), Chișinău 2009.

8. Golubenco Gh., Bulai Iu. Particularitățile identificării și prezentării spre recunoaștere a cadavrelor, în Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, Științe socioumane, ediția a XII-a, nr. 2.

9. Jitariuc V. Planificarea investigațiilor ulterioare la cercetarea infracțiunilor de trafic de ființe umane, în materialele conferinței „Realități și perspective ale învățământului juridic national”, Vol. II, Chișinău 2019.



**Autoreferate, teze:**

1. Pisarencu C. Valorificarea criminalistică a microobiectelor în activitatea de cercetare a infracțiunilor. Autoreferatul tezei de doctor în drept. Chișinău, 2016.
2. Văcaru I. Diagnostica – sarcină a cercetării tehnico-criminalistice a rechizitelor în documente. Autoreferatul tezei de doctor în drept. Chișinău, 2014.
3. Adam S. Cercetarea criminalistică a urmelor de natură biologică umană. Autoreferatul tezei de doctor în drept. Chișinău, 2021.

**Suporturi de Curs**

1. Alămoreanu S. Criminalistica: Note de curs, Cluj Napoca 2012.
2. Chirilă Mihail, Criminalistică: Note de curs, Chișinău 2014.
3. Crijanovschi S. Criminalistica: Note de curs, Chișinău 2017.
4. Golubenco Gh. Criminalistică: Note de curs, Chișinău 2020.
5. Labo Gr. Criminalistică, Note de curs, Cluj Napoca 2014.
6. Stancu Em. Criminalistică, Suport de curs, Editura: Universul Juridic, București. 2004.
7. Talpă B., Badia A. Criminalistica: Note de curs, Chișinău 2013.

**RUSU VITALIE  
JITARIUC VITALIE**

**CRIMINALISTICA  
CAIET DE SEMINAR**

Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul.  
Republica Moldova

Piața Independenței 1,  
Cahul, MD-3909  
Republica Moldova  
Tel: 0299 22481

Bun de tipar: 28.08.2023  
Format: 18,2 cm x 25,7 cm  
Coli de tipar: 8,01  
Tirajul: 100  
Tipografia: „CentroGrafic” SRL, Cahul  
Tel.: 0 299 25949  
2023